

'e AMSTELDAM by KORNELIS VAN DER SYS, Boekverkoper.

ZEDELYKE
EN
STICHTELYKE
GEZANGEN,
VAN
JAN LUIKEN.
EN
Den Lof en Oordeel van de WERKEN der BARMHERTIGHEID.

Alles met konstige Figuuren versiert.

TE AMSTELDAM,

By KORNELIS VANDER SYS, Boekverkooper in de Beursstraat, in de drie Raapen, 1734.

VOORREDEN.

Lieve Leezer:

Dit volk genaakt my met hunnen mond, ende eerd my met de lippen, maar hun herte houd zich verre van my.

Deeze ſpreuk van den Propheet Jezaias paſt wel, tot een opſchrift voor de poort des ingangs van dit bloemtuintje der Gezangen; tot een Les der waarſchouwing, voor ons allen, die daar in gaan, op dat wy met ons zingen, en ophaalen van de Heilige Naam des Heeren, niet onder het getal der zulke mogten vervallen of gereekent zyn.

Van de Hovelingen der Opperſte Majeſteit weeten wy, dat zy haar aangezichten bedekken, onder 't uitroepen van het drievoudige Heilig, ten minſte dan, dat wy, in ons uitroepen des Gezangs voor den altyd, en overal-tegenwoordigen, een aandachtig en eerbiedig herte toebrengen. Wy, die wel van 't vervallen geſlacht Adams zyn, maar, door genade,

weder geroepen, van het eeuwige Woord, *dat in den beginne by God was, en God was,* om ver-engeld, en by de gemeenschap der Engelen toegevoegd te werden: want *zo veele hem aangenoomen hebben, dien heeft hy macht gegeeven kinderen Gods te worden,* [*naamelyk*] *die in zynen naam gelooven.* Op dat alzo ons Gezang zy een klein staaltje en gering beginsel van den toeroep der eere en des lofs, die wy eeuwig voor de Heiligheid der Heiligheden hoopen *voort te brengen*, in de zaamensmelting van den onophoudelyken ophef der liefelyke Engelse Broederschap, by beurten; voor de eeuwige, en eenige oorspronkelyke Welbron van alle gehoor, die de ooren gemaakt heeft. Met het optellen van alle beminlykheid en wonder, geduurig vloejende uit die zelve ader, die zich zelven noemd: IK BEN DIE IK BEN.

Want behalven, of buiten dit; wat zouw de vrucht van onze uitgalming zyn? wat anders, als een zaad, dat nevens alle andere idel of ledigheden, als kaf van den wind, door de lucht verstrooid werd; zo zouw het op zyn beste zyn, indien het niet

ge-

gevoegd wierd by de ſchuld der bedreiging: *Gy zult den Naam des HEEREN uwes Gods niet idelyk gebruiken.* Ondertuſſen bevinden wy het Gezang (daar reeds het voortbrengen der woorden of 't ſpreeken des menſchen, zulk een groot wonder, oorſpronkelyk uit het eeuwig ſpreekende woord is) als een bezonder uitſpruitſel der zelve wonderboom des ſpraaks; daar op een andere, en verhevener wyze, een reden werd voortgebragt, dryvende, als door vleugelen van den grond des gemeenen ſpreekens opgeheven, en zweevende: En indien het Inſtrument (de ſtemme) bekwaam is, tot een bezonder beweegen en roeren des gemoeds; en dat laat ons na denken, wat zulks in de Engelſe wereld dan zal zyn, en doen, daar de ſtof des Inſtruments, naamelyk de geſteltheid des voortbrengers, fyn en edel zal zyn, en de lucht des reinen Elements zuiver, ſubtiel en Hemels geeſtelyk is! hoe dat zelve boven onze zinnen en gedachten, den Geeſt der zalige zal beroeren, vervoeren, en doen ſmelten in de liefde van het eeuwige Een, de beminde

van allen: Gelyk 'er dan in deeze tegenwoordige zichtbaare geſchapenheid veele vingeren zyn, die ons voortwyzen, van deeze tot de eeuwige onzienelyke, doch zelfſtandige wereld, het vaſte wezen van alle deeze zichtbaare ſchaduwen; zo laat dit voorwerp des Gezangs ons ook een van die zelve zyn, op dat wy het koor der idelheid deezer wereld, welks gezang verachtelyk, belachelyk en verſmaadelyk is, den rug keerende, ons hertelyk zoeken te bevlytigen, om toegevoegd en aangenoomen te mogen werden in het Koor der eere Gods, beſtaande uit alle gelukzalige, en alzo met het koor der onzalige, in de eeuwige duiſternis niet komen te huilen, te gieren en te galpen. Hier toe helpe ons allen den Allerhoogſten. Amen.

ZEDELYKE
EN
STICHTELYKE
GEZANGEN.

I.

Het is niet dat het ſchynt.

Welker verſierſel zy, niet 't geen uiterlyk is, [beſtaande] in het vlechten des hairs, en ombangen van goud, of van kleederen aan te trekken: Maar de verborgen menſch des herten, in het onverderfelyk [verſierſel] eens zachtmoedigen en ſtillen geeſt, die koſtelyk is voor God. 1 Petrus III: 3, 4.

STICHTELYKE GEZANGEN.

Van 't Menschelyk Sieraad.

TOON: Tot Ryssel in 't vergulde Rad.

1.

Neen vroetend wormpjen Adams kind,
Al zyt gy sierlyk overtoogen,
Met pracht en praal die 't wormpje spind,
Tot lust van wereldlyke oogen,
Daar 't aardsgezinde hert op ziet,
Gy zyt den rechten Engel niet.

2.

Beziet uw Adams vlees en bloed,
Of 't Engels is, van glans en luister,
Of beter als des beed'laars doet,
Wy zien 't niet schynen in het duister,
Beziet dan dieper in uw hart,
Misschien is 't haat'lyk, vuil en swart.

3.

Wild gy een rechten Engel zyn,
Voor 't eeuwig Oog en zyne vrinden,
Zo neemt het weezen voor den schyn,
Dat kond gy by geen dieren vinden,
Maar gaat tot God met uw' gemoed,
Dat hy u kleed met hemels goed.

Al

4.

Al is het wormpje hier verſiert,
En met aanzienlykheid omhangen,
't Is van der aarden en 't gediert,
Zyn edeldom en duurt niet lange,
En als de dood het leven ſluit,
Trekt hy den aardſen Engel uit.

5.

Daar leid een ouden kouden romp,
Van alle minnelykheid ontſlagen,
Een weinig ſtof, een aarden klomp,
Om na het duiſter graf te draagen,
En d'arme ziel, ontkleed, ontlyfd,
Wie ziet haar na waar dat zy blyft.

6.

Heel anders is het met de geen,
Die ſchim en ſchaduwen verachten,
En achten 't niet wat achtbaar ſcheen,
Om na het waare goed te trachten,
Want als de dood haar draad afſnyd,
Dan worden zy den beed'laar quyt.

7.

Gelyk een ſlang die 't veld bekruipt,
Na dat men ons weet voor te zeggen,
Voorzichtig door een engte ſluipt,
En laat zyn oude huit daar leggen;
Zo gaat den vroomen door den dood,
En word van 't oude kleed ontbloot.

Daar-

8.

Daarom, ô menſchen, wat gy doet,
Wild hier geen Engeldom verkiezen,
Maar word verengelt van gemoed,
Zo zult gy geen ſieraad verliezen,
Maar als eens anders moet vergaan,
Zal 't uwe recht in 't bloeijen ſtaan.

9.

Wat anders zal die ſchoonheid zyn,
Als iets van buiten om te leenen,
Daar 't Hemels-beeld als kriſtallyn,
Met glans van God'lyk licht doorſcheenen,
Zal ſtaan tot Koning ingehuld,
Met alle deugd en vreugd vervuld.

10.

God heeft de eeuw'ge groote ziel
Tot rykdom en ſieraad geſchapen,
Maar wyl 't gemoed van God verviel,
Verbied hy ons 't onwys vergaapen
Aan 't vluchtig wezen dezer tyd,
En nood ons weêr ter eeuwigheid.

11.

Gelyk men aan het voorbeeld ziet,
Van Koning Chriſtus, onzen Heere,
Zyn ryk was van dees wereld niet,
Gelyk hy ons dan quam te leeren,
Hoe dat men 't al verlaaten moet,
Om 't allerhoogſt' en eeuwig goed.

12.

Hy heeft voor ons een beter goed,
Als deze aardſe beuzelingen;
En 't koſten hem zyn heilig bloed,
Op dat wy doch dat goed ontfingen,
Daar hy de waarde ziel toe ſchiep,
En na den afval weêr toe riep.

13.

Dies laat u raaden wie gy zyt,
Van 't woord des Vaders, ons gegeeven,
Daar God als menſch, in dezen tyd,
Verkondigt heeft het eeuwig leven,
En ſprak met ons van mond tot mond,
By 't maaken van zyn nieuw Verbond.

14.

Voorheene was'er veel geleert,
Door Afgezanten en Propheeten,
Op dat de menſch doch wierd bekeerd,
En 't pad na 't eeuwig heil zouw weeten,
Tot dat men 't uit de mond vernam,
Van God die zelfs op aarden quam.

15.

Daarom, ô waardig menſchen-kind,
Wild zulk een grooten heil betrachten,
En wezen langer niet zo blind,
Om 's Heeren goedheid te verachten,
Die u een volle maat aanbied,
Op dat u niet wat quaads geſchied.

16.

Gedenkt die groote wigtigheid,
Dat God op aard' als menſch gevonden,
Ons zelver alles heeft gezeid,
Als vriend tot vriend met eigen monden.
Wie is 'er wys en welbedacht,
Die geef op zulk een voordeel acht.

17.

Zo heeft die heil'ge mond gezegd,
Dat alle die zyn woorden hoorden,
En niet en deeden, bouwden ſlecht,
Op 't zand dat weer en wind verſtoorden,
En na zyn Heil'ge mond beſloot,
Den val van dat gebouw was groot.

18.

Maar die de woorden zyner mond,
Zouw tot zyn eeuwig heil betrachten,
Die bouwden op een vaſte grond,
En had geen ondergang te wachten.
ô Wysheid Gods behoed ons hert,
Op dat het wys bevonden werd.

19.

Wel aan dan Menſchen wie gy zyt,
Ontrekt de wereld al uw' zinnen,
Om 't noem'loos ſchoon der eeuwigheid,
In plaats van ydelheid te winnen;
Verzuim den tyd uws levens niet,
Terwyl u God zyn Liefde bied.

20.

Al wat het aardſe oog beſchouwd,
Zal ons ontzinken en ontvluchten,
Maar die op Chriſtus Jezus bouwd;
Behoefd daar over niet te zuchten,
Zyn fondament leid diep en vaſt,
Dat hem het onweêr niet verraſt.

21.

Hy heeft gegraaven en gezocht,
Den Rotsſteen van 't onzichtbaar wezen,
En daar zyn fondament gebrogt,
Dies zal zyn bouwkunſt zyn gepreezen;
Terwyl z' in eeuwigheid beſtaat,
Als 't aards verbryzeld en vergaat.

22.

Laat dan de Paarel dezer tyd,
Om 't waare paareltje te vinden,
Waar van de wysheid heeft gezeid;
En wilt u 't zoeken onderwinden,
Dat paareltjen is 't alles waard,
Wat gy bemind op dezer aard.

23.

Ontſchuldigd u niet wat gy doet,
Als of het u niet mogte beuren,
Die maaltyd is een eeuwig goed,
Verzuim dat niet om ſlechte ſeuren,
Noch Os, noch akker, wyf of kind,
Moet voor die maaltyd zyn bemind.

Hy

24.

Hy is den grooten Akker-ſchat,
Die u de wysheid heeft geweezen,
Op dat gy eeuwig goed bezat,
Van d'Allerhoogſten aangepreezen.
Vat aan, ô ziel, dat waarde bod,
Geboden van den grooten God.

25.

Vaar heen dan wereld met uw ſchyn,
De wyzen willen u verlaaten,
Om eeuwig ſchoon en ryk te zyn,
Ver boven aardſe paal en maaten.
Vaar heen, ô Wereld, die men ziet,
Gy zyt het waare wezen niet.

26.

ô God! verengelt onzen Geeſt,
Dan krygt zy weer het rechte ſchoone,
Zo zy voor dezen is geweeſt,
Een Tempel daar gy in wild woone.
Vaar heen, ô ſchoonheid die men ziet,
Gy maakt den rechten Engel niet.

I I.

Om wel te beſteeden.

Op dat gy moogt kinderen zyn uws Vaders die in de hemelen is. Want hy doet zyn zon opgaan over boozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Mattheus V: 45.

M O R-

MORGEN-GEZANG.

TOON: Pſalm 25.

1.

ô Myn Ziele looft den Heere,
  Die het aangenaame licht,
Over ons doet wederkeeren,
  En zyn wond'ren voor 't gezicht.
  Wond'ren die met een akkoord,
Ons tot haaren oorſprong noode,
  Zynde 't albevattend woord,
Jezus, 't eenig kind van Gode.

2.

Jezus, morgenſter in 't dagen,
  Zon des levens; eeuwig licht;
Glans van 's Vaders welbehaagen,
  Zaligmaakend aangezicht:
  Weeſt gy onzer zielen dag,
In het oog der vaſte hoope,
  Dat zy in 't Geloove mag,
Deze levensdag doorloope.

3.

Hoop' op 't wezen aller goeden,
  Hoe verhelderd gy den dag!
Tot een laafenis en voeden,
  Van het Godbegeerig ach!
  Want gelyk men 't ſteeds bevond,

Hoe het duifter wierd verdreeven,
  Door de lichte morgenftond,
Zo verwacht men 't eeuwig leven.

4.

't Eeuwig leven, zonder ende,
  Daar men nacht noch fchemering,
Wolk, noch fchaduw ooit en kende;
  Daar de Zon nooit onder ging:
  Aller-aangenaamfte hoop,
Op dien oorfprong aller dagen,
  Hoe verfterkt gy onzen loop,
Wyl wy zulk een kroon bejaagen.

5.

Gy dan Vader aller lichten,
  Die ons weder 't licht vergunt;
Trek ons innerlyk gezichte,
  Tot der lichten middel-punt.
  Dat is Jezus 't herte Gods;
Steeds van eeuwigheid gebooren;
  Die zy ook het deel myns lots;
Als des Vaders uitverkooren.

6.

Uitverkooren van myn leven,
  Jezus Chriftus, myn Robyn;
Rood als bloed aan my gegeeven
  Tot een eeuw'ge levens fchyn,
  Dryft de dikke duifternis
Van het tegenwoordig weezen,

Dat

Dat een nacht der zielen is.
Eeuwig licht verdryft gy dezen.

7.

Dryft met uw genade-ſtraalen,
Damp en nevel aller zucht,
Die in 't vlees haar voedſel haalen
Uit der zielen open lucht.
Hoed ons leven dezen dag,
Van de quaalen die ons dreige,
Dat de zucht des herten, ach!)
Zich geduurig tot u neige.

8.

Tot u neigen met verzuchten,
Is het uitgeſtrooide zaad,
Tot een oogſt van ſchoone vruchten,
En een overvolle maat.
Ja gy zelver zyt het brood,
Bron en oorzaak aller goeden,
Wyl uw Heil'gen Geeſt ons nood,
Om met God'lyk brood te voeden.

9.

Weeſt dan daag'lyks onze ſpyze,
God, in Jezus, eeuwig goed,
Dat wy doch met alle wyze,
Eeten van uw vlees en bloed,
En ons herte zo gelooft,
Dat wy eeuwig niet en ſterven,
Schoon de Dood dit leven rooft,
Maar een beter leven erven.

10.

Heere, die uw Zon laat komen
Over 't menſchelyk geſlacht,
Weeſt gy 't licht op alle vroomen,
En verdryft haar naare nacht:
Uwe Kerk en Heiligdom,
In uw' gunſt en hooge waarde,
Hier en daar verſpreid al-om,
Op den ommekryts der aarde.

TWEEDE
MORGEN-GEZANG.

TOON: Helaas Klemeen ik zag uw' oogen.

1.

Den klaaren dag is weêr verſcheenen,
En 't zwart, der nacht
In 't helder licht, verborgen, als verdweenen:
Zo werd ook verwacht,
Den ondergang der duiſterniſſen,
In het vlees en bloed,
Die 't uitgeſtrekt gemoed,
't Aanſchouwen noch doet miſſen,
Van het hoogſte goed.

2.

Wat 's dan den dag van ons verlangen?
Wiens vriend'lyk licht,

Men

Men hert'lyk hoopt in 't zielen-oog t'ontfangen,
En in 't Aangezicht?
Dat is het eeuwigduurend vloeijen,
Daar het eeuwig *Een*,
Van eeuwigheid verfcheen,
In 't Majefteitfe gloeijen,
Door het duifter heen.

3.

ô Schoone dag, van 't eeuwig ftraalen,
Die nooit begon!
Wie kan de lof, van uw waardy verhaalen?
ô Alwaarde Zon!
Die d'eeuwigheid, van maat noch paalen,
Met uw glans vervuld,
En eeuwig vullen zult,
En 't Hemels zegepraalen
Met cieraazi huld.

4.

Gelyk als hier het zaad der aarde,
In geeft en licht,
Van deze Zon, altyd zyn wond'ren baarde,
Voor ons aangezicht,
Zo opend zich, uit 's Vaders krachten,
In des hemels dag,
Dat fchoone wonder ach!
Bereikt met geen gedachten,
Hoe men denken mag.

5.

Wel aan beminde Speelgenooten,
Die luſtig zyt,
Na 't Heilig licht, daar 't licht is uit gevlooten,
Hier in deze tyd:
Als 't donker luchjen is verdreeven,
Van het wee, en ach!
Dat voor het uitzien lag,
Dan zal men eeuwig leeven
In dien ſchoonen dag.

6.

Dat is den dag, die wy verwachten,
Na tyd, en ſtryd,
Der donkerheid, van kommerlyke nachten,
Die in eeuwigheid,
Ons niet meer zullen overdekken,
Want die heil'ge Zon,
Der lichten Wel en Bron,
Kan nooit een wolk betrekken,
Die zyn glans verwon.

7.

Daar zullen d'oogen eeuwig weiden,
In 't Heilig ſchoon,
't Geen 't wezen is, van deze ſchaduw-tyden,
In Gods licht ten toon.
Daar zal de reuk haar luſt verzaade,
In het Roozendal
Daar 't eeuwig bloeijen zal,

Nooit

Nooit aangeroerd van ſchaade,
Of quaad' overval.

8.

Met hoop, op dezen dag beſlooten,
In 't zuchtend hert,
Is nu, alreê, zo menig dag vervlooten,
In 't verſchiet zo vert:
Wat giſt'ren was is nu verdweenen,
En wat heden zy,
Gaat daad'lyk ook voorby:
Zo vluchtig gaan wy heenen,
Tot des Hemelrey.

9.

't Zy dat wy ſtil zyn of ons roeren,
De groote reis,
Gaat ſtaadig voort, om ons tot God te voeren,
In het Paradys:
ô Groot geluk der welbedachten,
Die vaſt, dag op dag,
Met zucht, van och, en ach!
Die ſchoonſte dag verwachten,
Die nooit oog bezag.

10

Maar die op aard' heeft zyn behaagen,
In 't geen men ziet,
Word door de tyd, geſtadig wech gedraagen,
Van zyn zoet geniet:
En al zyn welzyn en aanſchouwen,

Al behield hy 't graag,
Ontglyd hem doch geſtaâg,
Hy kan het niet behouwen,
Daarom zit het laag.

11.

Wat mag den aardworm zich vernoegen,
Aan 't minſte deel,
Daar d'oorſprong, hem zo ryk'lyk toe wil voegen,
Het groot en het veel:
Zo ſchept de dorſt uit vuile gooten,
Van vermengelt zand,
Met d'aardsgezinde hand,
Daar drank mogt zyn genooten,
In het Heilig Land.

12.

Maar die zyn dorſt tot God verklaarde,
Gaat ſlechts voorby,
Den weelden Beek, vermengd met ſtof der aarde,
Tot hy zalig zy,
Aan d'eeuw'ge oorſprong, aller dingen,
Als een ſpring-fontein,
Van Melk en zoete wyn,
Uit wien de dropjes gingen
Die op aarden zyn.

13.

Wel aan dan lieve reisgenooten,
Die 't groote goed,
Van deze hoop hebt in de kas beſloten,

Van

Van het waard gemoed:
Laat ons maar uitzien met de wyzen,
Al van dag tot dag,
Tot d'een na d'ander mag,
Die schoone dag zien reizen,
Na al 't wee en ach.

DERDE MORGEN-GEZANG.

TOON: Het best op aard is een gerust gemoed.

1.

Geloofd zy God, dat ik den klaaren dag
Op nieuws aanschouw, en tyd genieten mag,
Om 't Eeuwig Licht, te zoeken en t'ontmoeten,
Door eenen weg van waar berouw en boeten,
Een opendoen van 't toegesloten Hert,
Op dat het vol, van 't licht des levens werd.

2.

Onnoem'lyk Een, van alle Eeuwigheid,
Die 't Licht des lichts, en 't Oog der oogen zyt,
En ons uit gunst die beiden hebt gegeeven,
Als een geschenk, in 't tegenwoordig leeven;
Geef ons doch ook, een Oog in ons gemoed,
En schynt daar in met Licht van 't Eeuwig goe

3.

Wat is de mensch, die 't dag-licht niet en ziet!
Het zichtbaar Al, is hem, als wast 'er niet:

Zo,

Zo, desgelyks de geeſtelyke blinde,
Schoon dat hy veel, en alles waand te vinde;
Wat vind hy doch, die zynen God niet vind?
Al ziet zyn oog, zyn hert is dubbeld blind.

4.

ô God, myn Licht, daar myne Ziel na zucht,
Uw ſtraal verdryf, uit my, de duiſt're lucht,
Daar 't booze woond, als in zyn hol verſchoolen,
Die 't leven lieſſt, in 't donker om doet doolen,
En in zyn neſt zich als een Vyand weerd,
Nu dat de zucht, het God'lyk licht begeerd.

5.

Want in het Licht, ô lieffelyke God,
Word hy ontdekt, te ſchanden en tot ſpot,
Die Vyand is, van U, en alle Vroomen,
Die uit zyn ſpoor, tot U beſtaan te komen.
Onkunde Gods, is hem een ſterke Veſt,
Maar Wysheids-ſtraal, verdryft hem uit zyn neſt.

6.

ô Dageraad, die met Uw rechter hand,
Ons weêr begroet, met zulk een waardig pand,
Van levens-tyd, om ons tot God te keeren,
Op dat men wind, meer als men kan begeeren!
Gy moet niet weêr in uwe kamer gaan,
Eer ik daar meê, myn voordeel heb gedaan.

7. ô Mor-

7.

ô Morgenſtond, die ons tot blydſchap licht,
Dat wy noch ſtaan, voor Godes aangezicht,
En niet onryp, door hem zyn afgeſneeden,
Uit zyne gunſt, van boven, na beneden,
Maar ſtaan noch ſchoon, om door oprechte zucht,
Te werden tot een rype en goede vrucht:

8.

Voorheene quam en ging gy weder heen,
Terwyl Uw ſtraal ons vruchteloos beſcheen;
Wy waaren als den diſtel op den velde,
Om dat wy 't hert niet op onze oorſprong ſtelde,
In 't ſchoon bezit van zyn vergunde Tyd,
En raakten zo het Heil der dagen quyt.

9.

Maar nu zy God in eeuwigheid gedankt,
Die ons den tyd dus verre heeft verlangd,
Dat wy 't verzuim der koſtelyke dagen
Herhaalen, door het doen van zyn behaagen.
ô Groote Schat! van God vergunde Tyd,
Die ons een boom, met gulde vruchten zyt!

10.

Geleid ons dan, aan uwe hand gevat,
Door dezen dag op 't vroomen levens pad,
De doolingen van 't Werelds ſpoor bezyden,
Om alle ſchaade aan onze ziel te myden,
Tot in den dag van klaare Hemel-ſchyn,
Daar 't Eeuwig Dag, en niet meer Nacht zal zyn.

III.

III.

Dat telt al af.

IL

Zie, gy hebt myne dagen een handbreet gesteld, en myne leeftyd is als niets voor u; immers is een ider mensch, [hoe] vast hy staat, enkel idelheid. Psalm XXXIX: 6.
De mensch is de idelheid gelyk: zyne dagen zyn als een voorbygaande schaduw. Psalm CXLIV: 4.

AVOND-

AVOND-GEZANG.

Toon: Amarilli mia bella.

1.

Ziet ons leven is heenen,
Met dezen dag, en alle and're dagen,
Die wy op aarde zagen,
Gelyk een droom, en nevel-wolk verdweene.
De zucht in God alleene,
Gaat niet verlooren, maar blyft voor ons behouwen
Eeuwig wezen, eeuwig weezen, eeuwig wezen ons betrouwen.

2.

Allerhoogste gepreezen,
Bedekt ons doch, met schaduw uwer zegen,
Daar wy in slaap gelegen
Behouden zyn, door uw alwezend wezen,
Om voor geen quaad te vreezen,
En uit genade, daar wy 't gevaar ontraaken,
In uw liefde, in uw liefde, in uw liefde weêr ontwaaken.

3.

Vluchtig, vluchtig is 't leven,
Gelyk den dag van heden nu vervlooten,
Al 't voor'ge heeft beslooten,
Zo zal de dood, nu aan zyn perk gedreeven,
Ons laatste dagje geeven;
Doch hoe gelukkig, zo wy uit deze banden
Zalig vallen, zalig vallen, zalig vallen in Gods handen.

4. Ach

4.

Ach myn ziele, myn ziele!
Gy ziet dan klaar het niet der aardſe dingen,
  In uw beſpiegelingen,
Daar ſtand en ſtaat u voor de oogen hiele,
  De wezens die haaſt viele:
Het vaar dan heene, uit onzen geeſt verſchooven;
Eeuwig, eeuwig, eeuwig, eeuwig, eeuwig, eeuwig
    dryft ons boven.

5.

Jezus Chriſtus, beminde,
Leid ons dan voorts, by uw genadigheden,
  Op 't ſpoor van uwe treden,
Op dat wy doch den weg des levens vinde,
  En ons aan u verbinde.
Dat uwe woorden, der waarheid, in ons blyven,
En voor eeuwig, en voor eeuwig, en voor eeuwig,
    vaſt beklyven.

6.

't Smalle wegje der vroomen;
Daar 't eeuwig woord ons zalig van liet hooren,
  Is beter uitverkooren,
Als met de reſt, van 't algemeen te ſtroomen,
  Daar 't ſmal na 't breed zal komen.
ô Zielen hoeder, behoed ons voor dat quaade,
In uw wysheid, in uw wysheid; in uw wysheid en
    genade.

7.

Eeuwig leven van vreugde,
Hoe nood gy ons, met uwe deuren open,
  Om welgemoed te loopen,
Langs 't heilig ſpoor van 't ſmalle pad der deugde,
  Ter eindelooze jeugde.

Om

Om nooit te vallen in oudheid en verderven,
En voor eeuwig, en voor eeuwig, en voor eeuwig niet te ſterven.

8.

Hoe gelukkig, ô Menſchen!
Waar uwen ſtaat, zo gy 't geluk woud achten,
En hertelyk betrachten;
Wyl alle heil, en meer als gy kund wenſen,
Ver boven uw gedachten,
Uw levens wortel van God werd aangebooden,
Met een vriend'lyk, met een vriend'lyk, met een vriend'lyk nooden.

9.

Laat dan vaaren de dingen,
Die uw gemoed van 't hoogſte goed onthouwen,
Want 't zal u namaals rouwen,
Als u, om iets, dat niets is en geringe,
Zo grooten goed ontginge.
Nu mag 't u beuren, nu is 't uw tyd van zaaijen,
Om dat eeuwig, om dat eeuwig, om dat eeuwig goed te maaijen.

10.

ô Myn Jezus! myn Koning!
Geleid my voorts door myne levens dagen,
Na 't Heilig welbehaagen,
Tot dat ik kom, van hier in uwe wooning,
En al uw heils betooning.
Laat ik terwylen my in uw licht verluſten,
En in ſchaduw, en in ſchaduw, en in ſchaduw van u ruſten.

TWEEDE AVOND-GEZANG.

TOON: Gelyk als de beekjes vloeijen met een ſtantvaſte vloed.

1.

Tot hier toe zyn onze dagen,
Als d'Arend door de lucht,
Met alle welbehaagen,
Van haar geplukte vrucht,
Die zy ons hebben gedraagen,
Vervloogen en wech gevlucht.

2.

Zo zal 't ook eindeling weezen,
Met al de levenstyd,
Gelyk het was voor dezen,
Dies zyn wy zeer verblyd,
Dat in ons nu is verreezen
't Begeeren der Zaligheid.

3.

Want ach! wat zouw het ons baaten
Dat wy om 't quaad ſtuk vleis,
(Daar wy gevangen zaten,)
Zyn dierelyken eis,
Zo ſchand'lyk hadden verlaaten,
Die waardige Zielen prys?

4. Is

4.

Is veelen dat over gekomen,
Van zulks te laat te zien,
't Werd dan in acht genomen,
Om 't zelve quaad t'ontvliên,
En met haar niet heen te ſtroomen
Al gingen wy ook allien.

5.

't Is beter zyn voet te ſtellen
Op 't ſpoor van eenzaamheid;
Als met veel ſpeel-gezellen,
Den weg die luſtig leid,
Te wandelen na der hellen
Daar 't na-berouw eeuwig byt.

6.

De Wysheid heeft and're oogen
Als 't Vee, dat graaſt en weid,
Steeds voor zich neêr geboogen,
Tot haar het Moord-mes ſnyd,
Verſtandigheid heeft na 't hooge
Zyn herte ſteeds uitgebreid.

7.

Nu zullen wy weêr gaan daalen,
In 't voorbeeld van het graf,
Om weder te herhaalen,
Het leven dat God gaf:

Dat duurt zo tot aan zyn paalen,
  Dan ſcheid de Ziele daar af.

8.

Dan zal het Lichaam gaan ſlaapen,
  Tot aan den jongſten Dag,
Maar 't Zieltje Manna raapen,
  Tot zy dien Morgen zag,
Dat alle graven weèr gaapen,
  En 't Lichaam verryzen mag.

9.

Dan zal 't zich wederom paaren,
  Wat in den dood zich ſcheid,
En groote blydſchap baaren,
  Tot in der Eeuwigheid;
Daarom, ô menſchen laat vaaren
  Al wat u van God verleid.

10.

Schut gy dan alle de Pylen,
  ô Hoogſte Majeſteit,
Die ſtadig op ons eilen,
  Geſchooten door de Nyd,
Van onder de Helſche ſteilen,
  Eèn donker der Eeuwigheid.

Van 't ondoorgrondelyk wezen Gods.

TOON: Ay schoone Nimph aanziet een machtig Koning.

1.

Oneindig goed, van niemant ooit volpreezen,
ô Wonderwezen ach!
ly diepste grond, fontein van alle wezen,
In wien ik eeuwig lag:
aard in myn ziel, uit uwe diepste krachten,
Uw' hert, uw' licht, uw' waarde Zoon,
De Bron van al het eeuwig schoon,
Zo zoet, zo zachte.

2.

Oneindig licht, te gronde noch te meeten,
ô Licht der Majesteit!
eeft myne ziel te drinken, en te eeten,
Van uwe wezentheid:
o groeid dat Beeld, dat Hemels is, en schoone,
Gelyk 't in Adam is geweest,
en Tempel, daar het uwen geest
In lust te woone.

3.

Iyn ziel is vuur, ô God, myn uitverkooren,
Myn zielen-vuur dat schreid
la 't water, dat zo lieflyk word gebooren,
In 't licht der Majesteit:
elyk den dauw, zo schoon in 't morgenroode,
Dat is het kristallyne meer,
let water daar gy schoonste Heer,
Ons zo op noode.

IV.

Om een beter.

I.L

Daeze alle zyn in het geloof gestorven, de belofte niet verkreegen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien, en geloofd, en ombelsd, en hebben beleeden dat zy gasten en vreemdelingen op der aarden waaren. Hebr. XI: 13.

Vreem-

Vreemdelingen, In aardſe dingen.

TOON: Uit liefde komt groot lyden.
Of: Ik ging op eenen morgen.

1.

In vreemd'lingſchap gebooren,
Gequeekt en opgevoed,
Quam ons gemoed te vooren,
Een land van eeuwig goed;
Dies maakten wy ons op de gang,
Om 't zelve na te ſpooren,
Ons gantſe leven lang.

2.

Dus gaande onderwegen,
Quam nu en dan ons by,
Een Pel'grim zo genegen,
En zo gezind, als wy,
Dat maakte zoete maatſchappy,
Om 't land van volle zegen,
Te zoeken, zy aan zy.

3.

Den eenen komt van 't Noorden,
Den ander komt van 't Zuyd,
Van allerhande Oorden,
't Geboorte Landſchap uit,
Als vreemdeling van vriend en maagd,
Wyl hem, met ons, bekoorde
Het land, dat ons behaagd.

4.

Als uit een net ontvlooden,
Verheugd zich haaren Geeſt,
Als blyde Gaſt-genooden,
Op zulk een hoogen Feeſt;
Terwyl de wereld ſchimpig lacht,
Maar zy verachten 't ſnoode,
Als 't droomen van een nacht.

5.

Om een, die zy beminnen,
Beminnen zy malkaêr,
In hoop van t'overwinnen,
Al 't prykel en gevaar,
En 't eeuwigduurend Jubeljaar,
Alreede te beginnen,
Dat eeuwig duurd hier naar.

6.

Dus gaande met malkander,
Door 't land van dezen tyd,
Vertelt den een den ander,
Van zyn gelegentheid;
Van waar hy quam, en hoe 't hem ging,
Op bergen, en in dalen,
Zo vreemd en zonderling.

7.

Zy trooſten zich te zaamen,
Hoe 't wegje kort zal zyn,
Gelyk zy wel vernaamen,
Zo klaar voor oogen-ſchyn;

Van

Van haar, die in een korten tyd,
Het aards gezicht ontquamen,
Ver weg, in d'eeuwigheid.

8.

Laat ons noch eensjes zingen,
Van die gescheiden zyn,
Die eertyds met ons gingen,
Door 't Land van deez woestyn:
Want immers zyn zy ons niet dood,
Maar na 't genot der dingen,
Waar toe wy zyn genood.

9.

ô Zalig heenen scheiden,
Van menig jonge spruit,
Of gy uw levens tyden,
Met vreugd, jaar in, jaar uit,
In idelheid had doorgebragt,
Nu was 't al aan een zyde,
Als 't droomen eener nacht.

10.

Maar nu zyt gy gepreezen,
Als wys en wel bedacht,
Dewyl gy 't waare wezen
Voor 't schyngoed hebt geacht,
Hoe heug'lyk is der vroomen dood!
In 't heugen weêr verreezen,
ô Heil wat zyt gy groot.

11.

Zy zyn voor onze zinnen,
  Als een bewaarden ſchat,
By hem, die wy beminnen,
  Die haar gemoed aanbad.
  Een ſchat, die wy na dezen tyd,
Noch hoopen t'overwinnen,
  Tot vreugd' in eeuwigheid.

12.

Gezaligd moet gy weezen,
  Die voor ons heenen ginkt
In ſchoonder dag verreezen,
  Die uit Gods wezen blinkt,
  Vaar eeuwig wel, wy volgen na,
Op dat wy t'zaamen zingen,
  Dat ſchoon Haleluja.

13.

Haleluja, den Heere,
  Den Vader, en den Zoon,
En Heil'gen Geeſt, ter eeren,
  Den Goddelyken Troon;
  Haleluja, met al de geen,
Die in Gods Ryk verkeeren,
  Zo ſchoon en ongemeen.

14.

Wel aan dan reis-gezellen,
 Wel aan hebt goede moed,
Wyl wy malkaêr vertellen,
 Van 't eindelooze goed,
 Daar onze reis zo ſneedig ſpoed,
Dat ons geen onluſt quelle,
 Maar God ons ſpoor behoed.

15.

Noch maar een weinig dagen,
 Dan ſcheiden wy van hier,
Na 't Land van welbehaagen.
 En laaten 't oude dier.
 Wel aan, wel aan het is maar kort,
Dat onze weg van plaagen,
 Zo ſchoon ge-eindigd word.

16.

ô Jezus! hoog verheeven,
 Gy hebt het ons beloofd,
Dat hy zoud eeuwig leeven,
 Die in u heeft gelooft:
 In u, ô God, gelooven wy,
ô Brood, van God gegeeven,
 Zet ons ſteeds voedſel by.

De HEMEL-REIS.

TOON: Hoe dus bedroefd Leeuwerk.

1.

Wy gaan na Vreden-ryk,
Een land zo ſchoon gelegen.
Dat nieuwers heeft gelyk,
Vervuld met alle zegen.
Gepreezen zyn de wegen,
Tot zulk een heil geweſt,
Dat ſchoon mag zyn verkreegen,
Van al die ſtaan na 't beſt.

2.

ô Reisgenooten ach!
Waar is de tyd van heden,
Zo wy een ider dag,
Gelyken by een ſchreede,
Zo doen wy wyde treeden,
Van hier na d'eeuwigheid.
Na 't land van vreugd en vrede,
De vroomen toegezeid.

3.

Hoe kort ons tydjen af,
Wat zyn wy veel voor dezen
Gedaald in ſlaapens graf,
En wederom verreezen:
Gods goedheid nooit volpreezen,
Die doe ons eindeling,

Ont-

Ontwaaken in dat weezen,
Daar 't licht nooit onderging.

4.

ô Dag, die nooit verdwynd!
ô Dag van welbehaagen!
Die van Gods aanzicht ſchynd,
Fontein van alle dagen;
Zouw ons gemoed niet jaagen,
Om na deez levens nacht,
En alle duiſtere vlaagen,
Te woonen in uw kracht?

5.

Gy groote Majeſteit,
En Heere der Heirſcharen,
Die ons in dezen tyd,
Van Eng'len laat bewaaren,
Voor prykel en gevaaren,
Houd gy der zielen wacht,
Tot haar die dag zal klaaren,
Daar zy na zucht en tracht.

6.

Ach alderſchoonſte dag,
Van eeuwigheid geſcheenen,
Die nooit beginſel zag,
Gy zyt het die wy meenen,
Daar gaat ons zuchten heenen:
Hoe vrolyk zal hy zyn,
Die uit deez nacht verdweenen,
Verklaard word in uw' ſchyn.

7. ô Schyn

7.

ô Schyn die Jezus heet,
Gy kind van vreugd en vrede,
Wiens grootheid niemand meet,
Fontein van zaligheden,
Ge-eerd en aangebeden:
Wy hoopen noch eerlang,
Ons pad ten eind getreeden,
Te zyn aan uwen rang.

8.

Dat dan uw Heil'ge wacht,
Gy Herder aller goede;
Ons in deez levens nacht,
Bewaare en behoede:
Op dat wy mat noch moede,
Niet komen tot bezwyk;
Maar uwe kracht ons voede,
Tot in uw zalig ryk.

9.

Ach! Heere Jezus, ach!
Gy Koning aller eere,
Wy hoopen op dien dag,
Dien eeuw'gen dag des Heeren,
Dat wy na ons begeeren,
Uw wezen zullen zien,
En met de Eng'len eeren,
Geboogen op de knien.

10.

Wy hoopen dat uw licht,
Ons tot een Zon zal weezen,

In

In 't vrolyk aangezicht,
Van droeven trek geneezen.
Dan zy uw' naam gepreezen,
ô Hooge Majeſteit,
Van alle die voor dezen,
U zochten in der tyd.

11.

Wy hoopen Heilig God,
Dat wy u zullen vinde,
In ons tot een genot,
Van Ega en beminde.
Op dat gy ons verſlinde
In uwe liefdens gloed,
En wy den Hemel vinde,
Rondom en in 't gemoed.

12,

Ach! alderſchoonſte hoop,
Ach! rykdom van geloove,
God zegen onzen loop,
Met zyne kracht van bove,
Dat wy door 't aardſe ſloove,
Gemoedigd heene gaan,
En ons geen onluſt doove,
Tot alles is voldaan.

13.

ô Hoop, wat zyt gy groot,
Op onzen Vorſt des geevens,
Zo vriendelyk genoot,
Tot zyn Fontein des levens.

Waar

Waar is 'er iets verhevens,
Dat by die waarde lykt,
Daar alle weelde tevens,
Voor bleek word en bezwykt.

14.

ô Bron, die eeuwig vloeid
Uit God, in God gebooren,
En 't gantſe Hof beſproeid
Van al de zaal'ge Kooren:
Wanneer wy van uw hooren,
Of denken in 't gemoed,
Komt gy ons koel te vooren,
Hier in der Zonnen gloed.

15.

Heb moed, ô ziel, heb moed,
Niet om alleen te drinken,
Maar in een zee van goed,
Tot over 't hoofd te zinken,
By 't vaderlyke wenken,
Van alle vriend'lykheid.
ô Weeld' om aan te denken,
Wat zyt gy breed en wyd.

16.

ô Reisgenooten, ach!
Door 't land van deez woeſtyne,
In onze levens dag,
By 't heete Zonne-ſchyne,
All' onheil zal verdwyne.
Vergeeten is het leet,

Als

Als God met al de zyne,
Ons vriend'lyk welkom heet.

17.

Dan zal 't gejaagde hert,
Berg op berg neér gedreeven,
Beangſtigd en benerd,
Niet meer voor honden beeven,
Maar al 't gejagt ontheven,
In grazige beemden zyn,
En in geruſtheid leeven,
By 's levens ſpring-fontein.

18.

By 's levens waterbron,
Gelegerd in de bloemen,
Beſcheenen van Gods Zon,
By 't looven en by 't roemen,
Van al wat is te noemen,
In zulk een vreugde-dal,
Daar vreeze voor verdoemen,
Geen vreugde ſtooren zal.

19.

Als Schaapjes zal m'er zyn;
De Herder zal ons weiden,
In Tym en Roosmaryn,
En aan de Beekjes leiden,
En alle goed bereiden.
ô Welgelukkig Lam,
Dat na woeſtynſe tyden,
In zulk een Luſthof quam.

20.

ô Lusthóf aller vreugd!
ô Volheid van Gods wezen!
ô Woonplaats van de deugd!
ô Zalig leed geneezen!
Daar nooit iets is te vreezen,
ô Groote heerlykheid,
Die nimmer word volpreezen,
Hoe heer'lyk dat gy zyt.

Ziels begeerte, om sterkte op zyn weg na den Hemel.

STEM: **Als 't begint.**

1.

De Geest des Heeren vul ons zeil,
Van 's levens schip, daar wy in vaaren,
Door 's werelds zee, en woeste baaren,
Na 't eeuwig land, van 't eind'loos heil.

2.

Al zyn wy nu van een verspreid,
Benevens noch veel duizend kielen,
Van welbedacht' en wyze zielen,
Op deze Zee zo breed en wyd:

3.

Als elk op zyn Kompas wel let,
En wacht houd van niet af te dryve,

Op

Op dat hy onverrukkelyk blyve,
Op zyne ſtreek na God gezet;

4.

Zo zullen wy door al 't gevaar,
En al 't gebruis van 's werelds ſtroomen,
Op eene kuſt te zaamen komen,
En woonen eeuwig by malkaar.

5.

Goude kuſt van eind'loos goed,
Vat is het jammer boven maaten,
Van al die uwe ſtreek verlaaten
Op deze Zee, die tobt en woed!

6.

De Hoogſte geev' ons goeden moed;
Al komt 'er ſtorm en donder-vlaagen,
Dat wy niet onderweeg vertzaagen;
Die met ons vaart is wys en goed.

7.

Zo vaart dan wel in Gods gelei,
Hy kend ze, en ziet ze in alle landen,
Die zeilen na des levens ſtranden,
En ſtaat ze met zyn goedheid by.

V.

Groot, onder klein aanzien.

I.L.

Maar heeft zich zelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den menschen gelyk geworden: En in gedaante gevonden als een mensch, enz. Philippenzen II: 7, 8.

Van

Van
CHRISTUS GEBOORTE.

Toon: O Kersnacht. Of: Ma meere.

1.

Doe God in 't vlees zich openbaarde,
Vas 't schoonste paareltje op Aarde:
Zwyg stil al wat van wonder roemd;
Vie kan dat grootste wonder spreeken?
lier moet de Zon en Maan verbleeken,
En alles wat 'er werd genoemt.

2.

eel Koningen, en veel Propheeten,
let uitgestrekte hoop bezeten,
Bezagen gaaren dezen dag.
Menschen, die op d'aarde woonden,
oe zich den Schepper mensch'lyk toonden,
Wat was 't een wonder dat gy zag.

3.

aar over laat zich iemant hooren;
et geen dat quam tot onze ooren,
En dat wy zagen met ons oog;
n tasten met onze eigen hande;
o sprak hy, die van liefde brande,
In 't woord des levens, schoon en hoog.

4.

vriend hoe zoud gy anders zeggen?
y plagt op zyne borst te leggen;

Die allerkoſtelykſte borſt!
O! ach! hoe word de ziel ontlooken!
En 't vonkend' zielen-vuur ontſtooken,
In d'allerſchoonſte Jezus-dorſt.

5.

Ja Jezus lief! myn overſchoone,
Het luſt ons dicht by u te woone;
En of gy niet op aarde zyt,
Noch woond gy ons niet in de verte,
Maar, door 't geloov', in onze herte,
Gelooft zy God, in eeuwigheid.

Noch van
CHRISTUS GEBOORTE.

Stem: Tranquille cœur.

De 3 laatſte regels van elk vers te herhaalen.

1.

't Verlangen had nu lang gewacht,
Op 't woord van 't Goddelyk belooven,
Eer 't Bloemetje wierd voortgebragt,
Wiens geur het Slangengift zouw dooven:
Doch doen het kout ſaizoen
Der eeuwen was vergaan,
Brak 't hemels voorjaar aan.

2.

Wat voor een Roosje bragt die tyd!
Wie zal zyn waard' en ſchoonheid noemen!

Het

Het edelſt uit de eeuwigheid,
De ſchoonſte Bloem van alle bloemen,
De Kroon van alle roem.
't Was God! ô Heilig ſchoon!
En menſch in een perſoon.

3.

Beſpiegeld u, vervallen ſtaat,
Der menſchelyke levens-luſten;
Die 't valſe zoekt, en 't waare ſmaad,
En in verkeertheid zoekt uw ruſte.
't Is lang genoeg gedwaald,
Dit voorbeeld wyſt u aan,
Den weg die gy moet gaan.

4.

Des Alderhoogſtens Afgezant
Quam om dien grooten groet te draagen,
Niet tot den Koninglyken ſtand,
Maar by 't geringe en het laage:
Niet hoog, maar in het dal,
Ontſprong des levens Bron,
En rees des levens Zon.

5.

Den Koning ſliep in zyn Paleis,
Den Hoogen-prieſter en geleerden,
Had van dat heil geen onderwys,
Schoon elk die ſtand van hoogheid eerden;
Maar 't ſlechte Herderſchap,
Wierd in de ſtille nacht,
Die Boodſchap toe gebragt.

6.

Dien grooten Boodſchap aller heil,
Van zo veel zuchten en verlangen;
Dat hooge doel van iders pyl,
Die hoop in 't herte had ontfangen,
Ging d'achtbaarheid voorby,
En daalden heerlyk af,
Tot voor de Herders ſtaf.

7.

Waar vond men dan dat groot Kleinood?
Dien eed'len ſteen, der eed'le ſteenen,
Dien ſchat, daar elk toe was genood,
Als hy tot heil zouw zyn verſcheenen:
In 't Purper, Zyd', of Goud?
ô Neen, in geen van al,
Maar in een beeſten ſtal.

8.

Zo leid, voor iemant die 't niet weet,
Den eed'len Steen in 't rouw verſchoolen,
De Paarle met een Schelp bekleed,
En houd zyn dierbaarheid verhoolen:
Zo lag de Medicyn,
De ſchat van 't eeuwig goed,
In 't vat van vlees en bloed.

9.

Dit was dat hoogbeloofde Lot,
Uitwendig Kinds en zeer geringe,
Inwendig, en verborgen, God;
ô Groote wonderbaare dinge!

Ach

Ach Jezus! groot is 't heil,
Die uw geringe ſtaat,
Door blindheid niet verſmaad.

10.

't Is onz' onkunde nu gezeid,
Dat in de nedrigheid des Heere,
De hoogſte ſchat en rykdom leid:
Op dat de zucht zich daar toe keere,
En 't geen het oog verlokt,
Met een vermomde pracht,
Om 't recht' in 't ſlecht, veracht.

11.

Weeſt dan bedacht, ô waarde ziel,
Laat and're valſe ſteenen raapen,
Wyl 't oog op 't ſierlyk voordoen viel,
Wy moeten ons zo niet vergaapen;
Maar zien hoe over ſchoon,
In Jezus ned'righeid,
Het God'lyk wezen leid.

12.

Ach Jezus, die in 't traanen dal,
Van wegens onze breuk der zonde,
Gebooren in een beeſten ſtal,
Gelyk een menſche wierd bevonde!
Gaat ons ook niet voorby;
Op dat gy in ons hert,
Doch ook gebooren werd.

Noch van 't zelve

Laat and're zingen van dit of dat,
Wy zingen van Jezus, de waardige schat.

STEM: Ein kindelyn gebozn zy Bethlehem.

1.

Het eeuwig woord, uit Gods gemoed,
Dat hoogste goed,
Wierd in der tyd tot vlees en bloed:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo vriendelyk, en zo zoet.

2.

In 't Hemelryk weide een groote schaar,
Zonder gevaar,
Toen 't dwaalende schaapje verlooren waar:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Toen wierd uw goê Herderschap openbaar.

3.

Wat beurde, wat beurde in deze tocht,
Doen hy het zocht,

En

En op zyn ſchoud'ren wederbrogt:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe hebt gy het Schaapje zo dier gekocht!

4.

Daar golt 'er geen zilver, goud, of goed,
Dat wonder doet,
Maar een Fontein van Hemels bloed.
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo vriendelyk, en zo zoet.

5.

Het luſt de Hoogſte, die 't laage bemind,
En zich verbind
Te woonen by het menſchen kind:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe zyt gy zo min'lyk tot ons gezind.

6.

Wy hebben een lieff'lyk woordje gehoord,
Dat ons bekoord,

Hoe Jezus klopt aan 's herten poort :
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo lieflyk in onzen oord.

7.

Wech floten, en grend'len van 's herten deur,
Breek ende fcheur,
Want d'alderhoogfte ftaat 'er veur.
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo lieflyk met Hemels geur.

8.

Maak nu de deuren vry hoog en wyd,
En 't al bereid,
Voor d'ingang van zyn Majefteit:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo lieflyk in deze tyd.

9.

Kom binnen, ô waarde, in 's herten zaal,
Met uw' geftraal,
En houd met ons uw' Avondmaal:
ô God,

ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo min'lyk in 't jammerdaal.

10.

Maar ei, wat zal de ſpyze daar zyn,
Als brood en wyn,
Ach! ſchoonſte lief, gy zelfs allein:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe komt gy zo lieflyk, ô God van myn.

11.

Zo eet 'er en drinkt 'er, van 't Hemels-brood,
Door God genood,
Dat hy uit liefde zo min'lyk bood:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Hoe brengt gy het leven in onzen dood.

12.

Ach! zoete Heere Jezus, myn ſchoone zyt,
Gebenedyd,
Uw' lof zy eind'loos uitgebreid:
ô God, myn Lief!
ô God, myn Lief!
Wy willen u looven in eeuwigheid.

V I.

Ziet op het voorbeeld.

I·L

En Jezus zeide tot hem: de vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten: maar de Zoon des menschen heeft niet waar hy het hoofd nederlegge. Matth: VIII: 20.

Van

Van Chriſtus Navolging.

Toon: Pſalm 68. of 36: Twee verzen voor een.

1.

ô Vogeltjes; die zingt en queeld;
ô Vosjes, die in 't wilde ſpeeld,
Gy hebt uw neſt en holen;
Maar myn Beminde, die ik meen,
Had tot zyn eigendom geen ſteen,
Dat was als vreemd'ling doolen.

2.

Hoe was de Hoogſte dan zo klein?
Beminde, 't was om u en myn,
Zyn armoê quam ons toonen,
Dat wy hier in de zienlykheid,
Maar leeven voor een korten tyd,
En ſlechts als Pelgrims woonen.

3.

Zyn Ryk was van deez wereld niet,
Die 't uiterlyke oog beziet;
Wat zoud'et ons dan luſten,
Die ons bekleeden met de faam,
Van zyn gebenedyde naam,
In 't vreemde land te ruſten.

4.

Hy roept ons uit dit Ryk ter tyd,
Na 't Heilig land der eeuwigheid,

Hy gund ons beter dingen:
Het wel dat vlees en bloed bemind,
En 't oog der zielen meê verblind,
Is weinig en geringe.

5.

Hy heeft voor ons een beter goed
Verkreegen met zyn eigen bloed:
Daar komt hy ons op noode,
En gaat ons als een Herder voor,
Op dat wy volgen op zyn ſpoor,
Verlaatende het ſnoode.

6.

Die reiſt, en Pelgrimagie gaat,
Zich zelfs met laſt niet overlaat,
Noch bouwd geen vaſte wooning:
Zyn oog dat op het doelwit ziet,
En ruſt hier aan de wegen niet,
Al vloeid'er wilden Honing.

7.

Hy wandeld voort met zyn gemoed,
Na 't Vaderland van 't eeuwig goed,
En laat de wereld dryven:
Als hy zyn reis heeft afgedaan,
Dan gaat zyn luſt en ruſt eerſt aan,
In 't land daar hy zal blyven.

Van Jezus noodiging tot alle vermoeide en belaste.

Komt herwaards tot my alle die vermoeid en belast zyt, en ik zal u ruste geeven. Matth: XI: 28.

TOON: Sulamithe.

1.

Ach! hoe vriend'lyk laat de Heere,
Zyn liefden woord, uit 's Vaders hert gebooren,
Het mensch'lyk leven hooren;
Of zy hem schoon, beminnen, noch begeere,
En haaren rug toe keere:
Hy laat ze roepen, en volgt haar op de hielen;
Keerd maar weder, keerd maar weder, keerd maar weder arme zielen.

2.

Gaat niet verder, in 't doolen,
Want voor u heen word anders niet gevonden,
Als 't eind van 't pad der zonden,
En achter dat, zo heim'lyk en verhoolen,
Leid eeuwig leed verschoolen:
Waarom ellendig, daar heil word aangebooden?
Keerd maar weder, keerd maar weder, keerd maar weder op het nooden.

3.

Zoekt gy weelde, en vrede?
Gy moet het quaad, der zielen rug toe keere,
En 't aanzicht na den Heere:
Uw leevens weg, recht anders om, betreeden,
Tot zy word afgesneeden:
Dan valt uw' Ziele, haar Vader in zyn armen,
Van genade, van genade, van genade, en erbarmen.

4.
Laat u raaden, ô Leeven!
Van d'eeuwigheid verknoopt, en vaſt verbonden;
En diend niet meer de zonden,
Maar hem, die u het wezen heeft gegeeven,
En tot zyn kind verheven;
Want hier bezyden is jammer en ellende,
Waar wy keeren, waar wy keeren, waar wy keeren
of ons wenden.

Van de ruſt des Gemoeds.

TOON: Semila tormenti.

1.
Laat krygen en ſchanden, en rooven en branden
Verwoeſten, verwoeſten de landen,
Laat komen de donder, de winden en ſtroomen,
Wat ſchaad het, wat ſchaad het den vroomen.

2.
Als zwaare geruchten, een ander doen zuchten,
En woelen, en woelen, en vluchten:
Dan zit hy in vrede, in ruſte, in vreugden,
Omſingelt, omſingelt met deugden.

3.
Zyn ſchat is onzichtbaar, en grooter in waarde,
Dan Hemel, dan Hemel, en aarde.
Zyn krachten en heerſing gaat alles te boven,
Wat zouw men, wat zouw men hem rooven?

4.
Verlieſt hy zyn haaven, en leven te gader,
Zo komt hy, zo komt hy te nader,
Zyn Heere, zyn oorſprong, zyn rykdom, zyn leven:
Waarom dan, waarom dan gebleeven?

Va

Van de ruſt der Zielen.

TOON: Het daget uyt den Ooſten.

1.

Al ruiſen alle Wouden,
Al bruiſt het wilde Meer,
Al beeft het al van Donder,
Al ſtraald de Blixem neer:
Myn hert blyft zonder vreezen,
In zyn wezen.

2.

Het kan ons niet verſchrikken,
Al wat van buiten woeld,
Wanneer men maar van binnen,
De ſchoonſte ruſte voeld:
Die ſchoonſte ruſt van binnen,
Kan 't verwinnnen.

3.

Als Jezus zich in 't herte,
Te ruſte heeft gezet:
Laat eens een onweer komen,
Dat deze ruſt belet:
Al 't quaad verſmelt in vreezen,
Voor zyn wezen.

4.

ô Menſchen woud gy leeren,
Waar in uw' heil beſtaat:
't Is hier in, dat gy weelde,
En aardſe rykdom haat:
En dat gy tracht te winnen,
Ruſt van binnen.

Verlangen na Jezus.

TOON: Amarilli.

1.

Jezus Christus myn waarde!
Gy zyt het al, en al wat ik begeere,
Myn Bruidegom, myn Heere,
Gy zyt het al, in hemel en op aarde;
Die uwe wysheid baarde.
Hoe lange duurd 't eer ik by u zal woone
Jezus Christus, Jezus Christus, Jezus Christus myn schoone.

2.

Als een harte ontvlooden,
In 't dichte woud, 't vervolgen van zyn plaagers,
Van honden en van jaagers,
Uit heeten dorst, schreeuwd na de waterstroomen,
Die van 't gebergte komen;
Zo schreeuwd myn ziele na u, ô God verheven,
Jezus Christus, Jezus Christus, Jezus Christus, myn leeven.

3.

ô Verderven en sterven,
Kost gy geheel myn eigen wil verslinden!
Dan liet in 't hert zich vinden:
Een levend water ontsprongen uit Gods herte,
Geen dorst zouw my meer smerte.
Ja zoetste Jezus myn allerschoonste Heere,
Laat my sterven, laat my sterven, laat my sterven, van u leeren.

Van het overgeeven des herten aan Jezus.

TOON: Nerea: of, 10 Geboden.

1.

Wy willen God ons herte geeven,
En treeden 't aardſe met de voet,
Op dat ons 't eeuwig hemels leven,
In plaats van 't helſe quaad ontmoet.

2.

Ach hoe veel ſchoonder is het dagen,
Van 't Zomerdagſe Morgenrood,
Als 't nypen van de noorder vlaagen,
By donk're nacht, zo naar en dood.

3.

Elk ſpreekt en preekt van 't eerſte wezen,
Als van haar Moeder, en den grond,
Waar uit zy in 't beginſel reezen,
Want alles heeft zyn open mond.

4.

Hier ſtaan wy nu, gelyk genooden,
Om aan te vatten wat ons luſt,
Van rechts en links, ons aangebooden,
Eer 't licht des levens word gebluſt.

5.

Zo laat ons wel en wys'lyk keuren,
Het blyde goed, voor 't droevig quaad,
Wyl 't ons uit liefde mag gebeuren,
En voor 't begeeren open ſtaat.

6.

Fontein en wortel aller wezen,
Brengt gy den rechten honger voort,
Dat alle onluſt word geneezen,
En alles komt gelyk het hoort.

Van gantſer Herten.

TOON: ô Heilig Zalig Betlehem.
Of: Pſalm 138. Twee verzen voor een.

1.

Zo niet, onwyze ziel, zo niet,
't Is ſchande dat men zulk een Heere,
Geveinſt het halve herte bied:
Gy moet een trouwer liefde leere.

2.

Wild gy de Bruid van Jezus zyn,
Wild gy die ſchoonſte Bruid'gom vryen?
Rein af van alle Ik en Myn,
Rein af van alle hoereryen.

3.

Hy moet alleenig zyn bemind,
Of weet gy niet zyn hooge waarde?
Hoe dat hy is Gods eenig kind,
Een Heer van Hemel en van Aarde.

4.

Een bron van alle goed en zoet,
Van licht, van kracht, van vreugd, en leeven,

Die

Die alles ſchept en alles voed,
En alle ſchoonheid heeft gegeeven.

5.

Zyn grootte meet geen plaats of tyd,
Maar 't onbegryplyk wonder wezen
Vervult de gantſe eeuwigheid;
Zyn lof is eeuwig niet volpreezen.

6,

Hy is de glans van 't eeuwig vuur,
Dat Vader heet: het licht heet Zoone,
Het hoogſte zoet in Gods natuur,
De hoogſte vreugd der Eng'len Troone.

7.

De kriſtallyne wereld bloeid
In zyne kracht: de Seraphynen
Zyn met het heilig licht doorvloeid,
Als Diamanten en Robynen.

8.

Wech yd'le wereld, ſlyk en aard',
Met uw' vermomt wellustig leven,
Gy zyt geen ſtip des herten waard,
Wat zouw men u het halve geeven.

9.

Nu een rechtſchapen moed gevat,
Waarde ziel, met vaſt betrouwen,
Begraaft uw hert in deze ſchat,
Het zal u eeuwig niet berouwen.

10.

Wat helpt een weinig geld en goed.
Wat mag een weinig wellust baaten ,
In 't uurtje als men sterven moet,
Dan moet men 't immers al verlaaten,

11.

Heeft dan de ziel geen Bruilofts-kleed,
Van 't God'lyk Wezen aangetoogen.
Zo valt zy in een eeuwig leed,
En vind haar jammerlyk bedroogen.

Jezus der zielen-vreugd' en leven.

STEM: Alsenor.

1.

Staa op, bekrans uw hoofd
Met de Roozen, die zo schoon
Gloeijen uit de Doornekroon,
Die de goude kroon verdoofd,
En zingt met d'Eng'len God ter eeren,
ô Jezus, onzen Heere:
ô Jezus! ó Jezus! ô Jezus!
Onzen Heere, nooit vollooft!

2.

Myn vreugd zy niet bepaald,
Dat nu alle damp verdwyn,
Voor de schoone Zonneschyn,
Die uit Jezus oogen straald.

Al myne zorgen zyn verdreeven,
Want Jezus is myn leven,
Myn leven, myn leven, myn leven,
Daar myn ziel in adem haald.

3.

Och! kende gy de vreugd,
Daar de zuiv're ziel in leefd,
Die met Jezus vriendſchap heeft,
Menſchen boos van uwe jeugd:
Gy zoud de zonden van u weeren,
En uwe ziel bekeeren,
Bekeeren, bekeeren, bekeeren,
Van de boosheid tot de deugd.

4.

Hef op, myn ziel, en ſpot
In uw' gezangen, met de man
Die geen vreugde vinden kan,
Dan in ſchatten voor de mot:
En zing met d'Eng'len God ter eere,
ô Jezus, onzen Heere!
ô Jezus! ô Jezus! ô Jezus!
Onzen Heere, onzen God.

Van de Liefde Jezus.

Die den Zoone heeft die heeft het leven. 1 Joan: V: 12.

TOON: ô Christus laat den dageraad.
Of: Helaas! myn zuchten zyn om niet.

1.

Wat gy bemind, dat min ik ook;
Ach alderdiepste grond, Fontein en ader!
Onnoemelyke kracht, en Vader,
Uit wien 't gewas van 't al en al ontlook:
Dat Kind des Lichts, van eeuwigheid,
Zo schoon gebooren uit uw vuurigheid,
Waar in gy schept uw hoogste welbehaagen,
Dat is het geen,
Daar wy na vraagen,
't Bloempje dat ik meen.

2.

Dat Kind, dat schoonste liefden-Kind,
Dat u van eeuwigheid in 't licht verklaarde,
En uit het noem'loos openbaarde,
Waar in gy 't eind van uw begeeren vind;
Dat is de Paarel en 't Juweel,
Dat wy begeeren tot ons herten-deel:
Ach Vader lief, belieft het ons te geeven
Op dat zyn licht,
In ons mag leeven,
Voor uw Aangezicht.

3. Zyt

3.

Zyt gy dat eeuwig Baaren niet?
Uit wiens verborgentheid dat alle dingen,
Als uit haar diepſte wortel dringen,
Waarom gy ook met recht een Vader hiet:
En zyt gy niet zo na als verd,
Ook in het middelpunt van 's menſchen hert?
Ach laat dan ook aldaar uw uitverkooren,
Beminden Zoon,
Toch zyn gebooren,
Als het hoogſte ſchoon.

4.

Ach Jezus koſtelyk kleinood!
Gy zyt de Bruid, of Bruigom, den Beminden;
Het luſt ons, u in 't hert te vinden,
Daar ons begeeren, u, door zuchten, nood.
Trek aan, ô levens Vorſt, trek aan,
Dat alle deuren voor u open gaan;
U hoort de plaats, doet al het vreemde wyke;
ô Majeſteit!
Op dat het blyke
Dat gy Koning zyt.

VII.

Baa wereld.

I.L.

Hebt de wereld niet lief, noch 't geen in de wereld is: zo iemand de wereld lief heeft, de liefde des Vaders is niet in hem. Want al dat in de wereld is, [*naamelyk*] *de begeerlykheid des vlees, en de begeerlykheid der oogen, en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorby, en haare begeerlykheid: maar die Gods wil doet, blyft in der eeuwigheid.* 1 Joan: II: 15, 16, 17.

Het

Het verzaaken van alle aardſe ydelheid.

Die beter ziet, Tot beter vlied.

TOON: Ay ſchoone Nimph aanziet een machtig Koning.

1.

Vaar heen, vaar heen, ô wereld, die ik minde,
Toen ik niet beter wiſt,
Uw zyde ſnoer zal my niet langer binde,
Met ſchoone ſchyn en liſt.
Vaar heen, vaar heen, nu wil ik u begeeven,
Eer dat gy wereld my verlaat,
En als een ſchaduw heenen gaat,
Van 't aardſe leven.

2.

Uw aangezicht, vermomt met ſchoon bekooren,
Is leelyk in der daad;
En wyl gy ons ontmaskert komt te vooren,
Verdiend gy onzen haat.
Vaar heen, vaar heen, met al uw' yd'le zaaken,
Gy kond met al uw heil der Tyd,
Het leven uit de eeuwigheid,
Niet zalig maaken.

3.

Een and're deur ging door genade open,
Voor 't overlaſt gemoed,
Daar zien wy in, door ſtaag geloof en hoopen,
Tot in een eeuwig goed.

Voor

Voor deze Zon moet uwe Maan verbleeken;
 't Beslooten hert krygt vrye vlucht;
En vliegt in God, die ruime lucht,
 Uw kouw ontstreeken.

4.

Als liever komt, moet leeder achter wyken:
 Voor 't eeuwig God'lyk schoon,
Moet uwe glans en heerlykheid bezwyken,
 ô Wereld op uw' Troon:
Gy zyt maar slaafs, by d'aldergrootste Koning,
 Die ons zyn trouw en liefde bood;
En als een gast voor eeuwig nood,
 In zyne wooning.

5.

ô Aarden vat, van vlees en bloed verbonden,
 't Geen 't stoute hoofd opsteekt:
(Om niet meer slaafs te zyn, aan 't juk der zonden,
 Maar tegens dat gy breekt,
Om d'arme ziel te laaten heene vaaren,
 Op dat zy blyve waar zy kan,)
Zo trekken wy een deksel an,
 Tot ons bewaaren.

6.

Hier toe is ons, het waare brood gegeeven,
 Dat uit den Hemel viel,
Tot onderhoud van 't eeuwig zalig leven,
 Voor d'uitgestrekte ziel:
Daar moeten wy, van drinken ende eeten,
 Door rein geloofs begeertens mond,

Ter

Ter Tafel van het nieuw Verbond,
Steeds aangezeten.

7.

(ô Heilig vlees en bloed, van 's Hemels Heere,
(In plaats van 't oude vat,)
Waard gy het huis van 't zielen-vuurs begeeren,
Dat zy zoo graag bezat:
Mogt uw genaad', haar blootheid overkleede!
Wat was zy ryk'lyk aangedaan,
Om vry ter Bruiloft in te gaan,
Met vreugd en vrede.

8.

Treed aan, treed aan, myn nieuwbezoolde voeten,
Op 't ingeslaagen spoor,
Daar u de schaar der vrienden Gods begroeten,
En tellen in haar Koor:
Dit is de weg van 't land verderf gelegen;
Leg achter wereld met uw goed,
Op dat ons 't vaderland ontmoet,
Langs deze wegen.

9.

Gelooft zy God, die d'oogen heeft ontbonden,
En 't jeugdig hert ontknoopt,
Dat niet meer slaafs wil zyn aan 't juk der zonden,
Maar na de vryheid loopt.
Genadig' Heer, laat uw gelei ons leiden
Tot dat wy veilig over zyn
Den berg, en 't dal, van deez' woestyn,
En alle stryden.

Van 's werelds blindheid en elende.

Die niet ziet, weet het niet.

Toon: Nerea ſchoonſte, enz:

1.

ô Blinde wereld, vol ellende,
Al uw' geluk beſtaat in waan,
Dat gy uw' groote armoed kende,
Gy zoud naar and're rykdom ſtaan.

2.

ô Koningen, kond gy 't bezeffen,
Waar in een Koningryk beſtaat,
Gy zoud uw' roem zo hoog niet heffen,
Uw aardſe kroon was haaſt verſmaad.

3.

Gy boogd met kroon en ſcepter neder
In 't ſtof, voor Jezus doornekroon,
Gy gingt tot heerſchappy niet weder,
Maar bleeft een dienaar van Gods Zoon.

4.

Ach! kende gy die ſchoonſte Heere,
Uw' aards Paleis verliet gy bly:
Want hem te dienen is regeeren,
En 't aards regeeren ſlaverny.

5.

Wie hem behaagd heeft altyd vrede,
Of ſchoon de wereld woeld en raaſt,
En d'een van d'ander word beſtreede,
Hy is voor geen geweld verbaaſt.

6. Zyn

6.

Zyn geeſt verheugd zich niet door wyne;
't Is levend water dat hy drinkt:
Dat in hem werd tot een fonteine,
Die in het eeuwig leven ſpringt.

7.

Komt Koningen van uwe Troone,
Komt wereld van uw' drek en ſlyk,
Word onderdaanen van Gods Zoone,
En Koningen van 't eeuwig ryk.

I. Deel op het menſchelyk bedryf.

TOON: Pſalm 24 en 113.

1.

Blyf doch eens voor de wereld ſtaan
En ziet ze met verwond'ring aan,
Op 't voorwerp van het menſch'lyk leven:
Hoe elk zyn gantſe levens tyd,
Beſteed in onvermoeide vlyt,
Van luſt en iver aangedreeven.

2.

Hoe elk in zyn bedryf en ſtand,
Zo ſcherp van hoofd en gaauw van hand,
Zyn geeſt en lichaam weet te roeren.
Hoe elk op zyne dingen let,
Om alles wel geſchikt en net,
En na behooren uit te voeren.

3.

't Zy dat gy van de hoogſte graad,
By trappen daalt ter laagſte ſtaat,
In 't geen zich menſchen onderwinden,
Of door beſtelling van 't verſtand,
Of door bewerking van de hand,
Gy zultze wel geoefend vinden.

4.

Hoe elk zyn doen zo wel betracht,
En zich met vlyt voor fouten wacht,
Om dat het ding, zyn tyd'lyk leven,
Of koſt, of ſchat, of luſt, of eer,
Aan deze min, aan geene meer,
Voor 't tegenwoordig deel moet geeven.

5.

En dat die wereld van verſtand,
Daar 't licht van onderſcheid in brand,
In 't deel daar 't meeſt aan leid gelegen,
Zo plomp en onbedreven zy,
Of 't zelve acht'loos gaat voorby,
Te ſlof om wyſlyk t'overweegen.

6.

Een ding dat doch in ieders ſtaat,
In waarde ver te boven gaat,
De dingen van zyn doen en laaten:
Ja ook zoo ver dat buiten dat,
Schoon hy de wereld zelfs, bezat,
Hem alle dingen niet en baaten.

7.

En deze zaak is algemeen,
Raakt hoofd voor hoofd, en ieder een,
Die niemants welſtand mag ontbeeren,
En onder veele die m'er telt
Is nauw'lyks eene die zich ſtelt,
Om zyn gemoed daar toe te keeren.

8.

En of voorzichtig onderſcheid,
Haar 't levens ſtuk voor oogen leid,
Om 't zelve wel en recht te maaken'
Dewyl daar in den hoogſten graad,
Een groote loon, of ſtraf op ſtaat,
Dat ſchynt het hert niet veel te raaken.

9.

En om dat ſlechts voorby te gaan
Is 't woord; men denkt daar zo niet aan;
Wy zyn maar broſſe en zwakke menſchen:
Zo broddelt elk onachtzaam voort,
Maar 't aardſe maakt hy zo het hoord,
Na zyn, of die hy diend haar wenſen.

10.

Blyft doch eens voor de wereld ſtaan,
En ziet ze met verwond'ring aan
Dat zo veel hartſen-ryke hoofden:
Daar elk voor aâr de gaauwſte is,
Het rechte ſpoor ſo loopen mis,
Dat ons van ouds zo veel beloofden.

II.

Beziet het, en word zo geraakt,
Dat gy uit dezen droom ontwaakt,
Om niet alleen een zaad te zaaijen,
Wiens vrucht maar ſtrekt in deze tyd,
Maar dat gy d'akker zo bereid
Dat zy u 't eeuwig brood laat maaijen.

II. Deel op het menſchelyk bedryf.

Op de Wys: ô Heilig Zalig Betlehem.

I.

Als elks bedryf is afgedaan,
Wanneer 't word achter na gekeeken,
Is 't alles als een droom vergaan
En als een ſtroom voorby geſtreeken.

2.

Een droom van vreugde, een droom van lee
Gelukkig dan, die van te vooren,
Dit leven als een droom verſleet,
Om zulks niet achter na te ſpooren.

3.

Want wyl hy klaar voor heene ziet,
Den leegen halm der tydelingen,
Zo ruſt hy in 't vergank'lyk niet,
Maar zet zyn hert op vaſte dingen.

4.

Op dat hy door een hooger luſt,
Na 't einde aller doen, en zaake,
Uit kommernis in eeuw'ge ruſt,
Van deze levens droom ontwaake.

5.

Wat hielp de moeite en ſlaaverny,
Of 't alles wel wierd waargenoomen,
Wanneer men acht'loos ging voorby,
Hoe dat de ziel by God zouw komen?

6.

De ploeger op de bouw van 't land,
Den Koning in zyn weelde leven,
Die geeven vry malkaâr de hand,
Als 't beide is voorby gedreeven.

7.

Want die des nachts van ſchatten droomd,
Wyl iemant leid in leed bewonden,
Die worden als de morgen koomt,
Te zaamen even ryk bevonden.

8.

Wat dan? wat dient 'er dan gedaan?
Gaat vraagt dat elk een man van zinnen,
Wat zaaken, dat hy voor laat gaan,
Daar voorwerp is van veel te winnen.

9.

Wat dryft 'er boven in de keur,
Van onderſcheidelyke zaaken,
Die 't ſchrander leven komen veur,
En dat zyn arm het kan beraaken?

10.

Grypt iemant niet na 't alderbeſt,
En laat hy 't veel het zwaarſt niet weegen,
En kieſt hy niet uit al de reſt,
Daar hem het meeſt aan is gelegen?

11.

Daar is dan 't einde en het ſlot:
De wyſte weet het beſt te kiezen;
Het beſt, van alle ding, is God.
Dat zal de keurder nooit verliezen.

12.

Dat zal hem eeuwig niet ontgaan,
Gelyk als alle and're dingen,
Jaar in, jaar uit, geduurig aan,
Hem onder zyne hand ontgingen;

13.

Tot dat de menſch zich eind'ling vind,
Na al zyn ploegen en zyn zaaijen,
Bedroogen, met een hand vol wind,
Op d'akker daar niet valt te maaijen.

14.

Maar die hier onder 't jok der tyd,
Terwyl hy 't lichaam moet verzorgen,
Zyn geeſt verheft in d'eeuwigheid,
En uit ziet na die zaal'ge morgen;

15.

En na des wyze meeſters raad,
Zyn zielen honger houd verheven,
Ter Hemel ſpys, die niet vergaat,
Maar overblyft, in 't eeuwig leven:

16.

Die 't ryke Gods de voortocht geeft,
In zyn bedryf, gedoe en draagen,
En met zyn hert in d'oorſprong leeft,
Na 't heilig God'lyk welbehaagen:

17.

Die zal na al zyn zweet en leed,
Zyn moeiten en bekommerniſſen,
Daar 's levens loop in is beſteed,
Den oogſt der eed'le vrucht niet miſſen.

18.

Die zal aan 't einde zyner tyd,
Van naberouw niet zyn bezeten
Noch niet beklaagen (onder ſpyt,)
Dat hy het noodigſt heeft vergeeten.

 19. Die

19.

Die zal der dingen ſnelle vlucht,
Die zo met alles gingen ſtryken,
D'ontvlooge vogel in de lucht,
Niet moedeloos ſtaan na te kyken.

20.

Maar vaart zyn lichaam in het graf,
En breeken zyner zielen banden,
De bolſter zyner vrucht valt af,
En 't pit behouwd hy in zyn handen.

21.

Zyn dienſt en arbeid is gedaan,
Hy droogt het zweet van zyne wangen,
Zyn heilig avond die gaat aan,
Het is zyn tyd van loon t'ontfangen.

22.

ô Loon! ô aldergrootſte loon!
Hy zal u eeuwig niet verteere;
Hoe blinkt uw' koſt'lykheid zo ſchoon,
Op dat een ieder u begeere.

23.

Hoe heerlyk is de gulde poort,
Ter ingang tot een eeuwig leven,
Daar nooit geval de vrede ſtoort,
Daar nooit een onruſt word verheven!

24.

Daar geene zorg noch kommer woond,
Daar 't leven niet behoefd te zweeten
(Gelyk men hier zyn vlyt betoont,)
Om zich te kleeden en te eeten.

25.

Daar d'erfgenaam vol prys en lof,
Van 't overvloedig mede-deelen,
In 't Vaderlyke huis en hof,
In d'onbezorgde koſt gaat ſpeelen.

26.

Daar d'oorſprong aller konſten vloeid,
Daar alle wond'ren uit ontſpringen,
Daar 't kern van alle ſchoonheid bloeid,
Daar d'oorzaak is van alle dingen.

27.

Wat mag den aardworm dan noch lang
Zich aan de dropjes ſtaan vergaapen,
De dropjes uit wiens ſnellen gang,
Geen waar genoegen is te raapen.

28.

Wat 's dan de eindelingen zin?
Men doet tot nooddruft zyn bedryven,
Maar brokt 'er zynen geeſt niet in,
Laat die tot God verheven blyven.

29.

Men denk dat wy hier Pelgrims zyn,
In 't jammerdal van 't tyd'lyk leven,
Daar 't elk, na d'algemeenen trein,
Aan 't einde alles op moet geeven.

30.

Zo als wy quamen, gaan wy heen,
Ontbloot van iets daar uit te draagen,
Gelyk men naakt en bloot verſcheen,
Wat mag den aardworm dan bejaagen?

31.

Als hy gedekt word en gevoed,
Dan zynder reden van genoegen,
Terwyl de zucht van zyn gemoed,
Den eeuw'gen akker zoekt te ploegen.

32.

Den arbeid zy dan onze ſtaf,
Om meê door 't land der tyd te reizen,
Men leg d'onnutte naſleep af,
Want wie zouw 't nood'loos torſen pryzen?

33.

Hier is de plaats der ruſte niet,
Om zich voor vaſt ter-neér te geeven,
Gelyk men klaar voor oogen ziet,
Hoe elk van hier word wech gedreeven.

34.

't Blyft alles leggen ende ſtaan,
Wat iemant had, bezat en bouwden,
En hy moet ledig heenen gaan,
En laaten 't deze wereld houden.

35.

Het weeg dan zwaar in elks gemoed,
Dat hy voor alle ding vergaare,
Door deugd, een ſchat van Hemels goed,
Waar van hy eeuwig wel mag vaare.

36.

ô Wysheid die het beſte deel,
Voorzichtelyk weet uit te leezen,
En meė te draagen uit het veel,
Gy moet by ons ter wooning weezen.

37.

Op dat het heil der wyze keur,
Zo overvloedig aangeboden,
Dat klopt, en wacht voor ieders deur,
Ons eind'ling niet en zy ontvlooden.

En ons beving dat groote quaad,
Het geen genaamt word: AL TE LAAT.

VIII. De

VIII.

De hoop vertrooſt.

Ik ben een vreemdeling op der aarden, en verbergd uwe geboden voor my niet. Pſalm CXIX: 19.

Uwe inzettingen zyn my gezangen geweeſt, ter plaatſe myner vreemdelingſchappen. Pſalm CXIX: 54.

De

De Pellegrim.

TOON: Van de 10 Geboden. Of, Nerea. Of, Reveilles vous.

1.

Hoe zucht een Pelgrim in dit leven,
Gelyk een Balling in 't vreemde land,
Die uit zyn Vaderland verdreeven,
Vaſt doolen gaat, door bos en zand.

2.

Hy zag den dag zo dikmaals klaaren,
En telt zo menig avond-ſtond,
En noemt een heele ry van jaaren,
Dat hy zich onderweeg bevond.

3.

Ach! denkt hy, hoe lang zal 't noch duuren,
Eer ik myns Vaders aangezicht,
Naa zo veel overzuchte uuren,
Aanſchouwen zal in 't heilig licht?

4.

Ach Vader! vriend'lyk boven maaten!
Al liet een moeder ook haar kind,
Noch zult gy 't wormpje niet verlaaten,
Dat zich op aard' in 't ſtof bevind.

5.

Al moet het nu elendig bukken,
En zuchten onder vreemde macht,
Die 't deerlyk zoekt te onderdrukken:
Gy ſlaat het echter gaad' en acht.

6. En

6.

En zult het al zyn quaad onttrekken.
Gelyk de ſchoone Zonneſchyn
Een ſierlyk bloempje weet te wekken:
Uit meſt en ſtank, en ſteld het rein,

7.

En klaar, met ſchoone geur en verwen,
In vryheid van de open lucht.
Zo groend een leven uit het ſterven,
Zo geeft de dood een ſchoone vrucht.

8.

ô! Pelgrim trooſt u onderwegen,
Al ſchynt gy noch zo wyd van huis,
Het is zo ver niet eens gelegen,
Aan 't endje volgd de ruſt, voor 't kruis.

9.

Hoe willen wy ons eens verheugen,
Als wy in 't zalig Vaderland,
Daar ons geen Turbaas raaken meugen,
Als lieve Broeders, hand aan hand,

10.

Gaan wandelen door de Eng'le Kooren,
En ſpreeken van de Pelgrims reis,
En wat ons God daar heeft beſchooren,
Zyn grooten naam tot lof en prys.

11.

Dan zal het ons daar niet berouwen,
Dat wy hier voor een korten tyd
De ydelheid niet wilde trouwen,
Die haaſt vergaande ydelheid.

12. Wech

12.

Wech wereld met uw ydel weezen,
Gy zyt ons Pell'grims veel te min,
Hoe ſchoon gy ook werd aangepreezen,
Wy zetten u uit onzen zin.

13.

Daar is 'er een die wy beminnen,
En die beminnens waardig is,
Die ſpeelt ons altyd in de zinnen,
Zyn trouw en liefd' is ons gewis.

14.

Hy zal zyn minnaars niet begeeven,
Gelyk als gy ô Wereld doet,
Die haar, in 't eindje van het leven,
Verlaat en ſchoptze met de voet.

15.

Maar hy, die ons het hert doorgriefde,
Zal ons naar 't uurtje van de dood
Eerſt recht omhelzen met zyn liefde,
En zetten zacht in zynen ſchoot.

16.

Daar op zo willen wy het waagen,
En doen de Pell'grimagie voort,
En ons hier onderweeg zo draagen,
Als vreemde gaſten toebehoort.

17.

Niet moet ons op den weg bekooren
Van ſchoone ſchyn of vleijery,
Men ſluit zyn oogen en de ooren,
En gaa het al maar recht voorby.

18. En

18.

En of ons langs de vreemde wegen
Veel ſtryds en tegenheid ontmoet,
Daar is zo veel niet aan gelegen,
Na 't bitter proeft men beſt het zoet.

19.

ô Eeuwig zoet! daar wy op hoopen,
Gy zyt het immers dubbeld waard,
Dat wy het al om u verkoopen.
Ach! Vaderland zo ſchoon van aard,

20.

Hoe zal uw morgenſtond opdaagen,
In 's Pell'grims nieuw ontlooken oog,
Dan denkt men om geen regenvlaagen,
Noch ſtorm, die boven over toog.

21.

Al moet men hier een weinig ſtryden,
En zukk'len in het vreemde land,
De ſchoone hoop kan ons verblyden,
En ſchuiven 't alles aan een kant.

22.

ô Zonneſchyntje van Gods herte,
Wanneer gy aanbreekt in 't gezicht,
Dan balzemt gy des Pell'grims ſmerte.
En al 't geleeden leed is licht.

23.

Een hand vol levens, met verlangen,
Met ach! en zuchten door gebracht,
En dan een eeuwig heil t'ontfangen!
Gelukkig, die het neemt in acht!

24. Hoe

24.

Hoe menig is 'er al in vrede,
En ruſt zo lieflyk en zo zacht,
Die dezen weg ook heeft betreeden;
En ons in 't Vaderland verwacht.

25.

Hoe vriend'lyk zal de Welkomſt weezen,
Van lieve Broeders onder een,
Hoe loflyk, ſchoon en uitgeleezen
D'onthaalinge, en al het geen

26.

Wat aangenaam word uitgeſprooken;
Wanneer het broederlyke hert,
Door 't heilig liefde-vuur ontſtooken,
Tot een Fontein van reden werd.

27.

By 't ſpreeken wil het doch niet blyven;
De Lofzang weld ten boezem uit,
Om op een ſchoone maat te dryven
Met onuitſpreekelyk geluid.

28.

Hoe zoet zal 't woordje Jezus toone,
Door 't lof van 't hoog verliefd gemoed.
Ach Jezus! bloem van al het ſchoone!
Ach Jezus! bron van alle zoet!

29.

ô Wereld, wech met al uw' weelde,
Gy werd te klein by 't eeuwig groot,
Wat zouw men zich in draf verbeelde,
Daar God de ziel te bruiloft nood.

30.

Een Bruiloft! ryk'lyk overgooten
Met onnadenk'lyk goed en zoet,
By duizenden van Speelgenooten:
Daar elk den ander lief ontmoet:

31.

Daar elk zich in des and'rens deugde;
En ſchoone gaaven hoog verblyd,
Daar een Fontein van volle vreugde
Geduurig weld in eeuwigheid.

32.

Daarom, ô Pell'grim op der aarde,
Weeſt maar geduldig, ſterkt uw moed,
Het paareltjen is hoog van waarde,
Daar gy de Pell'grims reis om doet.

33.

Het zal zo lang niet eens meer duuren,
Uw weg kort al geduurig af,
Door 't ſnel voorby gaan van de uuren,
Tot dat de vlees-klomp valt in 't graf.

34.

Dan is de ziel de kouw ontvloogen,
Die haar onthield de vrye lucht,
En jaaren lang heeft neergeboogen,
Waar in zy veelmaal heeft gezucht.

35.

Wech oude huid, men zal niet treuren
Om uw verlies en zwaare band,
Wat beters mag de ziel gebeuren
In 't alderliefſte Vaderland.

36.

ô Pell'grim trooſt u onderwegen,
Al ſchynt gy noch zo wyd van huis,
Het is zo ver niet eens gelegen,
Aan 't eindje volgt de ruſt voor 't kruis.

37.

Dan valt gy in een volle zegen,
(Uit al dit wereldſe gedruis)
Door 't bloed van Jezus ons verkreegen,
Uw Vader in zyn armen t'huis.

Van 't Zalig leven.

Jezus, de Fontein der Zaligheid, de hoogste en diepste liefde des Vaders, zy ulieden verquikkinge hier en in der eeuwigheid.

STEMME: Wild gy een Pelgrims weg ingaan.

1.

Beminde Broeder, die ik vand
Op 's werelds Pelgrims wegen,
Al gaande naar het Vaderland;
Ik wens u heil en zegen.

2.

Hebt moed, en treed maar luftig aan;
God vorder onze voeten,
Al word men al wat moe van gaan,
De ruft zal 't al verzoeten.

3.

ô Ruft! ô alderfchoonfte ruft!
Hoe fcherpt gy 't heet verlangen?
Eer dat gy ons met welkom kuft,
En wy uw zoet ontfangen.

4.

ô Ruft! die ons zo vriend'lyk nood,
Hoe willen wy verzinken
In uwen alderzachtften fchoot,
En laaven 't hert met drinken.

5. Wat

5.

Wat zal dat voor een drinken zyn?
Nu luſtig, laat ons hooren?
Een watertjen, als Kriſtalyn,
Door 't herte Gods gebooren.

6.

Ontſpringend' uit des Vaders kracht,
In 't licht des Zoons volkomen,
Dat alles balſemt en verzacht,
Zo ſchoon en uitgenomen.

7.

Dat trekt den Paradys-boom aan,
En baard een ſchat van vruchten,
Die 't aards verſtand te boven gaan,
Hoe hoog de zinnen vluchten.

8.

Dat lokt de ſchoone Serafyn,
Die neemt ze met zyn handen,
Een fruitje, dat vol hemels wyn,
Vereiſt, noch maag, noch tanden.

9.

Daar ſteekt hy 't heilig hert meê aan,
Dan mogt men eensjes hooren
Den lof ten zynen mond' uitgaan,
Door 't ruim der Eng'len Kooren.

10.

Dan pryſt hy 't al, uit al zyn kracht
Wat van haar word bezeeten,
Gods wond'ren, eind'loos voortgebragt,
Te tellen noch te meeten.

11.

De vreugd klimt op van troon tot troon,
Daar is een Jubileeren,
Elk brengt en toont zyn hoogſte ſchoon
Den grooten God ter eeren.

12.

Haar lichaam is van Kriſtalyn,
Met Majeſteit doorſcheenen,
De Goddelyke zonneſchyn
Die vloeid'er ſchoon door heenen,

13.

En opent ieders heil'gen aard,
Met wonderbaare kleuren,
Daar onze verwen, hoe vermaard,
Als duiſter zwart, by treuren.

14.

Sommige ſchynen als ſmarracht,
En and'ren als robynen,
En diamanten, die met kracht,
Als Zonnen van zich ſchynen.

15.

Men ſpeurt 'er blaauw en rood, en geel,
En groen, en veelderhanden,
Te wonderbaar, te hoog, en eél,
Voor wereldſe verſtanden.

16.

Die glanzen ſpeelen door malkaâr,
In 't naad'ren en ontmoeten,
Daar word men heerlykheid gewaar,
By 't halzen en begroeten.

17.

De Paradys-bloem hoog van kleur
Moet deze ſchoonheid ſieren,
En ſpreid een aangenaame geur,
Door d'Engelſe * Rivieren.

18.

De Paradys-bloem doet een ſchat
Van groote wond'ren open,
Terwyl zyn blaadjes, met het nat
Des levens, zyn bedroopen.

19.

Den Engel draagt een roozen hoed,
Die gloeid, met zyne bloemen,
Als rood geverft, in Jezus bloed,
O! ſchoonheid, niet te noemen.

* *Plaatſen of Koningryken.*

20.

Maar wat is 't ſchoonſte dat men vind,
In 't ruim der Eng'len Kooren?
Dat is de Liefde, 't ſchoonſte Kind,
Van eeuwigheid gebooren:

21.

Door d'eeuw'ge eindelooze kracht,
Die Vader hiet; den Zoone,
Die 's Vaders vuurigheid verzacht,
Is 't licht, door alle troonen,

22.

De glans der heilige Majeſteit,
De welbron aller vreugden,
De vrede en zachtmoedigheid,
D'ontſluiter aller deugden.

23.

Zyn lichaam is den water-geeſt,
Die rykt zo diep en hooge,
Daar nooit gedachten zyn geweeſt,
Hoe breed en wyd gevloogen.

24.

Daar inne ſtaat zyn vlees, en bloed,
Dat alle Heiligen eeten,
En 't nieuwe lichaam waſſen doet,
Met Godes Geeſt bezeten.

25.
ô Jezus! allerhoogſte kracht,
Der liefde en genade,
Zo zoet, zo vriend'lyk en zo zacht;
Zo ryklyk in 't verzaade!

26.
ô Jezus, grootſte heiligheid,
In 't Wezen Gods, de bloeme,
En 't herte in de Majeſteit!
Wie kan uw waarde noeme?

27.
Wat mag het voor een luchje zyn,
Dat onder 't Eng'len queelen,
Door 't lof van 't groene Kriſtalyn,
Zacht-ruiſende komt ſpeelen?

28.
Wat anders, als den Heil'gen Geeſt
Door 't herte Gods gedreeven,
In God, van eeuwigheid, geweeſt,
't Beweegen, en het leven,

29.
Een openaar van alle ſchoon,
Een former aller * beelden,
Die in de Wysheid, voor den Zoon
En Vader, eeuwig ſpeelden.

* *Verſtaat Hemelſe Figuuren.*

30.

Ach Vader! eeuwige Alle-kracht,
En welbron aller krachten,
Baard in ons 't eeuwig zoet en zacht
Uw's Zoons, zo hoog te achten :

31.

En laat uw' Geeſt, in zynen naam
Door onze herte zweeven,
Op dat uw Pelgrims zyn bequaam
Naar 't Vaderland te ſtreeven.

32.

Ach! lieve broeder, die ik vand,
Hoe zoet is 't onderwegen
Te ſpreeken van het Vaderland,
Zo diep in 't hert gelegen?

33.

Maar lieve broeder, deze ſtof,
Die ik u draag te vooren,
Dat zyn geen bloempjes uit myn hof,
Of eigen grond, gebooren.

34.

Ik heb 't niet door ervarentheid,
Door ſchouwen, en bevinden,
Maar 't is my in de ſchoot geleid
Door 't middel van Gods vrinden.

35.

Het is eens anders roozengaard,
Daar ik ze quam te pluiken,
En laat ze u, na broeders aard,
Be-oogen, en beruiken.

36.

Beminde vriend het heugt my noch,
Dat wy van liefde fpraken,
Dat is het befte, laat ons toch
Daar meer en meer na haaken.

37.

God is de liefde, en zyn vloed
Gaat uit met volle ftroomen,
In alles wat zich open doet,
Of tot hem in wil komen.

38.

Het menfchdom is maar een geflacht,
Wy zyn al t'zaamen fpruiten,
Uit eenen wortel voortgebragt,
Ach! bleef 'er niemant buiten!

39.

ô Broeders, die op aarden zyt,
Van alderlei geflachten,
Verlaat des wereldś ydelheid,
Met werken, en gedachten.

40.

Het Paradys is ruim, en groot,
Men fpeurt 'er nooit een ende,

Gy word al t'zaamen daar genood ,
Hier is het maar elende.

41.

Daar zal men eeuwig zyn in vreugd
En in de ruſt verzinken :
Och haaſt u langs den weg der deugd
Op 't aangenaame winken :

42.

En nooden van dien goedſten Heer ,
Die Bron en Liefdens Ader :
Zyn liefden is tot u zo teer ,
Hy roept u , als een Vader ,

43.

Op dat gy voor zyn heiligheid ,
In eeuwigheid zoud ſpeelen ,
En hy u eeuwig , zonder tyd ,
Zyn liefde mee zouw deelen.

44.

ô Vader van het Vaderland ,
Daar wy zo zeer na wenſen ,
Geleid ons toch met uwe hand ,
Benevens alle menſchen !

45.

Vaart wel myn Broeder , treed maar aan ,
God ſterke onze voeten ,
Al word men al wat moê van gaan ,
De ruſt zal 't al verzoeten.

Ernſtige bedenking op onzen weg na de eeuwigheid.

Het wys en welbedacht gemoed,
Schept uit de Bron van 't eeuwig goed.

TOON: Dat gy bemind dat min ik ook.
Of: Courante la Bare.

1.

Wel aan myn ziel, met goeden moed,
)e Pelgrims weg van 't nieuw verkreegen leven,
)at God u weder heeft gegeeven,
ewandeld met een onbezweeken voet:
\l ſcheent gy aan het eind des reis,
\ls voor de poorten van het paradys,
)at nu weér lykt, in 't ver verſchiet te wyken;
Gy zult eerlang,
Doch 't eind bereiken,
Van des levens gang.

2.

Vat is 't gewigt van weinig jaar,
n 't overweegen tegens 't eeuwig leven,
)aar zich 't gemoed na heeft verheven,
Niet anders of 't een oogenblikje waar:
)ies treed maar wel gemoedigt aan,
)aar is 'er menig voor u heen gegaan,
)ie ook (als wy) hier zuchte onderwegen:

Waar

Waar zyn ze nu?
In 't land van zegen,
En verwachten u.

3.

Voor dezen was 't eens anders tyd,
En nu is 't onze, die dan ook eerlange,
Geweest zal zyn, na 's levens gange,
Zo zyn wy ook het pak des lichaams quyt.
De Zon des levens, 't hoogste goed,
Beschyne ondertussen ons gemoed,
Om 't als een vrucht, door zegen ryp te maake
Op dat de mond
Van 't God'lyk smaaken,
Zyn begeeren vond.

4.

Zyt dan getroost, en gaat voor uit,
Daar gy het aangezicht van 't Godbegeeren,
Voorzichtig quaamt na toe te keeren,
Terwyl gy 't weet wat zulk een weg beduid
Hoe dat zy door dit land der tyd,
Zich strekt na 't Ryk der zaal'ge eeuwigheid
En onderweeg den Koning van behaagen;
Zo waardig zy,
In 't hert te draagen,
Wereld gaat voorby.

5.

Ach Jezus! overschoon en trouw,
Die in de woesterny van dees ellende,
Woud met ons zyn tot 's werelds ende,

E

En door uw' gunſt, geen wezen laaten wouw:
Ons meenen ſchikt u dan niet vert,
Maar ſluit u in de kamer van ons hert,
Daar gy belooft hebt in te willen woonen;
Ach Bruidegom!
Myn lief, myn ſchoone!
Goede Jezus kom.

6.

ô Morgen-ſter van 't eeuwig licht!
ô Dageraad! ô ſchoone Zon der Zonnen!
Van eeuwigheid, en niet begonnen,
Hoe heug'lyk is uw' vriend'lyk aangezicht:
Verlieft op uw' alwaardigheid,
Verſmaad myn ziel, het aanzicht dezer tyd:
Op dat ik u voor myn beminde houwe,
ô Eeuwig goed!
En zalig trouwe,
Vorſt van myn gemoed.

7.

Verdwyn, ô ydelheid, verdwyn!
Gaat van ons weg verſierde tydelingen,
Der haaſt verdorde aardſe dingen,
Als rook en miſt voor deze Zonneſchyn:
Want alles wat het oog hier ziet,
Is voor de ziel de rechte weerga niet,
Noch 't waare voedſel, dat haar kan verzaaden,
Zy word daar meê,
Maar zwaar belaaden,
In de plaats van vreê.

8. Het

8.

Het hoogſte goed van Gods natuur,
Als 't Eeuwig kind van 't vaderlyke baaren;
Is 't rechte wezen om te paaren,
Als Ega met het eeuwig' zielen-vuur:
Die twee zyn Bruidegom en Bruid,
En by dit wezen heeft de ſchaduw uit,
De bruilofts Hemel-ſpys en drank van dezen;
Zo hoog beſteed,
Is 's liefſtens wezen:
Dat men drinkt en eet.

9.

Ach! Jezus ſchoonſte Jezus myn!
Zo hoog van ſtaat, tot 's menſchen heil genegen;
Tot wien gy bragt dien grooten zegen,
Ach! laat my ook doch uw' beminde zyn:
Ach! laat my baaden in uw' bloed,
En woond gy in den grond van myn gemoed,
Op dat wy doch in eeuwigheid niet ſcheiden;
Laat uwen geeſt,
De plaats bereiden,
Tot het Bruilofts Feeſt.

10.

Wel aan myn ziel, verheft uw' hoofd,
En geeft het hert daar liefde-vonken branden,
In Jezus uitgeſtrekte handen:
Hy is getrouw die trouwheid heeft belooft:
Of dan de vyand pylen ſchiet,

En

En maakten 't Houw'lyk garen gants te niet,
Ei laat u doch zoo licht'lyk niet vertzaagen,
Of God uw' ſchat,
Zo haaſt mishaagen,
In zyn minnaar had.

11.

't Bezoedeld rokje dat hy ziet,
Daar 't rein gemoed tot laſt mèè is omhangen:
Beſpat met 's werelds moddergangen,
't Is waar, dat haagt zyn heil'ge oogen niet:
Maar hy die geen getuigen hoeft,
Is die door alles hert en nieren proeft:
En kend den grond van 't waare God-begeeren,
Dat acht en tracht,
Na beter kleeren,
Tot een Bruilofts-dragt.

12.

Dies zinken wy met ons gemoed,
Het aardſe ſlyk der ydelheid ontheven,
Om in het herte Gods te leeven,
Als in een zee van grond'loos eeuwig goed:
Met vaſt vertrouwen dat hy 't al,
Wat ons bezoedeld eind'ling ſcheiden zal,
En neemen ons in zyne liefde armen,
Tot over 't hoofd:
In 't groot erbarmen,
Dat hy heeft belooft.

IX.

Op reis beleid men zich.

Doch de Godzaligheid is een groot gewin met verge- noeging. Want wy hebben niets in de wereld gebragt, het is openbaar dat wy ook niet konnen iet daar uit draagen. Maar als wy voedsel en deksel hebben, wy zullen daar mede vergenoegd zyn. 1 Tim: VI: 6, 7, 8.

Z E-

ZEDIGE AANMERKINGEN OP HET LEVEN VAN JOANNES GENUWIT.

Het verre Ooſten liet ons hooren,
Hoe, onze Eeuwen lang te vooren,
Den afgeſcheide Kluizenaar,
Geweeken wyd van al het zyne,
In wilderniſſen en woeſtyne
Zyn leven ſleet zo menig jaar.
Maar nu in onze levens dagen,
Komt ons 't geruchte voor te draagen,
Een man, die eenzaam heeft gewoond,
Nabuurig deeze Nederlanden,
Van waar zyn licht aan alle ſtanden
Het ſober leven heeft getoond.
Daar zyn hem zyne veertig jaaren
Gelyk een ſtroom voorby gevaaren,
En ſleepten onnalaat'lyk meê,
Des levens wederwaardigheden
Van d'eerſte aanvang na beneden,
Tot in vergeetens diepe zee.
Daar leggen zy nu weggezonken,
En zyne weelde is aan het vonken:

Had hy nu deze ſchoone tyd
Een koninglyken troon betreeden,
Of and're behaaglykheden,
Hy was 't nu ook, als 't and're, kwyt.
't Verblyf, de varken-ſtal, in waarde,
Daar hy den Hemel zocht voor d'Aarde,
Een dekſel voor het ſterflyk deel,
Ontbloot van alle luſt der oogen,
Is, door een wonderlyk verhoogen,
Veranderd in een ſchoon prieel.
Wie weet, hoe veele dat 'er reizen
Uit weelden huizen en paleizen,
By afſcheid uit het jammerdal,
Daar zy het alles achterlaaten,
Wat zy begreepen en bezaten,
En komen in een varken ſtal.
Want wie zyn leven hier bewaarde,
En zo zyn deel neemt op der aarde,
Die vrees de ſlag van 't zwaare woord,
(Hoewel bekleed met zachte reden)
Dat van den Hemel kwam beneden,
En van den rykaard wierd gehoord,
Terwyl de arme en verſchooven,
Verheven in des Hemels hoven,
Gezet was in een zachte ſchoot.
ô Wonderlyke groote dingen
Der wigtige verwiſſelingen
Na 't korte leven, door de dood!
't Zyn al geen Koningen, die 't heeten
Voor duizenden der Ingezeeten;

't Zyn

't Zyn al geen ſlaaven, die men 't acht:
t Zyn Vorſten, die hun vlees regeeren,
t Zyn knechten en verſlaafde Heeren,
Die buigen onder 's lichaams macht.
: Zyn al geen ryken, welker leven
Met veele dingen is omgeeven;
't Zyn al geen armen, die ontbloot,
Als vreemdelingen hier verkeeren.
: Zyn ryken, die niet veel begeeren;
Maar luſt tot veel heeft armoeds nood.
OANNES, een van deze ryken
In prinſen, die maar ſlaaven lyken,
Al hield de wereld hem onwys,
Bezat in zyn onwaarde wooning,
Met ruſt en vreden, als een koning,
Zyn hoogen berg als een paleis.
Van waar zich in nabuurige ooren
Een vreugdenryk gejuich liet hooren,
Wanneer zyn opgevulde ziel
Den overvloed der zoete weelde,
Die hem de Hoogſte mededeelde,
Door drang niet langer in en hiel.
Dat heeft wat anders te beduiden,
Als 't vrolyk lachen ende luiden
Der blydſchap uit het wereld hof,
Die, met een boozen worm bezeten,
Van binnen maar word uitgegeeten,
En eind'lyk afvalt in het ſtof.
Het was een Rots daar hy op bouwden,
Om daar zyn leven op te houden,

Na d'aardſe hut van vlees en bloed;
't Was ook een Rots, daar 't zielſe leven
Zich klimmende had op begeeven,
En daar hy woonde na 't gemoed.
Van d'eerſte is hy weggenoomen,
En zal daar nimmer wederkomen,
Maar op de tweede blyft hy ſtaan,
Die kan den voeten niet bezwyken,
Schoon alle vaſtigheden wyken,
En alle dingen ondergaan.
ô Rotſteen aller vaſtigheden,
Die onze bouwluſt van beneden,
Op uw verheven hoogte nood;
Uw grondſlag zal, het wyslyk bouwen,
Voor eeuwig onbeweeglyk houwen,
In wederwil van hel en dood.
Aan welke ſtraaten ende wegen
Die vaſte Rots nu is gelegen,
Of iemant zyner gaarne vond;
Die neige aandachtig zyne ooren,
Om zulks ontwyfelbaar te hooren
Uit waarheids allerwaardſte mond.
Doch 't vlees en luſt 'er niet te woone,
Maar kieſt het vette en het ſchoone,
Zit liever op een driftig zand,
Al zag hy 't veel in zyne dagen,
Hoe dat gebouw word neérgeſlaagen,
En weggeſchooven aan een kant.
Doch wyl het vlees eerlang moet ſterven,
En in de aarde gants verderven,

Ver-

Verheffe zich den eed'len geest,
)m niet te luyst'ren na zyn vleyen,
n niet te gaan na zyn verleyen,
Hem geld de schaade 't allermeest.
Jezus, Koning aller waarde,
iy waard ook arm op dezer aarde,
En die zich noemen na uw naam,
)ie hebben evenwel behaagen,
)at haare akkers doornen draagen,
Waar door het zaad werd onbekwaam.
angs armoed kwaamt gy 't pad te spooren,
'ot rykdom die daar was verlooren
In de eerste menschelyke stam,
)p dat de mensch voor slechte dingen,
)ie als de rook en damp vergingen,
Het wezentlyke goed bekwam.
Maar laas! de zorg voor 't aardse leven
Heeft de arme ziel zo zeer omgeeven,
Dat de aad'ren van de hert-fontein,
Schoon dat de grond wel op wil dringen,
Niet kunnen bersten en ontspringen,
Wyl zy verstopt met aarde zyn.
Hoe kan de ziel barmhertig weezen,
Daar 't lichaam altyd staat in vreezen,
Voor eigen zelfs gebrek en nood?
Hoe kan hy aan zyn mede-leven
Na 't heilig woord de helfte geeven,
Van 't dubb'le kleed, en 't dubb'le brood?
Doch om 't gemoed wat toe te dekken,
Laat hy den armen Christus lekken,

't Geen van zyn beker overloopt:
Hy zelfs behoud de volle teugen,
Of dit voor vol zal gelden meugen
Moet elk verwachten, die het hoopt.
Hy heeft ons 't voorrecht aangebooden,
Om hem te dienen in zyn nooden,
Der arme broed'ren van zyn huis;
Maar 't hert, gewend aan 't ſtof te kleeven,
En durft zyn ſlyk voor 't goud niet geeven,
Die koop is hem een laſtig kruis.
Hoe moet het herte zyn bevrooren,
Dewyl het zich niet laat bekooren
Door zulk een liefelyke tong
Van onafmeet'lyk groot beloove,
Voor eenen halm een gantſe ſchoove,
Op dat hy ons tot voordeel drong.
Dat komt, (na 't rypelyk beproeven)
Door waanen van het veelbehoeven;
Wy ſpreeken veel, met onzen mond,
Van 't vreemd'lingſchap, en 't Pelgrims leven,
En 't burgerſchap houd ons omgeeven,
Als zaten wy op vaſten grond.
JOANNES heeft ons met zyn leven
Een baak en ſpiegeling gegeeven,
Hoe een, wien 't Vaderland behaagt,
Met zucht en hertelyk begeeren
De wegen derwaarts kan paſſeeren,
Met klein behoeven, dat hy draagt.

Van 't toekomende.

STEM: Nerea. Of, Reveilles vous.
Of, de 10 Geboden.

De twee laatste regels alleens gezongen.

1.

Hoewel ik niet en heb te schryve
Uit een verrykt en breed gemoed,
Nochtans op dat de liefde blyve,
Zo werd gy dus van my begroet:
Al 't heil verdiend door Jezus bloed,

2.

Dat wenst myn ziel u tot een zegen,
Beminde vrienden, treed maar aan,
Al vind men schoon geen breede wegen
Om na het vaderland te gaan,
De reis is kort en haast gedaan.

3.

Het zal ons ginder niet berouwen,
Dat wy hier in dit vreemde land
Geen vaste wooning wilden bouwen
Op 't fondament van 't driftig zand;
De tyd schuift alles aan een kant.

4.

En of 't de wereld schynt verlooren,
't Geen in 't Geloof werd uitgezaait,
Daar werd een bloempjen uit gebooren
Dat ons geen dag noch tyd ontmaait.
Och wierd het Menschdom omgedraait!

5.

En zag na God met reine oogen,
Wat waard een welbedochte keur!
Hoe droevig vind men zich bedroogen
Als 't einde komt voor 's levens deur;
Wech ydelheid van 's werelds fleur.

6.

Uw' fchoonheid kan ons niet bekooren,
Wy leggen 't op een fchoonheid aan
Daar alle fchoon uit werd gebooren,
Uw' fchoonheid moet als gras vergaan,
Maar die ik meen blyft eeuwig ftaan.

7.

Al mogt ons hier op aarden beuren
Een fcepter en een goude kroon,
Al liet men ons in weelden keuren,
En vierden ons als groote Goôn,
't Waar drek te achten tegen 't fchoon,

8.

Dat wy met ons gemoed beminnen,
Nooit uitgefprooken noch bepaalt,
Nooit afgemeeten met de zinnen,
Hoe hoog, hoe diep, hoe ver gehaald,
Nooit recht befchreeven of gemaalt.

9.

Wie mag toch deze fchoonheid weezen?
't Is Jezus, d'alderzoetfte Bron
In 't wezen Gods, die hoog gereezen,
Van eeuwigheid, gelyk een Zon,
Wiens Weezen nooit met tyd begon,

10. Zo

10.

Zo lieflyk blinkt door alle Kooren,
Dat zich de groote Seraphyn
Met duizend duizenden laat hooren
Tot lof van d'eeuw'ge Zonneſchyn.
ô Menſch, wat moet dat wonder zyn!

11.

Daar uit des Vaders eeuw'ge krachten
Ontelb're wond'ren breeken voort,
Zo ſchoon voor oogen en gedachten
't Geen eeuwig 't Engels hert bekoord
Te zetten zynen lofzang voort.

12.

De vreugde wil daar nimmer zinken,
Het Heil klimt op in eeuwigheid,
Men ziet 'er duizend Zonnen blinken,
Men meet geen plaats noch telt geen tyd.
Wat eeuwig is, is lang en wyd.

13.

Wech wereld met uw' ſlechte leuren,
Wy waaren immers veel te dwaas
Daar ons die ſchoonheid mag gebeuren,
Dat wy ons voor een tyd, helaas!
Vergaapten aan een lokkend aas?

14.

Ga dan maar voort, beminde vrinden
Wy volgen ook by Godes hand,
Op dat wy eens malkander vinden
In 't alderliefſte vaderland,
Dan is de moeiten aan een kant.

Van

Van de tegenſpoeden op den weg des levens.

TOON: ô Zalig Heilig Bethlehem.

1.

Een zomer-vlaagje doet geen quaad,
Al valt het neder, onderwegen,
Wanneer men na zyn oogwit gaat,
Zo diep in 't hert, en ziel gelegen.

2.

Wie is geruſt, op 't vreemde pad,
Tot aan den Avond uit te ruſten?
Eer hy zyn weg ten einde trad,
Dat zal geen wyze reizer luſten.

3.

Behouden t'huis, of by zyn vrind,
Laat afgeſlooftheid achterwege,
Als hy zich in de ruſt bevind,
Kan hy die moeiten wel verveege.

4.

Of zo hy daar noch aan gedenkt,
Het is tot zyne meerder vreugde,
Die 't heil van ruſt zyn voedſel brengt,
Voorleden leed, doet goed en deugde.

5.

Wat zal 't een groote weelden zyn,
De Pelgrims-weg te overdenken!
Bedaagd van 's Hemels Zonneſchyn,
Daar ons geen moeiten meer zal krenken.

Van

Van 't eeuwige leven in Jezus Naam.

Toon: Sulamite.

1.

Jezus, Jezus, Jezus, Jezus,
Ach laat ons doch, die ſchoonſte naam herhaalen,
Al ſchynt het buiten paalen;
Wat zouden wy, om iemant, daar na geeven?
Want Jezus is ons leeven!
Den liefden-oly, tot heeling en verzachten,
En den balſem, en den balſem, en den balſem der
krachten.

2.

Ja beminde der Zielen!
Wy hebben hoop, om eens, eerlang, na dezen,
Uw lof en prys te weezen,
Met hooger tong ontſtooken door uw krachten,
Bereikt met geen gedachten.
Om u te heffen met hemelſe gezange,
Eeuwig, eeuwig, eeuwig, eeuwig, eeuwig, eeuwig
is lange.

3.

Laat ons eeten en drinken,
Van Jezus naam, dien aldergrootſten zegen;
Als Pel'grims onderwegen,
Tot wy, eerlang, uit deze wereld ſcheiden,
In 't leven zonder tyden;
Om in Gods herte, voor eindeloos te woone;
Jezus, Jezus, Jezus, Jezus, Jezus Chriſtus myn
ſchoone.

X.

Vryheid, Blyheid.

IL

Want wy weeten, dat, zo ons aardſe huis dezes taberna-kels gebrooken word, wy een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, [maar] eeuwig in de hemelen. Want ook in dezen zuchten wy, verlangende met onze woonſtede, die uit den hemel is, overkleed te worden. Zo wy ook bekleed, en niet naakt zullen gevonden worden.
2 Korinthen V: 1, 2, 3.

Zucht

Zucht na open lucht.

TOON: Hoe dus bedroefd leeuwerk.

1.

ô Tent van vlees en bloed!
Die wy dus lang bezaten,
Als vreemd voor ons gemoed;
Zo wy u eens verlaaten,
Hoe luſtig zal dat ruimen!
Zo breekt een leeuwerk uit
En dryft op zyne pluimen,
Daar hem geen traalie ſluit.

2.

ô Koninglyke hoop!
Hoe balſemt gy het leven!
Of weelden honing droop,
Men zoud'er niet voor geeven.
Ach kon men 't haar verbeelden!
En dat het wierd gelooft,
Die zich in aardſe weelden
Verdiepen over 't hoofd.

3.

ô Ruimte zonder End!
Elk blikje komt gy nader;
Gy zyt ons recht' El'ment,
Ons vaderland en Vader:
Ach dat wy ons gedulde
In 't ſlot van vlees en bloed,
Tot God ons end vervulde,
En 't deurtjen open doet.

Van

Van het wederſtreeven des vleeſes.

TOON: Uit liefde komt groot lyden.
Of, Ik ging op eenen morgen.

1.
God is een eeuwig geeven,
Een volle ſtroom van goed,
Zyn liefde dryft ten leven,
Vloeid wech, met deze vloed;
Verlaat de wereld en zyn ſchyn.
En ſtaakt het weder-ſtreeven,
Gy zult gelukkig zyn.

2.
Gelukkig boven maaten,
Die 't God'lyk willen kieſt,
En alles wil verlaaten,
Waar door men God verlieſt.
't Was immers ydelheid en niet,
Of wy 't hier al bezaten,
Wat ons de wereld bied.

3.
Neen overgoude dagen,
Wy treeden in u voort,
Op dat wy 't leven draagen,
Door d'opgeſlooten poort,
En ons geen na-berouw door-knaagt,
Maar 't eeuwig welbehaagen,
Al 't leet na achter vaagt.

Ver

Verlangen na Jezus.

STEM: La Duchesse Royale.

1.

Keer weêr, keer weêr, ô Jezus, myn beminde!
o lang gy u voor my verschuild
Kan ik geen ruste vinde,
onder uw oogen ben ik zonder licht.
Vaarom bedekt gy doch uw schoon gezicht?
Voel nu de vonken van de vreugd niet meer,
Hert blyft beslooten waar ik wend en keer.
Ik kan ach Heer! niet langer weenen,
hoon ik leg geboogen,
let neêrgeslaagen oogen,
Op der aarde neêr.
Daar ik, door uwen geest geroert,
o menigmaal voorheenen,
an vreugde plag te weenen,
Och myn eenig Heer!
eer weder, ik weet dat gy my mind:
Maak my, weêr bly, in u,
In jeugd, in deugd, een nieuw
it God gebooren kind.

2.

a af, sta af, ô wereld! die ik minde,
ı al uw' schoonheid, vreugd, en schat
Kan ik geen lust meer vinden:
ykdom en weelde weegt my veel te licht,
anzien en eere spouw ik in 't gezicht:
u eens de geene, daar al 't schoon afdaald,
leeft met zyn liefde, my het hert doorstraalt:
't Is Jezus, 't uitgedrukte beeld

I Van

Van 't nooit begreepen wezen,
Nooit hooger opgereezen,
Nochte nooit gedaald.
In hem, ô wereld! dat gy 't wift,
Beftaan de waare goeden:
In hem, en zynen bloede,
ô Gekruifte Heer!
'k Val neder op eenen kouden fteen,
Uw zweet, uw leet, uw pyn,
Uw nood, uw dood, om myn,
Verwekt my tot geween.

3.

Breng my, ô Heer! voor d'aarde vry te fchande,
Laat my, om uwe fchoonfte naam,
Aan eenen ftaak verbrande,
Eer ik zouw miffen, dat myn ziel verblyd,
Uwe genaden, uw gemeenzaamheid:
Zonder uw vriendfchap ben ik leevend dood:
Drenk my met water, fpys my fchraal met brood
Als ik uw maar in 't hert gevoel,
Weet ik myn vreugd geen ende,
Waar ik my keer of wende,
'k Vinde groote ruft:
Maar buiten u, ô God! is 't al
Ellendig en verlooren,
In armoê moet het fmooren,
't Word al uitgebluft.
Och Jezus! zo vriendelyk en zoet!
Myn heil, myn roem, myn jeugd,
Myn trooft, myn fchat, myn vreugd,
Myn rykdom, al myn goed.

Nie

Niet beter als t'huis.

TOON: Belle Iris.

1.

Ach! myn geeſt verlangd zoo zeer,
Eer zy weer word ingegooten,
Daar zy eerſt is uitgevlooten:
Ach! hoe zucht zy na dien keer!
Ach! hoe lange zal 't noch duuren,
Dat ik hier in vlees en bloed,
Tel de dagen en de uuren,
Dorſtig na dat eeuwig goed.

2.

Eeuwig wezen zonder end,
Zonder hoogte, zonder breette,
Eeuwig eeuwig ongemeeten,
Alle geeſten onbekent:
't Vlees verteert door 't heet verlangen,
't Vuur der liefde doet geweld,
Eer ik word' van u omvangen,
En myn geeſt in u verſmelt.

3.

Doch wy willen met geduld,
Langs den weg ons voorgeſchreeven,
Chriſtus Menſchheid, leer en leven,
Vol met lyden opgevuld:
Laat ons op een ſteenrots bouwen,
Eerſt met Chriſtus aan het Kruis,
In verſmaadheid uit te houwen,
Dat 's de rechte weg na huis.

Van de liefde Jezus in 't herte.

TOON: Geſwinde Boode van de Min.

1.

Als Jezus eens de harpe ſlaat
In een rein gemoed,
Daar vreeze Gods geſpannen ſtaat:
ô! Wat is dat zoet!
Ach hoe bly,
Is het hert!
Dat nu vry,
Van zyn ſmert,
God looft,
Met een opwaarts geheven hoofd.
Hier weet niemant af,
Die gevoed met draf,
Van ſlechte aardſe vreugd,
Zich maar in den ſchyn verheugd.

2.

De ziel, die deze voorſmaak heeft
Verkreegen van haar Heer,
Is nu gereed, zo lang zy leefd:
T'ontfangen tot Gods eer,
Zo het quaad,
Als het goed,
Zo het zuur,
Als het zoet,
En ryk,
Acht zy 't aardſe al t'zaam voor ſlyk:

Alles

Alles acht zy ſchaa,
En volgt Chriſtus na,
Geboogen onder 't Kruis,
Na het eeuwig' vreugden-huis.

Van de Heere Jezus, die koſtelyke paarel.

TOON: Pſalm 6.

1.
ô Jezus, goede Heere,
Leert ons den ſchat waardeeren,
Die in den akker leid,
Op dat hy word verkreegen,
Daar 't al aan is gelegen,
Ja die gy zelver zyt.

2.
Wie wel begeert te vaaren,
Moet u in 't hert vergaaren,
In plaats van aardſe ſlyk!
Uw vaſtheid is beſtendig,
Het wereldſ is elendig,
En maakt geen Zielen ryk.

3.
Ryk zynze wiens gedachten,
U voor haar rykdom achten,
En houden voor haar goed:
Haar ſchat zal niet beſwyken,
Als and're ſchatten wyken,
ô Paarel van 't gemoed.

XI.

Het wezen geeft de ſchaduw.

I.L.

Dewyl wy niet aanmerken de dingen die men ziet maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet zyn tydelyk, maar de dingen die men niet ziet zyn eeuwig. 2 Korinthen IV: 18.

Een klein bewys, van 't Paradys.

Toon: Het daget uyt den ooſten.

1.

Meykruidje, aardig ſpruitje,
In 't heug'lyk bloemendal,
Wat lieflykheden uitje,
Wat vreemds verteld gy al,
Van 't wonder aller wezen,
Nooit volpreezen.

2.

Klein ſtraaltje, minn'lyk ſtaaltje,
Van 't Heel dat wysheid hiet:
Een kunſtig meeſter maaldje,
Die 't aardſe oog niet ziet,
Maar ons iets geeft te leezen,
Van zyn wezen.

3.

Schoon kleurdje, lieflyk geurdje,
Waar komje doch van daan?
Wat wonderdaad gebeurdje,
Hoe trekje 't ſierſel aan?
Wy zien maar zwarte aarde,
Die u baarde.

4.

Wat mag zich al vertoone,
In 't Hemels Paradys,
Waar van gy aardſe ſchoone,
Ons zyt als een bewys:

Als ſchaduwen, en ſchimmen,
Van dat glimmen.

5.
Gelyk van waare dingen,
De ſchynſels hangen af,
Die haar-vertoon ontfingen,
Van 't wezen dat haar gaf:
Zo ſtaat gy uitgebooren,
Ons te vooren.

6.
ô Grond van alle wezen,
Uit wien het alles vlood,
In eeuwigheid gepreezen,
Die ons zo vriend'lyk nood,
Op 't wezen aller zaaken,
Die vermaaken!

7.
Verdiep u myn gedachten,
Van tyd in d'eeuwigheid,
Om 't wezen te betrachten,
Dat nooit voorby en glyd,
Maar eeuwiglyk zal groeijen,
Ende bloeijen.

8.
ô Bloemendal der vroomen!
Wat zult gy lieflyk zyn,
Voor alle die daar komen,
Uit 's werelds zand-woeſtyn:
Hoe heug'lyk zal m'er ruſten!
In uw' luſten.

9.

Zo valt een vliegent bytje,
In 't honingryke Hof,
By 't lieve Zomertydje,
En zuigt de zoetheid of;
In roozen en vioolen,
Als verhoolen.

10.

ô Afgefcheide zielen!
Die over 's werelds hey,
In zulk een Lufthof vielen,
Gelyk de Honing-by:
Hoe wentelt gy in Roozen,
Die daar bloozen!

11.

Het zal u wel niet luften,
Om weder hier te zyn,
De welkom die u kuften,
Is meer dan aardfe fchyn:
Gy zyt in 't waare wezen,
Nooit volpreezen.

12.

Gy vroomen, die als blommen,
Van hier verdweenen zyt,
Gy zult niet weder komen,
By ons in deze tyd:
Noch hoopen w' u te vinden,
Als beminde.

13.

Al zyt gy ons ontweeken,
Wy ſchatten u niet quyt,
Gy zyt voor uit geſtreeken,
En voor ons wech geleid:
Als goed, dat wy na 't ſterven,
Hoopen t' erven.

14.

ô Zoetheid uitgeleezen,
Die 't Hemels bytje drinkt,
Wat mag 't voor goedheid weezen,
Daar 't zieltjen in verzinkt?
Een zee van alle weelden,
Niet te beelden!

15.

In 't Roozendal des Heeren,
Daar hoopen wy eerlang,
Als vrienden te verkeeren,
By 't eeuwig lofgezang:
Daar nooit geen winter-tyden,
Zyn te myden.

16.

Wie zouw het land niet minnen,
Daar 't eeuwig Zoom'ren zal?
En eeuwig zal beginnen,
Bevryd van ongeval.
Vaar heen, ô aardſe dinge!
Zo geringe.

17. Mey-

17.
Meykruidje, aardig ſpruitje,
Hier in dit jammerdal,
Uw' grond en wortel uitje,
Wat namaals weezen zal:
Daar hoopen wy te reizen,
Met de wyzen.

Van hoe naby, de Hoogſte zy.

STEM: Petit Bourdeaux.
Of, Wie ſleet heugelyker dagen.

1.
Ziet, die Hemel ſchiep, en aarde,
Staat hier aan de deur myn ziel,
Hy is Schepper, die u baarde:
Gy het ſchepſel buig en kniel:
Ziet hy is de Pottebakker,
En gy zyt het aarde-vat.
Wat gy bend, zyt gy dan ſchuldig,
Aan hem daar gy 't al van had. Aan hem enz.

2.
Keert u dan van alle dingen,
En ook van u zelven af:
God van wien wy 't al ontfingen,
Die ons aan ons zelven gaf:
U zy alles opgedraagen.
't Zy myn hoogſte zaligheid:
Dat ik u maar mag behaagen,
Gy die myne oorſpronk zyt. Gy die enz.

3. Maar

3.

Maar wat zal ik dan noch geeven?
'k Ben zo diep in ſchuld geraakt;
Schepper van myn eerſte leven,
Voor dat gy my hebt hermaakt,
Door uw' lyden, door uw' ſterven,
Waar zoud ik iets vinden? waar?
Gy zyt God en ik ben Menſche;
Eeuwig uwe ſchuldenaar. Eeuwig enz.

Lof, uit hulp.

STEM: Repicava.

1.

Eeuwig wezen,
Noch nooit begreepen Heer,
Ik buig voor u, in 't ſtof op 't aanzicht neêr
Ik meet geen tyd, ik tel geen uuren meer,
Om eer, en prys te geeven; myn leeven,
Hoe lang het worde, 't is noch veel te kort;
Om u te looven
Voor 't heil, van boven,
Op my neêrgeſtort.

2.

'k Lag vervallen,
In eenen diepen kuil,
Van ongeloof, het licht ging voor my ſchuil;
Maar

Iaar gy ontrukte my dien helſen muil,
n ſtak my toen rechtſchapen, in 't wapen,
n gy behong myn ſchouder met een ſchild,
Waar op 't beſpringen,
Der twyffelingen,
Al haar pylen ſpilt.

3.

k Zal beſpotten
)en ſtouten ongodiſt,
)ie al te dwaas na groote wysheid viſt,
En niet beſeft, dat hy haar oorſpronk miſt;
k hoef niet wyd te zoeken, in hoeken,
)at heilig wezen ſtraald my in 't gezicht;
Hy legt my neder,
En wekt my weder
Met het morgen-licht.

4.

Laat my weezen,
Een rots die nooit doorweekt,
De Zee van 't ongeloof, hoe veel z' ontſteekt
Met al zyn baaren, op haar vaſtheid breekt,
Haar weêr te rug doet ruimen, en ſchuimen,
Van heete tooren, die vaſt brult, en raaſt,
Laat ons braveeren,
De woeſte onweeren,
Die de Wereld blaaſt.

Zucht

Zucht tot vrucht.

TOON: Courante la Bare.

1.

ô Christus laat den dageraad,
Van 't eeuwig licht myn herte gants doorschyne,
Dat alle duisternis verdwyne,
Die doch een moeder is van alle quaad:
Dryft alle booze dieren voort,
Op dat 'er lof en vrede werd gehoord,
In 't eenzâam heilig huis, van 't rein geweeten,
Door uwe kracht, zo ongemeeten,
Zalig voortgebragt.

2.

Dat alle onweer eens verdwyn,
Gebied de wind, en zegt dat zy legt neder:
Spreek tot de Noorde wind keer weder,
Zo zal der haast een diepe stilte zyn.
Zend dan uw' licht en waarheid neêr,
Dat zy op aarden lichten gints en weêr;
Ik ben een dorre en een leed'ge aarde,
Tot uw' gezicht, myn God, myn waarde,
My het hert verlicht.

3.

Doorgiet met hemels-dauw myn hert,
Zend uw genaden af; reik my beneeden,
Het water der aandachtigheden,
Op dat myn aard daar meê begooten werd:
Op dat zy lustig groeid en bloeid,
Door al de zegen die van boven vloeid,
Zo dat zy overvloed van vruchten draage,
Tot uwer eer, en welbehaage,
Allerhoogste Heer.

Va

Van het eeuwig Al.

Toon: Pfalm 8.

1.

Ach neen! ach neen! alweetend God en Heere,
Jw Majefteit is niet zo wyd en veere,
En of de Menfch een worm op aarde zy,
Noch woond gy hem, gelyk een Vader, by.

2.

Hy hoeft zyn ftem niet krachtig te verluiden,
Om u zyn zin en meening te beduiden;
ô Eeuwig Al, dat alles hoord en ziet,
Wat na of ver, of ftil, of luid gefchied.

3.

Dies zyt gy ons een aldergoedfte Vader,
Is iemant na, gy zyt ons noch al nader,
Zo leerd ons dan fteeds wand'len in het licht,
Als Kind'ren voor haar 's Vaders aangezicht.

XII. Hoe

XII.

Hoe ſiefelyk is 't licht!

IL.

Jezus dan ſprak wederom tot henlieden: die my volg[...] zal in de duiſternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben. Joannes VIII: 12.

Van 't

an 't Tyd'lyk, en eeuwig Vuur en Licht.

De liefde Gods is 't eeuwig goed,
Waar in de Ziel verschuilen moet.

Toon: Wilt gy een Pelgrims weg ingaan.

1.

Zoet *Lichje*, Zoon van 't bitt're Vier, [a]
elyk een schoone Bruid verscheenen,
Vat zyt gy lieflyk! welkom hier,
y zyt het dat wy meenen.

2.

Wat zyt gy zoet en goed van aard:
unt gy u niet alleenig scheiden
an 't scherpe [b] *Wezen*, dat u baard?
'e wachten en te myden.

3.

Hoord wat het vriend'lyk *lichje* zeid:
Vermaakt u in myn *lieflyk vloeijen*, [c]
Vat deerd u myn *verteer'lykheid*,
ls gy u wacht voor 't *gloeijen*.

4.

Zoud ik my scheiden van de *kracht*,
Vaar uit ik staadig word gebooren;
o hield gy maar een zwarte nacht,
n had myn *glans* verlooren.

5.

't Verteerend *Vuur* is myn *fontein*,
e *wortel* van myn *vriend'lyk leeven*,

[a] Den Mensch spreekt tot het natuurlyk *Licht* en *Vuur*. *Pred.* 11: 7.

[b] 't *Vuur*.

[c] 't *Licht* spreekt tot ons.

Waar uit ik met myn *zoetheid ſchyn*,
Om u 't genot te geeven.

6.

Zo dat myn *vriend'lyk leven* ſpreekt,
Zo aangenaam, en uitgeleezen:
d 't Licht ſpreekt tot het Vuur. *d Beminde*, die myn *glans* ontſteekt,
ô *Oorſprong* van myn *Weezen.*

7.

Terwyl hy minlyk weder zeid,
e 't Vuur ſpreekt tot het licht. *e* Myn lief, myn ſchoone, myn al-waard[e]
Myn *licht*, myn glans, myn ſierlykhei[d]
Geliefde, dien ik baarde.

8.

f 't Licht ſpreekt tot ons. *f* Zo hebben wy malkander waard,
En geeven u het zoet genieten,
En zyn in minlykheid gepaard,
En laaten *liefde* vlieten.

9.

g Toepaſſing. *g* Stom *lichje*, dat met werken ſpreek[t]
Gy laat ons 't nutlyk overweegen;
Schoon u een tong en ſtem ontbreekt,
Noch ſpreekt gy ons ter deegen.

10.

Dewyl gy uit de eeuwigheid
Gen: 1. 14. (Daar gy uw oorſprong hebt genomen)
Een uitgeſproote *bloempje* zyt,
Hier in der tyd gekomen.

11.

De Godheid is een eeuwig *licht*,
1 *Joh*: 1: 5 Daar alle zaligen in baaden,

E

:n ſchynd ons in het aangezicht,
/let liefden en genaden.

12.

Dat is zyn *wezen* dat hy geeft,
ielyk een bron van eeuwig vloeijen,
'an 't geen hy is, en 't geen hy heeft,
'ot vruchtbaarheid en bloeijen.

13.

Het voorgeſtelde heil is groot, *Jeſ: 45: 22. en 60: 1.*
lier word een yder toe gebeden,
elokt, getrokken en genood.
1 't eeuwig *licht* van vreden.

14.

Hier toe, op dat men 't kend, en weet,
iend ons het heilig woord des Heeren,
poſtel, Leeraar, en Propheet,
n alle goede leere.

15.

En dat de maat doch vol zouw zyn, *Joh: 12: 46*
't *eeuwig licht* in 't vlees gekomen,
let zyne groote *liefde-ſchyn*,
'p dat het wierd vernomen.

16.

Maar dat een yder ziel zich wacht
'oor d'*oorſprong* van het *lichte* wezen,
)at 's d'eeuwige *geſtrenge macht*:
'e ſchuwen en te vreezen.

17.

Gelyk van alle eeuwen aan,
Op dat daar niemant in vervalle)

Den trouwen waarſchouw is gedaan,
De wacht ſtaat voor ons alle.

18.

Heb.12:29. De Vader is *verteerend vuur*;
Dies moet men zich voor zonden wachten
Want anders word men van natuur,
Tot brandhout zyner krachten.

19.

De Zoone is het *eeuwig goed*,
Een eeuwig kind van 't eeuwig baaren,
Een eeuwig *licht*, van eeuw'ge *gloed*,
Een eeuwig liefde paaren.

20.

Joh:10:30. Dit is den Vader, en den Zoon,
Van eeuwigheid een eenig wezen,
De *bron van kracht*, de *vloed van 't ſchoon*,
In eeuwigheid gepreezen.

21.

Des Vaders eeuw'ge *toorn-vuur*
Ontvlamt om 't eeuwig *licht* te baaren
Koll:1:13. Is liefde in des Zoons natuur;
Daar moet men zich bewaaren.

22.

Dies heeft de heil'ge mond gezeid,
Matt: 11: 29. Hoe dat wy van hem zouden leeren,
Spreuk: 15: 1. *Zachtmoedig* en *ootmoedigheid*;
Dat kan het *vuur* verweeren.

23.

Want dat is 't *wezen* van het *licht*,
Dat eeuwig heeft uit God geſcheenen
Gelyk

Gelyk een vriend'lyk aangezicht,
Daar 't oog meê moet vereenen.

24.

Derhalven, wie den Zoone heeft,
Die heeft, in hem, het eeuwig leven, 1 Joh: 5:12
Dat God den Vader uit zich geeft,
En eeuwig heeft gegeeven.

25.

Dus kennen wy geen zaligheid Handel: 4: 10.
Als in het wezen van den Zoone!
Dat God den Vader heeft bereid,
Om eeuwig in te woonen.

26.

Neemt hier uw'toevlugt, menſchen kind; Spreuk: 18: 10
Dit is de burgt van uw' bevryden,
Waar in gy eeuwig veylig bind;
Voor 't *vuur* van eeuwig lyden.

27.

ô Zoetſte goed, dat *Jezus* hiet;
Inwendig hert in 't eeuwig wezen,
Dat van genade weld en vliet,
Gy zyt des ziels geneezen.

28.

ô *Jezus*! God van eeuwigheid,
Uw Lof gezang moet eeuwig duuren Rom: 9. 50.
Om dat gy menſch geworden zyt,
Om uwe kreatuuren.

29.

ô *Jezus*! lief van ons gemoed,
Beminde, ſchoone, en al-waarde,

Onz' weelde, rykdom, ende goed,
In Hemel en op aarde.

30.

ô *Licht*! ô Zoon van eeuwig *vier*,
Van eeuwigheid uit God gefcheenen;
Wat zyt gy lieflyk, welkom hier,
Gy zyt het dat wy meenen.

Van de Levens Lucht.

TOON: Belle Iris.

1.

Elken Adem-tocht, is een
Van des Heeren liefde-gaaven,
Daar wy 't herte mede laaven,
En gaan zo gezegend heen.
Ach! dat wy het al bedachten,
't Goed dat ons de Vader doet,
Hoe behoorden wy 't te achten,
Hy is mild en over goed.

2.

't Zuchten van onz' levens-geeft,
Moeft ook altyd in hem zweeven,
In hem ademen en leeven,
(Zo het eenmaal is geweeft)
Ja, in al ons doen en laaten;
Op dat wy, ons leven lang,
Nooit een adem-tocht vergaten,
In ons op en nedergang.

3. Waar

3.

Waare oorſprong van onz' zyn,
ô! Gy open-lucht des levens,
Zo vol lievens, zo vol geevens,
Ja, des zaligheids fontein,
Gy, ô Koning aller eeren,
Laat doch uw genaden-vloed,
't Zielen-adem-haalen leeren,
Aan ons opgewekt gemoed.

Van de liefde Jezus.

Wat is hy wys en wel bedacht,
Die 't beſte goed het hoogſte acht.

TOON: De Zon aan 't klimmen.

1.

Goede Jezus, ſchoonſte lief,
Die ik in myn hert verhief,
Als uitverkooren,
Myn beſchooren,
Tegens tooren.
Ach! doordringd myn gemoed
Met uw heilig hemels bloed:
Dat is de beſte wyn,
Die ik van uwe gunſt begeere,
God van myn:
Myn zielen-vuur begeert uw wezen.

Tot geneezen,
En een zoet,
In de gloed,
Daar de geeſt door leeven moet.

2.

Ach! beminde van myn ziel,
Daar ik met myn hert op viel;
Zo hoog verheven,
Wilt myn leven,
Voedſel geeven,
Uit de vloed van uw' geeſt,
Eeuwig met u een geweeſt;
Doorvloeid myn dorſtig hert,
Op dat het door uw dauw en zegen,
Ryper werd:
En gy uw' luſt daar in moogt vinde,
Myn beminde!
Ach! en ach!
Waar 's de dag?
Dat ik u aanſchouwen mag.

3.

Jezus Lief! myn Heer en God!
My verlangt na uw' genot,
Ach overſchoonen:
Om te woonen,
In 't vertoonen,
Van des lichts Majeſteit,
Dat gy Heere zelver zyt:
Zo heerlyk en zo ſchoon,

Van

Van eeuwigheid uit God gebooren,
Als zyn Zoon:
ô Zon, ô dag, van myn behaagen,
Hemels dagen.
Zielen-brood,
Dat my nood,
Tot het leeven uit den dood.

4.

Jezus lief! myn Brood en Wyn,
Gy moet, myn beminde zyn,
Myn ſchat vergaaren,
En bewaaren,
Tot verklaaren,
Van de geeſt die daar vloeid,
Uit de ziel die eeuwig gloeid:
Myn Paarel en Juweel!
Myn God, myn lief, myn overſchoone,
Eeuwig deel!
Ik wil u met begeeren houwen,
Ende trouwen,
Want uw ſtaat,
Niet verſmaad,
Die om u de wereld laat.

5.

Jezus God van eeuwigheid!
Die een menſch geworden zyt,
Ziet myn gedachten,
Door 't betrachten,
Eertyds achten,

's Menſchen heil hoog van aard,
Toen gy noch op aarden waart,
Maar nu noch minder verd,
Beſluiten wy u door 't geloove,
In ons hert!
Gy vuld den Hemel en de aarde,
ô Alwaarde
Majeſteit,
Die daar zyt,
Zonder paalen uitgebreid.

6.

Eeuwig licht, uit eeuwig vuur;
Hoogſte zoet in Gods natuur,
Wy willen zinken,
En verdrinken,
In het blinken,
Van het heil uwer vloed,
Als een zee van eeuwig goed:
Dat is ons Element,
Daar in wy eeuwig moeten leven,
Zonder end.
Vaar heen, vaar heen, ô aardſe dingen,
Zo geringe,
Onzen geeſt,
Leeft al meeſt,
Daar haar oorſprong is geweeſt.

7.

Schoonſte keur van 't wyze hert,
Dat men Gods beminde werd,

Om

Om 't zielſe leven,
Hem te geeven,
En te ſtreeven,
Na den ſtaat die God ſchiep,
Toen hy haar in 't wezen riep.
Vaar heen ô ydelheid!
Van werelds liefde en vermaaken,
dezer tyd!
Het woord, dat al het uitgebooren,
Bragt te vooren,
Is de ſchat,
't Wezen dat,
't Ziels begeeren heeft gevat.

Van Boetvaardigheid.

TOON: Symphonia,
Of: De Zon aan 't klimmen.

I.

Groote Jezus! die zo ſchoon!
Op den alderhoogſten troon,
Daar Seraphynen
Voor verdwynen,
Door het ſchynen
Van de glans, 't eeuwig licht:
Dat zich ſpreid om uw' gezicht,
Vol Majeſteit, vol eer,

In

In 't gloeijend purper zyt gezeten,
Goedfte Heer,
Gewaardigd doch uw' oog en ooren;
Om te hooren,
Die voor uw'
Godlykheid
In het ftof op 't aanzicht leid.

2.

'k Dek myn aanzicht, eeuwig goed,
Schaamte verft myn wang met bloed,
Ik fmelt van vreezen,
Eeuwig wezen,
Zoud gy dezen
Zyn berouw neemen an?
Wie begrypt uw' goedheid dan?
Myn zonden zyn zo rood,
Als gloeijend purper, als fcharlaken
Ach zo groot!
Dat haar gewigt my neêr doet zinken,
En verdrinken,
Maar ô Heer!
God vol eer,
Uwe goedheid weegt noch meer.

3.

Alderſchoonſte purper vloed,
Straal van water, ſtraal van bloed,
Die uit de wonden
Onzes Heeren,
Spoelt de zonden;
Ach! beſpoelt deze Ziel,
Die zo diep in zonden viel.
Den Kruisberg hard van ſteen,
Wil ik, om uwent wil beklimmen;
Stap voor heen,
Bedroefd, berouw, met hygen, ſteenen,
Zuchten, weenen,
Smert en pyn,
't Karmozyn
Zal eerlange ſneeuw wit zyn.

XIII.

Door kortheid onwaardig.

I L.

Want alle vlees is als gras, en alle heerlykheid des menschen is als een bloem des gras. Het gras is verdord, en zyne bloem is afgevallen: Maar het woord des Heeren blyft in der eeuwigheid: en dit is het woord dat onder u verkondigd is. 1 Petrus I: 24, 25.

Stroo-

Stroo-vreugd.

TOON: Pſalm 58.

1.

De vlam in 't luchtig ſtroo ontſtooken,
Gaat heer'lyk op, met groote vreugd;
In 't juichend hert van jonge jeugd,
laar kort na 't flikk'ren ziet men 't rooken,
En eer het recht zouw vangen aan,
Is al de vreugd en deugd gedaan.

2.

o is de vreugd der aards-gezinden,
Al is den opgang ſchoon in ſchyn;
Helaas! wat zouw die Stroo-vreugd zyn!
erlang is zy niet meer te vinden:
Gelyk een glorie die ſtrak was,
Leid haar triomph in rook en as.

3.

Vy pryzen vreugd van meerder waarde,
Die een beſtendig voedſel heeft;
En als een lamp door oly leefd,
)ie zich het wysbedenken gaarden,
In 't hert, dat zich niet praaijen laat,
Met ydelheid, die haaſt vergaat.

4.

Geloof en Hoop in 't eeuwig leven,
In God, het grondelooze goed,
Is 't rechte voedſel, om 't gemoed
Een ſtaage vreugde-vlam te geeven;
Niet vlug, en vlugtig op en uit,
Als aardſe vreugd, die niets beduid.

5.

Al ſchynt het dan voor and're oogen,
By hem, die op het beſte ziet;
Zo luſtig een Victorie niet,
Al is 't met nevel overtoogen;
Met kommer, ſtryd, met och, en ach,
Jaar in, jaar uit, by nacht en dag;

6.

Noch maakt het ſtadig vreugde-branden,
Door 't vaſt Geloof, in God gevat,
Daar 't herte woond by zynen ſchat;
All' aardſe flikk'ring doch te ſchanden;
Tot dat zy, breekend door de dood,
Haar opgang duizendmaal vergroot.

Spiegl

Spiegel der omkeering, van B: C.

Het mensch'lyk leven, dat nu reeds al is bezeten,
Met d'ingedronge gast, van 't overtuigd geweeten;
Zie, dat zyn goude, ja zyn diamante tyd,
Te duur voor Konings goed, hem langer niet ontglyd;
Op dat aan 't einde, na veel ziels bespiegelinge,
Den spyt, en 't naberouw hem niet in 't herte dringe,
En deerlyk knaage, om het schandelyk verzuim,
Dat hem slechs overlaat een handvol smeltent schuim.
Al lang genoeg gespeeld met aardse vodderyen,
Al lang genoeg een kind in 't kinderlyk verblyen;
Terwyl de wysheid om het slecht genoegen lacht,
En deze wereld met haar doen voor dwaasheid acht.
Dit merkten 't herte dees bedachte (reeds verstorven)
Na dat zy veertig jaar en meer had omgezworven;
En wyl zy haar bevond in Satans looze net,
Heeft haar vermogen sterk op vryheid aangezet,
Om 's Vyands snood geweef te scheuren en te breeken,
En 't overdekte hoofd door 't war-nest uit te steeken:
In 't welk zo menig ziel, van moed en schranderheid,
Als 't domme vee, geknoopt aan 't dunne snoertje leid.
En hoe hoognoodig was dien toeleg om t'ontkomen,
Dewyl haar snelle vlucht langs 't gulde spoor der vroomen,

Haar haaſtig bragt aan 't eind van deze levens tyd,
En ſtelde voor de poort der groote eeuwigheid.
Daar koſt de Vorſt des doods, (die anderſins de dinge,
Daar 't hert aan hecht, met macht het leven weet t'on-
wringen,)
Haar ſchat niet rooven, die zy in 't gemoed beſloo;
Den toeverlaat op God is ſterker als de dood.
Dien ſchat der ſchoone hoop, die zy als tot een zege,
In 't worſt'len tegen vlees en bloed, nu had verkreege;
Uit welks bezit zy toen haar rykdom bragt hervoo;
Die haar deed zeggen, voor des doods ontſloon
poort:
Dat zy veel liever had te ſterven dan te leeven;
En in het tegendeel zouw moeten overgeeven,
Haar eigen keur. Gehecht aan haar Bemindens trou;
Hadz' ook gezegt; dat zy nu eeuwig leeven zou.
De ruime adem-tocht van 't vry en goed geweete
Met balſem-oly van des Heeren gunſt bezeten,
Was haar verkwikking en voldoen in zulk een ma;
Dat 's lichaams laafenis onwaardig wierd verſmaa
Ziet daar een ſpiegel, om ook and're te bekooren,
Om deze gulden weg ter vryheid na te ſpooren,
't Is tyd, 't is over tyd; eer u het eind verraſt
Wie meet ons leven toe, wie ſtaat tot morgen vaſt
Breek uit, breek moedig uit, om eeuwig heil te vind,
En laat uw eeuw'ge ziel aan 't ſnoer des tyds niet bind,
Om zo te blyven in des Satans ſlaaverny,
Daar 't menſch'lyk leven van zo hoogen adel zy;

n tot de vriendschap van de hoogste word verheven,
m eeuwig, nevens hem, in vol bezit te leeven:
Tot welk een heilstand God de ziele lokt en nood:
Zo iemand rykdom mind, hoop op een zaal'ge dood.
Ik let wel op zyn stuk, waar hy zich heeft te keeren,
n laat den tyd van vrucht niet vruchteloos passeeren.
Den klaaren spiegel van het Heilig God'lyk Woord,
Staat elk voor 't aangezicht, en toont hem hoe het
hoord.
Was schandelyk verzuim dat voordeel niet te achten,
m na d'ontdekte schat van eeuwig heil te trachten,
En d'eed'le Paarel, en 't Juweel der zaligheid,
Niet op te raapen, daar 't voor iders voeten leid.
Mensch! gy word gezocht, laat u gelukkig vinde;
e hoogste gaat u na, kiest hem tot uw' beminde;
Slaat acht op uw' geluk, en ziet de baakens aan,
Die t'uwer zaligheid u voor de oogen staan,
o om te myden, als ook, om op aan te komen,
a dat het voorwerp is van 't eind' der snoode of vroomen:
Een schip op strand is wel een baaken in de Zee;
Een fakkel op de kust, nood tot een goede Ree.
enevens 't Heilig Woord, (de noordster tot geleide.)
't daaglyks voorwerp tot bekooren en tot myden.
Op dat men 's levens loop voorzichtiglyk bestier,
Tot een behouden reis, en overkomst van hier
an d'eeuw'ge oever van het land der zaligheden,
at elk tot dit geluk dan tyd en vlyt besteede.

Verkieſt het beſte.

STEM: Als 't begint.

1.

Terwyl de wereld haar behaagelyken ſtaat,
 Van alle tyd'lyk heil aan 't leven op komt draag ;
Heeft wys beraad, (wiens hand, dat afwyſt en v-
 ſmaad)
 Haar oog op 't heiligdom van 't voorſchrift G ls
 geſlaagen.

2.

Daar leid de kroon, wiens glans al 't aardſe ſch n
 verdooft.
 Door edelmoedigheid der hemel-luſt te haalen
Tot ſtaat van zaligheid, waar is 't gekroonde hoo l,
 Dat voor die heer'lykheid niet in het ſtof moet daa n.

3.

Een bloeyend erfdeel, dat beſtaat, als een pilaar
 Om in der eeuwigheid te wank'len, noch te wyk n:
Daar 't aardſe heil, geſchut van prykel en geva ,
 Eerlang, als 't bloempje, moet verwelken en e-
 zwyken.

4.

De wereld-ſchat, zy dan verworpen voor 't gemoe ,
 Om voor een hooger goed, de rykdom plaats te ge-
 ven.
Het ſlyk der aarde paſt, voor 't treede van de voet
 Maar in het herte, moet den Hemel zyn verheve .

5.

Waar zyn de minnaars dan van een gewenſte ſtand ?
 Op dat het leven zich in wel zyn gaa vermei n:
De wysheid blyke, door een uitgeſtrekte hand.
 Ter beſte keur, in 't geen wat ſtaat aan wederzy n.

Chiſ-

Chriſtus het leven der ziele.

Toon: Amarilli.

1.

Jezus Chriſtus myn leeven,
U heb ik lief, gy zyt myn lief, myn ſchoone,
ii komt myn hert bewoone,
Ja gy 't geſpuis der hellen hebt verdreeven,
let zy u opgegeeven.
k wil de wereld in 't lachent aanzicht ſpouwen,
ezus Chriſtus, Jezus Chriſtus, Jezus Chriſtus myn
vertrouwen.

2.

Vech gy wereld met vleijen,
'an Heerſchappy, en kroon en ſcepter ſtaven,
'an rykdom goed en gaaven,
an eer en ſtaat, van pracht en hovaardyen,
n luſt en lekkernyen:
Iyn ſchoonſte Heere, dien ik ben opgedraagen,
an my meerder, kan my meerder, kan my meerder
welbehaagen.

3.

ch! hoe ydel is 't leven!
en aardſe vreugd vaart heen op rook en winden,
n is niet meer te vinden:
laar wie zyn hert aan Jezus heeft gegeeven,
yn vreugd word nooit verdreeven:
l gaan zyn dagen, z'ontſleepen hem geen vreugde
och zyn rykdom, noch zyn rykdom, noch zyn rykdom
van de deugden.

Een Lied van ſcheiden.

TOON: Wie hangt'er zo deerlyk.
Of: Semila Tormenti.

1.

Den tyd is verloopen, wy moeten weêr ſcheid',
Dat aandacht een ider geleide,
Op dat zich zyn herte onſcheidbaar bevinde,
By Jezus, de waardſte der vrinde.

2.

By Jezus, den Koning, om wien wy te zaamen
In vriendſchap, en eenigheid quamen,
Terwyl wy de wegen des levens paſſeeren,
Na 't doelwit van 't zalig begeeren.

3.

Wat zynder al vlaagen en dagen verloopen,
In 't uitzien, verlangen, en hoopen,
Zo naderd het einde van 't vluchtige leven,
Tot dat wy deez' aarde begeeven.

4.

Wel moeten zy vaaren, die t'zaamen vergaare,
Wanneer zy weêr keeren, na 't haare,
Wel moeten zy vaaren, om niet te verliezen,
De Paarel van 't hoogſte verkiezen.

5.

Wat is doch de wereld, en 't werelds behaagen
Waar over zich veele beklaagen,

Wa-

Vanneer zy herkaauwen de bittere vruchten,
'an ſpyten, berouwen en zuchten.

6.

o laat ons dan waaken, door tekens en baaken,
liet mede op klippen te raaken,
o laaten de zinnen, de wysheid beminnen,
)m 't zalige einde te winnen.

7.

let minſte verlooren, en 't meeſte verkooren,
wysheid, voor oogen en ooren:
)er geene die 't wezen voor ſchaduw verkiezen,
n 't leven om 't leven verliezen.

8.

)it ſtaa dan gezegeld in onze gemoeden,
'ot neiging en dryving ten goeden:
)en geeſt dezer wereld, moet niemant zyn zinnen
'erwerren in 't wereld's beminnen.

9.

'aar wel dan, ô vrienden, wyl dat wy weêr ſcheide,
)at Jezus een ider geleide;
)at Jezus den Koning, die liefſte, die ſchoone,
len ider zyn herte bewoone.

10.

Vaar wel dan, ô vrienden, om Jezus beminden,
'ot dat wy malkander weêr vinden
n dezen, of anders in 't eeuwige leven,
)at wil ons, dat wil ons God geeven.

XIV.

Zie op 't einde.

Gaat in door de enge poort: want wyd is de poort, breed is de weg, die tot het verderf leid, en veele zyn die door denzelven ingaan. Want de poort is eng, en weg is naauw, die tot het leven leid, en weinige zyn die denzelven vinden. Mattheus VII: 13, 14.

V

Van de ſmalle en breede Weg.

STEM: Pſalm 24. en 113.
Of: Karolus Koning weeſt gegroet.

1.

Smalwegje, dat van doornen bloeid,
Daar zich het leven op vermoeid,
Met toezien, en voorzichtig treeden,
Al vind langs u het wilde vleis
Geen uitſpoor, na zyn ruimen eis,
Gy leid na 't land van eeuw'ge vreden.

2.

Zo gaat men dan gemoedigd treên;
En waar zouw 't leven anders heen?
Wyl 't klaare oog der welgezinden
Ter rechter, noch ter ſlinker hand,
In 't overzien van 's werelds land,
Geen and're weg, tot heil kan vinden.

3.

Men ſpeurd'er wel een ruime baan,
Waar langs geheele ſtroomen gaan,
Maar aan het alder-uiterſt' ende,
Voorby den Rooz' en Lelien grond,
Daar 't leven weeld' en welluſt vond,
Vertoont zich d'ingang van ellende.

4.

En wie dat haat'lyk naar verſchiet,
Opmerkzaam van de hoogte ziet,

Brengd zyn bedaard gemoed te vooren,
Dat dezen weg, die hy begaat
Schoon meeſt van ider een gehaat,
Rechtzinnig van hem is verkooren.

5.

Zo houw men wys'lyk voorts dit ſpoor,
En zie niet achterwaards, maar voor,
En waakzaam aan de beide zyden,
Om met een gadeſlaand gemoed,
Te letten op den ſtand der voet
En d'afval, wel bedaard te myden.

6.

Al ziet men dezen wandel aan,
Als dwaas en zinn'loos doolen gaan,
Vervreemd, van alle wereld vreugde,
Het is doch echter niet zo naar,
Gelyk het ſchynd, in 't oog van haar,
Die vreemd zyn van de luſt ter deugde.

7.

Zo wie van dezen ſmallen rug,
Die hem verſtrekt een vaſte brug,
Ten overgang in 't eeuwig leven,
Den weg des wereld overziet,
En ſpeurd het naad'rend groot verdriet,
Die ziet hoe hoog hy ſtaat verheven.

8.

Dies gaat men wel gemoed zyn gang,
Den weg van 't leven duurd niet lang,
En aan het einde zal 't zo weiden!
Zo weiden in het breede veld,

Daar

Daar vreugd geen paalen zyn gesteld,
En weelden vloeid van alle zyden.

9.

Zo wacht de hoop een schoone rust,
Zo schept geloov' een zoete lust,
En word gevoed in haar verlangen,
Met al het onbedenk'lyk goed,
Dat haar komt treeden in 't gemoed,
En zy voor eeuwig zal ontfangen.

10.

Men zeg dan 't leven, wat men zeg,
Dit padje is de rechte weg,
Dat dwars van 't groote spoor gelegen:
Van weinig wand'laars word betracht,
Bespot, verworpen, en belacht
Van haar, die gaan op breede wegen.

11.

Maar doch hoe zouw een arme schyn,
Zo wel gemoed en blyde zyn,
Die een juweeltje had gevonden?
Een groote schat van rykdom waard,
Door zyn uitneemend' eed'len aard,
In een veracht'lyk kleed gewonden.

12.

Zo gaat maar voort, met Christus Kruis,
Door 't vreemde land, na 't Eeuwig t'huis;
Gezegend zyn uw waarde gangen,
Tot gy uw' reis hebt afgedaan,
Ten einde van de Pelgrims baan,
Daar Eeuw'ge vreugd' u zal ontfangen.

Van

Van 't onderscheid tussen Hemel en Helle.

TOON: Iets moet ik u, Laura vraagen.

1.

Eeuwig, eeuwig, zonder ende,
In verheuging, of ellende!
Hangd den evenaar in 't hert,
Om het onderscheid te weegen,
Want daar leid ons aan gelegen,
Eindeloos is machtig verd.

2.

Heeft de wereld een gewigte,
In het sterven zalze lichten:
Wat zo diep bedommelt lag,
Komt dan helder voor de oogen,
Schaduw heeft het hert bedroogen,
Dat het Oog niet klaarder zag.

3.

Neen dat moet ons niet geschieden,
Laat ons 't eeuwig kwaad ontvlieden,
In den arm van 't eeuwig Goed,
Die zyn gunst heeft aangebooden
Nevens zulk een vriend'lyk nooden,
En zyn deuren open doet.

Van

Van onzen voorzichtigen wandel.

Zie dan hoe gy voorzichtiglyk wandeld, niet als de onwyze, maar als de wyze. Den tyd uitkoopende, dewyl de dagen boos zyn.
Eph: V: vers 15, 16.

Toon: Nerea: Of, tien Geboden.

1.

Als and're zyn in vreugd verheven,
En ſpillen haaren gulden tyd,
Van 't vluchig en onzeker leven,
Door veelerleye ydelheid:

2.

Zo laat ons met bedaarder zinnen,
Bedenken 't korte jaar-getal,
En wat daar in is t'overwinnen,
En wat het namaals weezen zal.

3.

Wat mag een weinig weelde baaten,
Wat helpt een weinig yd'le vreugd?
In 't eindje moet men 't al verlaaten,
Dan geld 'er niet als waare deugd.

4.

ô Deugd! ô ſchoonſte bloem op aarde,
Wat is hy wys, en waarlyk ryk,

Die

Die u voor zynen fchat vergaarden,
  In plaats van aardfe drek en flyk.

5.

Gy fpand de kroon van alle dingen,
  En voerd uw eig'naar door den dood,
In 't fchoon getal der hemelingen,
  Daar is hy eeuwig buiten nood.

ô Deugd zo wyd en breed te roemen,
Wie kan uw hooge waarde noemen!

Het kan verkeeren.

TOON: Pfalm 9.

1.

Flus was de lucht zo zwaar en naar,
Als of 'er fchier geen Zon en waar:
Maar nu 't Gordyn wat is verfchooven,
Nu blikt het weder door van boven.

2.

ô Eeuwigheid! ô klaare lucht!
Daar 't uitgeftrekt gemoed na zucht;
Wat zyt gy veelmaal overtoogen,
Met wolken voor des herten oogen.

3. Maar

3.

Maar evenwel, hoe 't ook mag gaan,
Uw' Zonneſchyntje blikt ons aan;
Of nu, of dan, en ſterkt het hoopen,
Om onze loopbaan voort te loopen.

4.

Daarom, ô Wolk, van vlees en bloed,
Al overdekt gy ons gemoed;
De Zon van Gods genaad'ge oogen,
Is daarom niet van hier getoogen.

5.

De donk're nevel der natuur,
Maakt tuſſen hem, en ons een muur;
Doch wyl wy zyn nabyheid weeten,
Blyft ons gemoed met hoop bezeten.

6.

Zo kleeden wy ons in geduld,
Tot eens het uurtjen is vervuld;
Dat wy gelukkig mogen komen,
Daar 't dekſel gants zy wech genomen.

7.

ô Jezus, eeuwig God'lyk licht,
Als gy ons ſchynd in 't aangezicht;
Daar alle hinder is verſchooven,
Dan zullen wy u eeuwig looven.

XV. Om

XV.
Om een goed heenkomen.

[Te weeten] dat gy zoud afleggen, aangaande de voor ge wandeling, den ouden mensch, die verdorven word do de begeerlykheden der verleidinge: en dat gy zoud ve nieuwt worden in den geest uwes gemoeds, En den nieuw mensch aandoen, die naar God geschapen is in waare rech vaardigheid en heiligheid. Eph: IV: 22, 23, 24.

De Pelgrimagie.

Voor vreemd'lingschap van korten tyd,
Een Burgerschap in eeuwigheid.

TOON: O Heilig zalig Bethlehem.
Of, Twee verzen voor een: Psalm 138.

1.

Beminde, die de Pelgrims staf,
er grooter reis hebt aangenomen,
n u met moed tot wand'len gaf,
m eens in 't Vaderland te komen.

2.

oe hebben wy malkaêr ontmoet,
p 't wilde veld van deez woestyne,
ezelschap maakt het wand'len zoet,
n doet het eenzaam naar verdwyne.

3.

is 't 'er dor 't is 't vrye veld,
y zyn een bloed'ge slag ontloopen,
aar 't kostelyke halzen geld,
oor geld of goed, niet weêr te koopen.

4.

gaan wy dan, berg op berg neêr,
kost het steenen ende zuchten,
en grooten oorzaak sust het weêr:
an waar, en waar na toe, wy vluchten.

5.

Was iemant in een ſchoon Paleis,
Daar alles zich aanvallig toonde,
En wierd het ondertuſſen wys,
Dat hy by goochleryen woonde;

6.

Daar 't masker van behaaglykheid,
Een valſen Add'ren angel dekte,
Hoe keek hy om, na plaats en tyd,
Op dat hy 't loos bedrog ontrekte.

7.

En was hy dan ter poorten uit,
Hoe zouw hy zyne voeten lichte,
Belaaden met een grooten buit,
Van vryheid, buiten 't vals gezichte.

8.

ô Wereld! ziels gevangenis,
Krioelig neſt van ſpookeryen,
Wiens Opperhoofd die kwaad-aard is;
Die door de ſlange weet te vleijen:

9.

Geloofd zy God, het eeuwig goed,
Die ons, begaafd met open oogen,
En om deed kyken in 't gemoed,
Op dat wy uw' beſtek ontoogen.

10.

Wie gruuwt niet voor een hels geſpuis,
En haald zyn rug met eizen t'zaame!
Zo vlucht een bange jeugd na huis,
Op dat zy 's moeders ſchoot bekwame.

11.

ch! onzer aller moeder ſchoot!
ontein, en Wel-bron aller dingen,
l vullend' al, oneindig groot,
ot wien wy met ons zuchten dringen.

12.

eminde, zyn wy noch niet t'huis,
Vy zyn de ſlaaverny ontloopen,
en keten met een yz're kluis,
u dryven wy op 't zalig hoopen.

13.

oey aan, ô vogeltjes, roey aan!
an onder 't looze net ontheven,
e liſt des loerders vry ontgaan,
m in de open lucht te zweeven.

14.

eminde, zyn wy noch niet daar,
Vy zyn op 't ſpoor om daar te komen,
ies ſlaat de handen in malkaêr,
an vreugd en blydſchap ingenomen.

15.

ie eens van dezen heuvel af,
e rug, van waar wy zyn getreeden,
a 't weſten dat men oorlof gaf,
n dan na 't ooſt van eeuw'ge vrede.

16.

Reisgenooten, weeſt gemoed,
l ſchoon wy ons een wyl vermoeijen,
edenk aan 't onbedenklyk zoet,
aar vreed', en eeuw'ge ruſt zal bloeijen.

17.

Een wand'laar zet al voort, en voort,
Al ſchynt het hem maar pas te luſten,
En denkt op 't oogwit daar hy hoord,
Dan hoopt hy by zyn vriend te ruſten.

18.

ô Vriend! ô alderliefſte vriend!
Die ons zo vriend'lyk tot u noode,
En die 't met ons zo hert'lyk miend,
En zo veel heil hebt aangeboode.

19.

Wy komen op uw' toezeg aan,
Door wilderniſſen, en woeſtyne,
Laat uw' geleide met ons gaan,
Op dat all' hinderlaag verdwyne.

20.

ô Vriend! ô alderſchoonſte vriend!
Om u beſtaan wy dit verlaaten,
Van 't land, daar 't volk uw' vyand diend,
En u, ô Koning Jezus, haaten.

21.

Dat woordje ſpeeld op onze ziel,
En roerd de ſnaaren van 't beminnen:
ô Brood, dat uit den Hemel viel,
Tot ſpys van vrienden en vriendinnen.

22.

Beminde, wyl wy over veld
Ons t'zaam als Reisgezellen vinde:
't Is heug'lyk dat men wat verteld
Van onze ſchat, en hoog-beminde.

23.
ô Koning Jezus, Majesteit!
Het lust ons van u op te haalen,
Wyl gy ons groote voorwerp zyt,
Oneindig, zonder maat of paalen.

24.
Waar is een schoonder aangezicht,
Als dat den eeuw'gen dag doet klaaren!
Dat 's God, dat vriend'lyk liefde licht,
Een eeuwig kind, van 't eeuwig baaren.

25.
Des Vaders vuur, dat nooit begon,
Heeft onbegin'lyk licht gegeeven,
Dat is Gods Zoon, die klaare Zon,
Waar in de zaal'gen eeuwig leeven.

26.
ô Jezus eeuw'ge dageraad,
Van lieflykheid, en balsemingen,
Die eeuwig uit den Vader gaat,
Wat zal men u ter eere zingen.

27.
Wy dorsten na den water-geest,
Dat hemels koelen, en verzachten,
Die 't eeuwig lichaam is geweest,
Van 't geest'lyk werken uwer krachten.

28.
Hoe dorst de eeuwige natuur,
(Met deze wereld overlaaden,
Die groote ziel, dat geest'lyk vuur,)
Om zich in deze zee te baaden.

 29. ô Zee

29.

ô Zee van helder kriſtallyn,
Oneindig, zonder maat of paalen,
Wat zal de geeſt gelukkig zyn,
Die in u adem-tocht zal haalen.

30.

ô Koning Jezus, diepſte zoet,
Bemin'lyk hert in 't eeuwig wezen,
Oneindig, eeuwig, hoogſte goed,
Geloofd, geheiligd, en gepreezen.

31.

Gy zyt de Goddelyke ſpys,
Van God den Vader ons gegeeven,
De ſchoonſte Boom in 't Paradys,
Op dat de geeſt zouw eeuwig leeven.

32.

Gelyk gy ons dan hebt genood,
Als op uw zelfs, tot Bruilofts-gaſten,
ô God, ô overheilig Brood!
Wat zyt gy waard om aan te taſten.

33.

Geſpeelen, denk op zulk een goed,
Wat dat ons eind'ling zal gebeuren,
En zyt getrooſt, en wel gemoed:
Want dat is balſem voor uw treuren.

34.

Wanneer den jongen wereldling,
Ter aardſe Bruiloft is gebeden,
Verheugd hy zich in 't ydel ding,
Al eer hy daar is toegetreeden.

35.
Hoe zouden wy ons leeven lang,
Ons dan niet onderweeg verblyden,
Op 't ſpoor van zulk een Bruiloftsgang,
En ons ter hooger feeſt bereiden.

36.
Dat zal de rechte Bruiloft zyn,
De Heil'ge vreugd zal eeuwig duuren,
In 't lichten van Gods Zonneſchyn,
Met alle zaal'ge kreatuuren.

37.
O! Vriendelyke Maatſchappy
Der menſchelyke lievelingen,
Vereenigd met der Eng'len rey,
Vervult om 't eeuwig lof te zingen:

38.
Wie is de Bruidegom en Bruid?
De Godheid, en het zielſe leven,
O Zaligheid! wie ſpreekt u uit!
Wie zal u lof na waarde geeven?

39.
Wat is de paerel ſchoon en groot,
Die wy in onze reis be-ooge,
En deze wereld klein en ſnood,
En laag van waarde, by dat hooge.

40.
Al wyſt men ons dan achter na,
Als dwaaze, die geen weelde achten,
Wat leit 'er aan, dat is geen ſchaa,
Wy weeten wel wat wy betrachten.

41.

Zo laat ons maar met goede moed
Den vreemden Pelgrims weg betreede,
En zoeken God, het hoogfte goed,
In 't Vaderland van vreugd en vrede.

42.

Wel aan dan Maatfchappy, wel aan,
Laat ons vervolgen 't voorgenomen,
En hier in pelgrimagie gaan,
Tot dat wy aan het einde komen.

43.

Wat in 't verfchiet benevelt leid,
Komt eindeling heel klaar te vooren,
Zo ook die zaal'ge eeuwigheid,
Daar wy hier onderweeg na fpooren.

44.

ô Heere Jezus!. blyf ons by,
Dat wy niet van de weg verdwaalen,
Uw goede Geeft zy ons geley,
Tot dat gy ons komt t'huis te haalen.

45.

Al zyn wy dan in een woeftyn,
Wy zyn 't Egiptenland ontkomen:
't Zal eindeling een Kanaan zyn,
't Beloofde land van alle vroomen.

Zaamen-Zang van 2 of 3 perſoonen op de Pelgrims reize na 't eeuwige Vaderland.

TOON: Vliegen te hoog, 't welk my bedroog.
Of, Heeft iemant door geſtadig draaven.

Voorzang 1.

Terwyl wy hier zyn onderwegen,
Op Reis, na 't heilig Vaderland,
Bevind zich ons Gemoed genegen!
Te ſpreeken van die waarde ſtand,
Daar ons gezicht,
Op is gericht,
En die wy hoopen aan het eind der tyd,
Van God t'ontfangen in der eeuwigheid.

Tegenzang 2.

Och ja, beminde reisgenooten,
Wat zal het eind van onze reis,
Met lieflyk ruſten zyn beſlooten,
In 't Roozen-dal van 't Paradys!
ô God, wat zal,
Uw' Goedheid al,
Ons wel'kom kuſſen, met het Hemels zoet,
Waar na wy zo verzuchten in 't gemoed.

Voorzang 3.

Maar ô, wat wonder zal 'er beuren,
Wanneer aan 't einde onzen geeſt,
Zal gaan door 's doods ontſlote deuren,
Ter plaats daar zy nooit is geweeſt,

Dan uit der tyd,
In d'eeuwigheid,
Een and're wereld, die nooit oog bezag,
Dat licht ontfing van dezer Zonnendag.

Tegenzang 4.

Wel, wy gelooven alle beide,
Dat dezen tyd, en d'eeuwigheid,
Niet ver van een en zyn gescheide,
't Is een geboorte die haar scheid;
Het vlees moet gaan,
Den geest blyft staan,
Geworteld, in d'onzienelyke grond,
Daar zy voor af, met haare lust in stond.

Voorzang 5.

Ja, hoord hier over myn gedachten,
Misschien zal 't weezen, als by nacht,
Wanneer de zinnelyke krachten,
Van 't leven zyn in slaap gebracht,
En stille staan,
Dan breekt weêr aan,
Een and're wereld, en een and're dag,
Die 't wakend oog voor onze slaap niet zag.

Tegenzang 6.

ô Ja, die waarde zy gepreezen,
Wy zyn in ons gemoed zo bly,
Dat ons 't verborgen eeuwig wezen,
Zo na, en tegenwoordig zy.

ô Wellekoom,
Gy zoeten droom,
Waar in de ziel zich eeuwiglyk vermaakt,
Als 't lichaam ſterft, en zo aan 't ſlaapen raakt.

Voorzang 7.

Of anders kan m'er dit af maaken,
Dat wy nu ſlaapen inder tyd,
En eindeling eens zullen waaken,
In 't ander Ryk der eeuwigheid,
Zo zoet en blyd,
Ontdaan van ſtryd,
En alle vreeze, kommer, ſchrik en ſchroom,
Die ons benaauwden, als een zwaaren droom.

Tegenzang 8.

ô Dageraad van eeuwig ſtraalen,
Hoe heuglyk zal uw aanbreuk zyn!
By 't liefelyke Adem haalen,
In ruimer lucht, als wy hier zyn!
Hoe zal uw zoet,
In ons gemoed,
Op wellen, als een levende Fontein,
Als wy, van hier in u gekomen zyn.

Voorzang 9.

Wel laat ons dan den weg niet vreezen,
Die wy hier met malkander gaan,
Het zal maar als een nachje weezen,
Als 's levens droom is heen gegaan,

En

En ons gezicht,
Door God verlicht,
Zich ſpiegeld in dien allerſchoonſten dag,
Die 't duiſter oog in 't vlees en bloed niet zag.

Tegenzang 10.

Maar waarde, mogt het ons geſchieden,
Hoewel het legt voor iders hert,
Dat wy de ziele hier beklieden,
Eer 't lichaam noch verbrooken werd,
Met vlees en bloed,
Van Hemels goed,
Met vlees en bloed van Hemelſe natuur,
Wy ſtonden ſchoon in onze ſtervens uur.

Voorzang 11.

Zouw dat het heilig vlees dan weezen,
Het brood dat van den Hemel viel,
In zyne waarde nooit volpreezen;
Tot overkleeding van de ziel.
Een vlees dat waſt
In d'aardſe baſt,
Gelyk een goud, gebooren in den ſteen,
Dat was gewenſt, dan voer men zalig heen.

Tegenzang 12.

Dan mogt het lichaam vry verderven,
En heenen vaaren in het graf:
Want dan was ons de dood geen ſterven,
Het fyne leid' het grove af,

He

Het eeuwig deel,
Wierd klaar en eêl;
Gelyk een vrucht, die uit de boomen waſt,
En eélder is dan 't grove hout en baſt.

Voorzang 13.

Wel zouw de geeſt dan wezen draagen,
Als zy van 't wezen is ontdaan?
Hier zouw het overleg wel vraagen,
Of 't lichaam niet eerſt op moet ſtaan,
Ten jongſten dag,
Van daar het lag,
In 't aardſe ſtof, geworden als tot niet,
Tot zyn herſtelling door Gods woord geſchied.

Tegenzang 14.

Wel hoord, het menſchelyke leven,
Dat heeft veel graaden onder een;
De pit des vruchts is wel omgeeven;
Met veel beſluitings om zich heen.
Een fynder ſtof,
Leid onder 't grof,
Ontſcheld de Noot tot van zyn derde baſt,
Dan hebt gy 't kern, dat in de bolſter waſt.

Voorzang 15.

'k hoor het wel, wat gy wilt zeggen:
Het grove lichaam dat men ziet,
Daar 't edel wezen in moeſt leggen,
En is het rechte lichaam niet;

Maar

Maar als een vat,
Tot dezen ſchat,
Die zich aan 't einde in Gods licht ontbloot,
Als 't aarden-vat verbreekt en ſtukken ſtoot.

Tegenzang 16.

Wie dat my eet, zal door my leeven,
Hy blyft in my, en ik in hem;
Ik ben het Brood, van God gegeeven;
Zo ſprak de liefelykſte ſtem.
ô Brood van God,
Word ons genot,
Op dat wy leeven in der eeuwigheid,
En door uw kracht voor ſterven zyn bevryd.

Voorzang 17.

Als dan den geeſt in dezen leven,
Haar honger in Gods wezen zet,
Dat zy met wezen werd omgeeven,
En haar het ſterven niet belet.
Ontbreekt 'er dan,
Noch meerder an,
Of moet ten dage van het groot beſluit,
Tot haar volmaaktheid iet ten graven uit?

Tegenzang 18.

ô Ja, wanneer het komt aan 't ende,
En dat den Rechter zich vertoont,
Tot groote vreugd' en groot' ellende,
Wyl elk na werken word geloond.

Dan

Dan roept zyn mond,
Uit ſtervens grond,
Het gants geſlachte, dat uit Adam ſproot:
Want voor de Hoogſte is 'er niemant dood.

Voorzang 19.

Wat zal den vroomen dan weêrvaaren,
Wiens geeſt alreê een wezen draagd?
Of zal dat wezen zich dan paaren,
Aan 't geen dat uit het graf opdaagd?
Als noch een deel,
Van 't al en heel,
Tot een volmaaktheid van het gantſe beeld,
Waar meê de wysheid Gods in liefde ſpeeld.

Tegenzang 20.

Dat is de grondſlag die wy meenen,
Alleen het grove on-ſieraad
Van 't dier'lyk wezen, dat gaat heenen,
Gelyk een afgeſcheiden quaad;
Dan ſtaat de Ziel,
Als eer zy viel,
Dan ſtaat de Ziel, in heilig Vlees en Bloed;
En is Volmaakt, zo als zy weezen moet.

Het tweede Deel.

Voorzang 21.

Wat of dat voor een ſtof zal weezen,
Wat zal dat voor een Lichaam zyn?

Van

Van Vlees en Bloed, zo uitgeleezen,
  Ontfangbaar Gods hoog klaaren ſchyn,
    Gelyk Kriſtal,
    Daar 't leven zal,
In wellen, als een eeuw'ge vreugden Bron,
Een klaaren Spiegel, voor de Godheid-Zon.

Tegenzang 22.

Dat moet laatdunkendheid wel weeten;
  De wereld, ſiert den Aardworm hier,
Maar dat mag ſierlyk zyn geheeten,
  Daar 't Lichaam, in zyn gantſe zwier,
    Niet aan een deel,
    Maar in 't geheel,
Zal weezen als een klaare Diamant,
Daar 't eeuwig licht met Majeſteit in brand.

Voorzang 23.

Hoe heug'lyk zal de geeſt dan woonen;
  In zulk een klaar doorluchtig huis,
Dat als den Tempel Gods zal toonen,
  Bevredigt van het minſte kruis;
    Niet zwaar van wigt,
    Maar vlug en licht,
Om ſnel te weezen zo 't de Geeſt begeert,
By 't zoet gezelſchap daar men meê verkeer

Tegenzang 24.

By 't zoet gezelſchap, hoog in waarde,
  Daar lof en dank van 't herte dringt,
Voor al, wat wysheid openbaarde,
  En van zyn wond'ren ſpreekt en zingt,

Ee

Eenvoudig ſpeeld,
En mededeeld,
Al wat tot vreugd en weelde dienen kan;
Een ieder brengt den ander blydſchap an.

Voorzang 25.

Elk heeft een rykdom aan den ander,
Die hy zyn welbehaagen toond;
Zo doen zy eeuwig aan malkander,
Daar d'eene liefde d'ander loond.
ô Hooge vreugd,
In 't land der deugd,
Daar 't leven eeuwig als van blydſchap lacht;
Wat is de wereld tegen u geacht.

Tegenzang 26.

Maar of'er iemant wilde weeten;
Of wy in 't hemels Paradys
Ook zullen drinken ende eeten,
Een ſoort van wezendlyke ſpys;
Tot een vermaak,
Van ſchoone ſmaak;
En heilig voedſel, 't zy dan wat of hoe;
Myn Reisgenooten wat zegt gy hier toe.

Voorzang 27.

Wy zeggen ja, uit 's herten gronde;
Wy zeggen ja, op zulk een vraag.
Wy zullen eeten in den monde,
Maar niet zo dier'lyk in de maag,

't Zal alles rein,
En zuiver zyn;
Geen vloek vermengd zich in de Hemel-ſtof
Van al wat waſt in 't Paradyſe Hof.

Tegenzang 28.

Het zal dan zyn een edel wezen,
Wiens kracht door 't gantſe lichaam trekt,
Zeer aangenaam en uitgeleezen,
En lof en dank in 't hert verwekt.
'tZal ſpyze zyn,
Gants eêl en fyn.
'tZal ſpyze zyn, na dat het lichaam is,
Gants onvermengd van ſtof der duiſternis.

Voorzang 29.

Maar nu moet ik noch verder vraagen,
In kinderlyk' eenvoudigheid:
Zal 't Paradys ook bloempjes draagen,
Gelyk de Aard' in dezen tyd?
En lof en kruid,
En boom en ſpruit,
En vruchten van een Goddelyken aard,
Uit 's Vaders kracht in 't licht des Zoons gebaar

Tegenzang 30.

Wy zeggen weder ja, Beminde,
Van 't geen wy hier een ſchaduw zien,
Zal 't leven daar het wezen vinden,
Zeer heugelyk en ongemien.

ô He

ô Heilig goed,
ô Heilig zoet,
Dat eeuwig uit het eeuwig Een ontſtaat,
En zich verbreid in veelheid zonder maat.

Voorzang 31.

Wel zouden wy in 't ander leven,
Malkander kennen zo als hier,
Wat aangenaamheid zouw dat geeven;
In d'opgang van het liefde-vier.
Wat zouden wy,
Van herten bly
Malkaâr omhelzen met een liefde-groet,
Dan t'zaam geſteld in 't eindelooze goed.

Tegenzang 32.

Wat beelden iemant mocht verkiezen;
Van 't leven der volkomenheid,
Men zal zich zelven niet verliezen,
Of raaken 't eerſte wezen kwyt.
't Zal niet vergaan,
Maar aangedaan,
Met een verheeven en veel hooger graad,
Oneindig vloeijen uit een volle maat.

Voorzang 33.

Daar zal dan zyn zo uitverkooren,
Een eeuwig wel-zyn voor het oog,
Wel ſmaaken, ruiken, voelen, hooren;
In zynen graad, zo ſchoon en hoog;

Dat onze maat,
Daar niet en gaat
Dat onze maat van 't menſchelyk verſtand;
Niet af en meet de weelden van dat land.

Tegenzang 34.

De oogen zullen eeuwig wyden
In 't ruime veld van ſierlykheid;
Des Hemels geuren zich verſpreiden,
De ooren lieflyk zyn gevleid;
Tot hoog vermaak,
Waar by de ſmaak
Zal hebben al wat zyn begeeren eiſt,
Terwyl 't gevoel het zoete weldoen pryſt.

Voorzang 35.

Want hier toe is Gods beeld geſchapen,
Op dat het uit Gods overvloed
Een volle weelden ſtof zouw raapen,
En pryzen 't eeuwig eenig Goed.
En doen de ziel,
Hier uit verviel,
Heeft hy hem weder door zyn liefdens-kracht;
Tot erffenis van deze ſtaat gebragt.

Tegenzang 36.

Zy zyn dan wys, die weêr verkiezen
Dees aangeboden heerlykheid,
En daarom 's werelds heil verliezen,
Als weelden van een korten tyd;

Waar in den menſch,
Uit valſe wens,
yn welſtand zoekt aan een verkeerden oord,
n niet en vind dat hy te vinden hoord.

Voorzang 37.

Ien hoop dan op een zalig ſterven,
In hooger, of in laager graad,
ie God bemind, zal God be-erven,
Een ieder na zyn ſtand en maat.
Elk zet geruſt,
In God zyn luſt,
n trek uit hem geduurig voedſel aan,
y zal ons zetten daar wy moeten ſtaan.

Tegenzang 38.

laat ons zyner maar begeeren,
En houden voor ons hoogſte goed,
e wereld uit ons herte keeren,
Den Hemel plaatſen in 't gemoed.
Al weet men 't niet,
Wat ons geſchied,
od kent ons beter, en 't zy hem betrouwt,
at voor een wooning dat hy ieder bouwd.

Voorzang 39.

ch ja, hy is dat groot erbarmen,
Wat zal het zoet en lieflyk zyn
e vallen in zyn eeuw'ge armen,
Zo lang vermoeit in deez' woeſtyn,
Wanneer de dood,
Ons einde ſloot,

En vryheid geeft aan d'uitgeſtrekte geeſt,
Die in het vlees gevangen heeft geweeſt.

Tegenzang 40.

ô Zoete ruſt der afgeſcheiden,
Vervuld met innerlyke vreugd,
Verrykt met hertelyk verblyden,
Verſiert met onvervalle jeugd.
Nu zyt gy t'huis,
En buiten kruis,
Waar 's nu uw zuchten, en uw duchten al,
Is 't niet gebleeven in het jammer-dal?

Voorzang 41.

Wat mag uw laſt van leed nu weegen,
Uw lydens, en uw ſtrydens tyd,
Die gy gehad hebt onderwegen,
Daar 't leven nu van is bevryd.
Is 't nu niet licht,
Van klein gewigt,
Als iets dat ſtuift voor 't blaazen van de wind,
Nu gy u ſchoon in zoete vrede vind?

Tegenzang 42.

Wat zal het zoet en lieflyk weezen,
T'ontmoeten in der eeuwigheid,
Die vrienden, die wy hier voor dezen,
Verzelden in deez' levens tyd.
Al vaſt voor uit,
Met haaren buit,
Daar wy na jaagen met de zucht van 't hert,
Tot onzen geeſt by haar vergaderd werd.

Va

Van de Scheppinge, Val, en Wederoprechtinge der Menschen.

Op de Wyze: Van Alewyn.

1.

Speelnoodjes die met ons de wereld ontvliet,
[E]n haar herten na het vaderland verhieven,
[H]et lust my onderwegen te zingen een Lied
[V]an twee zonderbaare schoone Gelieven.

2.

[H]et was een verbinding in alles na wens,
[E]n de Bruilofts-vreugd die was hoog verheven,
[D]en eenen die was God en de ander was Mensch,
[E]n zy zouden zaamen eindeloos leeven.

3.

[M]aar daar woonde een boze kwaadaard niet veer,
[D]ie deze twee Gelieven zeer benyden,
[D]ie strooide zyn vergiftige Suiker ter neêr,
[O]m haar droevig van malkander te scheiden.

4.

[W]at beurde! helasi! wat beurde eerlang:
[D]e minste ging de meeste toen verlaaten,
[E]n maakten een al te over droevigen gang,
[O] Jammer! ô ellende! boven maaten.

5.

[M]en trouwden een ander door 't kwaade bericht,
[D]ie geest van deze Wereld was geheeten,
[E]n doe had zich dat alderrampzaligste wicht,
[U]it al zyn overgroot geluk gesmeeten.

6.

Nu leefde men met een tweede natuur,
Die belaaden de ontrouw met veel plaagen,
En maakten haar het leven heel bitter en zuur
Want men gaf 'er zeer ellendige ſlagen.

7.

Maar laſi! maar laſi! dit was 't noch niet al
Als 't einde van ellende was verſtreeken,
Dan moeſt men by de booswigt in het duiſter dal
Voor eeuwig van de ſchoonſte Lief verſteeken

8.

't Was droevig wat over die zondige quam,
Dat deerden de verlaatene in meedoogen!
Dat zyn rampzalige en afgedwaalde Lam
Zo droevig en ellendig was bedroogen.

9.

De liefde-vlam brak uit zyn herte hervoor,
Om die droevige dan weder te haalen,
En te voeren in 't eeuwige Vreugdenryks Koor
Maar men moeſt 'er wat koſtelyks betaalen.

10.

Al wat 'er in 't Hemel- en Aarden-ryk waar,
Hoe heerlyk en hoe hoog ook boven maaten
Dit werk van verloſſing was machtige zwaar,
Des mogt 'er niets van alle dingen baaten.

11.

Wat was het dan voor een wonderlyk goed
Welaan men zal 't u willig laaten hooren:
Dat was de verlaatene zyn minnelyk Bloed,
Zo dierbaar en zo waardig uitverkooren.

12. 't Wa

12.

; Was op een bezondere groote Vrydag,
)e goeddaad die was overhoog gedrongen,
)at de wereld de Liefde-bron openen zag,
Iet was een Heil-fonteine van vyf ſprongen.

13.

)aar ſtond de beminde verheven ten toon,
ielyk verſlonden in het groot erbarmen,
'o wit en zo rood, door de liefde-gloed zo ſchoon,
3ereid met bei zyn uitgeſpreide armen.

14.

)aar quam 'er die ſchoone roode rooze-vloed,
.angs het doodelyk wit neer gedreeven,
)at was dat alderheiligſte Hemelſe Bloed,
'en laaffenis om eindeloos te leeven.

15.

Ter rechter en ook mede ter linkerhand,
)aar droop den groenen Olyf-boom des levens,
Van Oly tot des levens-vuurs heldere brand,
) Wel-bron vol des liefdens en des geevens.

16.

)aar ſtond die Hoog-beminde, als een fontein
Met zyn handen ende voeten doorgraaven,
En ſchonk 'er die Hemelſe zoete Bruilofts-wyn
)m de uitgedorſte wederom te laaven.

17.

Noch waaren 't die lieve handen niet alleen,
Maar ook die hoog gebenedyde voeten,
)ie gooten de Balſem des levens daar ook heen,
)m 't weedom der gewonden te verzoeten.

18.

Noch handen en voeten en waaren 't niet al,
Maar ook zyn waardige opgebrooke zyde,
ô Doolen, ô doolen wat kosten gy niet al
Voor die dierbaare hoog gebenedyde.

19.

ô Wel-bron des levens zo heilig ten toon!
ô Ega vol van liefdens Heil-sieraaden!
Van roozen en lelien te wonderlyk schoon,
ô Koning van hoogwaardige weldaaden.

20.

Het sierfel der roode roozen die ik meen,
Dat en waaren wel geen bloemen der aarde,
Maar zy drongen door des lydens doornen heen,
Daar de wortel der liefde haar baarde.

21.

ô Roosjes, ô Roosjes, zo lieffelyk zoet,
Uit des Hemels Paradyse Lustgaarde,
Ja wy meenen zo menigen droppeltje bloed,
Zo uiteemend en kostelyk van waarde.

22.

Dat Lust-hofje dat daar Gethsemane heet,
Droeg nooit zo hoog verrykte schoone bloemen,
Als toen het stond en bloeide van 't bloedige sweet,
Dien Roozenboom hoogwaardig om te roemen.

23.

ô Roozeboom, schoonste van het Paradys,
Wat spreid gy al verkwikkelyke geuren,
Wat strykt uw hoog purper van alles de prys!
Al die het lust mag uwe deugd gebeuren.

XVI. Op

XVI.

Op dat hy ons hielp.

En, in zwaaren ſtryd zynde, bad hy te ernſtiger. En zyn zweet wierd gelyk groote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen. Lukas XXII: 44.

24.

Het water des levens, veranderd in Bloed,
Gebooren in het vreugden-ryke dagen,
In den eeuwigen opgang van 't eindeloos goed,
Dat was een ſchoone dauw van welbehaagen.

25.

Verkwikkelyke Dauwtje voor 't dorre Land,
Gevallen tot een wasdom van goê vruchten,
Aan 't Boompje ten eeuwigen leven geplant,
Gy zyt het voedſel waard om na te zuchten.

26.

Gelyk als het vlammetje den oli verteert,
Om heugelyk en helder licht te ſchyne,
Zo word dezen Dauw van 't Zielenvuur begeerd,
Op dat de naare duiſternis verdwyne.

27.

Speelnootjes die met ons dingd na't eeuwig goed,
Ik hoop het zal u immers niet verdrieten,
Wy zingen van dat alderſchoonſte Jezus bloed,
En van dat Over-zalig bloed vergieten.

28.

ô Bloed! ô allerbeminnelykſte Bloed!
Druipt van dien ſchoonen Oly-boom des Heeren.
Als druppeltjes van Balſem in 't vuurig gemoed,
Op dat het licht des levens heeft te teeren.

29. Ach

29.

ch Jezus hoogwaarde God van eeuwigheid,
y zyt dan die getrouwe in 't beminnen,
ie gewillig zo veel hebt te koſte geleid,
m de ontrouwe wederom te winnen.

30.

ch mogt zy nu niet meer een ontrouwe zyn;
at verleen haar de goede God van alle,
p dat zy na zo een hoogwaardig Medicyn
iet weder van de ſchoonſte Lief vervalle.

31.

Vat is de liefde in een hoogen overvloed,
aar de Liefſte zyn Beminde wil ſpyzen
Iet zyn Heilig gebenedyde vlees en Bloed,
Bruilofts-maal wie kan u ooit volpryzen!

32.

taat af; ô Geeſt van deze Wereld, ſtaat af,
y hebt de blinde aan uw ſnoer getoogen,
m wech te ſleepen naar het eeuwig duiſter graf,
Iaar nu ziet zy uit gezalfde oogen.

33.

n of gy nu wel haare huisgenoot zyt,
o wil zy u nu evenwel begeeven,
Vant Jezus, die alderhoogſte Majeſteit
ie noodigd haar in 't eeuwig Zalig leven.

34. Nu

34.

Nu moet de tweede Trouw weder achter ſtaan,
En de eerſte word wederom herbooren,
Dat ſteekt een verheugelyk jubileeren aan
In 't Vreugden-ryk der Heil'ge Eng'len Kooren

35.

't Ellendige Wormpje in ſtof en as,
Is weder uit de diepe nood verheven,
Om wederom te zyn zo als zy eertyds was,
En eeuwig met de ſchoonſte Lief te leeven.

36.

Haar grof diervanvlees en bloed zal niet meer zyn
Maar de Zielen-geeſt zal qualificeeren,
In 't lichaam van een ſchoon doorlugtig kriſtalyn
Doorſcheenen met de lichte glans des Heeren.

37.

Haar lachende aanzicht zo vriendelyk gekuſt,
Van 't zachtmoedige Liefde-licht des levens,
Terwyl het hert, zo zoet en zacht in roozen ruſt,
Beſpiegeld zich in 't eeuwig AL des geevens.

38.

Zy zinkt en verdrinkt in een zee van alle ſchoons
En ontmoet na al haar volle begeeren
Den lieffelyke aanblik des Vaders en des Zoons,
En den Heiligen Vreugden-geeſt des Heeren.

39. Dan

39.

)an gaat 'er een vlam van wederliefden op,
Vat meend gy zal zy niet wel vrolyk zingen,
)m 't lof te heffen in den alderhoogſten top,
)oor 't verhaal van die overgroote dingen?

40.

Iet lof van 't drievoudige Heilig gaat aan,
Iet al die overſchoone Serafynen,
Ien bind 'er de vreugde geduurig weder aan,
in het Jubeljaar zal nooit verdwynen.

41.

)e duizendmaal duizenden die daar al zyn,
yn al te zaamen lieve Speel-gezellen,
)nnozele Schaapjes en Duifjes, geen fenyn
'an Slangen-liſt zal haar daar ooit ontſtellen.

42.

Iet lieffelyke wezen van God den Heer,
)ie beeldelooze Liefde-zon gepreezen,
Iaakt in het Paradys een eindeloos mooi weer;
)nſtuimigheid is nimmer daar te vreezen.

43.

l 't aangenaam dat deze wereld vertoond,
n tot des levens vreugde brengd te vooren,
'at is ſlechts van die grond daar die zalige woond,
elyk een bloempje buiten uit gebooren.

44. Daar

44.

Daar is het haar alles zeer nuttelyk en goed,
Vol ſchoonheid en Heilige bekoorens,
En niet gelyk het hier in deze wereld doet.
Doordrongen met den grooten vloek des toore

45.

De goude en zilvere aarde meê,
De Paarlen en hoog edele Steenen;
Zyn droppeltjes uit die gants grondelooze Zee,
Lichamentlyk in dezen tyd verſcheenen.

46.

De fleurtjes en kleurtjes hier in dit jammerda
Als roosjes en bloosjes op de fruiten,
Die laaten ons bedenken wat het weezen zal
In 't Heilig Hemels wezen niet te uitten.

47.

Zouw het water des levens het dauwtje niet zy
En den Heiligen Geeſt het lieve koelen,
En het licht van Gods Zoon de zoete Zonneſchyn
Zo ſpeeld het voor de ſchets van ons gevoele

48.

ô Wereld die 't uiterlyke oog hier ziet,
En of wy in uw omtrek zyn gebooren,
Gy zyt evenwel onze rechte wereld niet,
Want wy voelen een heel ander bekooren.

49.

'e eeuwige Moeder, daar wy van eeuwigheid
elyk als een verborgentheid in lagen,
ie trekt ons Zielsbegeeren weêr uit deze tyd,
n verwekt ons tot haar Heilig behaagen.

50.

ch! eeuwigen oorſprong van 't eindeloos AL;
ch! Vaderlief van alle wonder wezen,
'at eeuwig is geweeſt en eeuwig weezen zal,
alle eeuwigheden niet volpreezen.

51.

Eigentlyke weêrga van ons gemoed,
mhelſt ons in uwe eeuw'ge armen,
Eeuwige afgrond van alle goed en zoet,
erſlind ons in uw eeuwige erbarmen.

52.

eelnootjes in doortocht van dees woeſtyn,
iat ons den weg maar wel gemoed voltreeden;
'y zullen met malkaâr dan eeuwig vrolyk zyn,
't over Zalig Vreugden-ryk van vreden.

53.

'anneer wy eens onder de groene Palm-boom;
an het Paradyſe wezen gezeten,
alkanderen vertellen van 's levens ſnelle droom,
an zullen wy van groote blydſchap weeten.

54.

Verdweenen is 't dan alles wat is beleeft,
En op de blom der afgedroogde wangen,
Daar levendige glans van hemels blydschap zwee
En zullen geen meer droeve traanen hangen.

55.

Die t'zaamen doortoogen 't leven dezer tyd;
Wat zullen zy de maatschappy verbinden,
En weezen van herten zo hoogelyk verblyd;
Van zulk een hoog gelukkig Zalig vinden.

56.

Dan scheppen zy uit een volle Fontein,
Vol overvloeyens en milddaadig geevens;
Gods lieffelyke herte zal de Welbron zyn
Van dat watertje des eeuwigen levens.

57.

ô Water des levens uit Vader en Zoon,
In het licht dat zachtmoedige verzinken,
Hoe is u gedenken het Zielen-vuur zo schoon;
Hoe lust het haar zo zeer uit u te drinken.

58.

Haar uitgevloeide Geest als des levens schyn,
Zal onder al het Paradyse schoone,
Een Tempel der Heilige Drie-eenigheid zyn,
Want God zal zelfs in haar herte woone.

59.

Zo word de begeerte der liefde voldaan,
Dat is den vollen eis van haar beminnen,
Dat zy den geliefden alom zal treffen aan,
Van buiten om haar heen en ook van binnen.

60.

Dat zal een volmaakte vereeniging zyn,
Malkander in het lieve hert te leeven,
De Ziele in het zyn, en de Godheid in 't myn,
ô Eenigheid! zo dierbaar hoog verheven.

61.

Zo vaart dan wel Speelnootjes altezaam
Die in het traanen-dal haar handen vouwen,
In die allergebenedydfte Jezus naam,
Zyn Heilig Bloed wil ons al t'zaam behouwen.

XVII.

Om onzent wille.

I.L.

Die zelve onze zonden in zyn lichaam gedraagen he[...] op het hout: op dat wy, de zonden afgestorven zynde, [...] gerechtigheid leeven zouden: door wiens straamen gy [...] nezen zyt. 1 Petrus II: 24.

VA[...]

VAN CHRISTUS LYDEN.

Toon: Nu laat ons allegaar dankbaar zyn.
Of: Op de wyze, als men zingt van de Koningin van Engeland.

1.

Gezelſchap van myn levens reis,
Treed met my wat ter zyden,
Op dat ik u een ſpiegel wys,
Van ſmerten en groot lyden;
Dicht voor de Koninglyke Stad,
Daar David zynen Troon bezat:
De ſtad van offerhanden,
Vermaard in veele landen.

2.

Och dat men hier zyn handen voud,
Met aandacht van het herte!
Wie hangt daar aan dat dwarſe hout,
Vol pynen en vol ſmerte;
Doornageld aan zyn hand en voet,
Ellendig, druipende van bloed,
Gekrenkt in al zyn deelen,
Op 't hoog der bekkeneelen!

3.

Dat is den Heiland, ons beloofd,
Beloofd, zo lang geleeden,

Die 't hels fenynig Slangen-hoofd,
Helddaadig zouw vertreeden;
Dit is de wezentlyke ſtand,
Van Mozes Wet en offerhand,
Met zaligheid bezeten,
Het doelwit der Propheeten.

4.

Wel is dien deerelyken Man,
Met ſtriemen en met wonden,
Dien waardigen Meſſias dan,
De wereld toe gezonden.
Waar is zyn ſtaat, en Majeſteit?
Waar is zyn macht en heerlykheid?
Zyn heerſing en zyn zegen,
Het volk tot heil verkreegen?

5.

Het heil, daar 't werelds oog op ziet,
Noch vreden op der aarden,
En brengt dien grooten Heiland niet,
Maar heil van hooger waarde;
Terwyl hy wegens 't eeuwig leed,
Het Hoogepriester-ampt bekleed,
Voor 't Menſchdom in getreeden,
Tot eindelooze vreden.

6.

Zo als hy druipt van heilig bloed,
Vol ſmerten en groot lyden,
Bereid hy ons het hoogſte goed,
En is in 't waardſte ſtryden;

Zo ſtaat hy in zyn groote kracht,
En overwind de helſe macht,
Wiens kwaal zich had verheven
In 't menſchelyke leven.

7.

[et kruis is zyn verheven Troon;
]u ſtaat hy in zyn eere;
Nu heerſt zyn Scepter en zyn kroon,
ien grooten Heer der Heeren:
Het helden-zwaard daar hy meê ſlaat,
Is liefden in den hoogſten graad.
Zyn wysheid weet te ſtryden,
Met overgift in 't lyden.

8.

en Oli van het God'lyk zoet,
ruipt in den kwaal der zielen,
Vermiddeld onder menſch'lyk bloed,
ls of een balſem viele,
Op 't gloeijen van een pynlyk vuur,
En ſtilden 't lyden der natuur.
ô Balſem-dauw des herten,
Gy heeld het eeuwig ſmerten.

9.

it is den Koninglyken dag,
en dag van ſtaat en eere;
Dit is den aldergrootſten ſlag,
ot eeuwig triompheeren:
Dit is den Leeuw, uit Judaas ſtam,
Die d'oude Draak zyn macht benam.

Gezegend moet hy weezen,
En eeuwig niet volpreezen.

10.

Wel mogt dan d'alderhoogſte macht,
Tot 's vyands ſchrik verheven,
Met vuur en vlam, en kracht by kracht,
Ten dwang van 't valſe leven,
De macht der hellen niet verſlaan,
Om eeuwig niet weêr op te ſtaan,
En zyn geweld te ſtellen,
In 't ſtof ter voetſchabelle?

11.

Hart tegen hart geeft vuur en vlam,
Het eeuwig wrang ontſteeken,
Na dat het in de ziele quam,
Was met geen zuur te breeken.
Met ſtrenge macht is 't niet gedaan,
Hart jaagen dryft de angſt meer aan,
Een zacht en lieflyk weezen,
Moeſt deze kwaal geneezen.

12.

De nacht verjaagd men met geen zweep,
Maar 't vriend'lyk licht ontſtooken,
Doet met zyn ſchyn een wiſſe greep,
En 't duiſter word verbrooken.
't Ontſtooken vuur verlieſt zyn macht,
Wanneerder water word gebracht,
Het zoet kan 't zuur verdooven,
En brengen 't lieflyk boven.

13

Dat is na 't recht der eeuwigheid,
Daar 's Vaders vuur'ge krachten,
Zich in het licht der Majesteit,
Van eeuwigheid verzachten:
Daar 's Vaders tooren-vuur zo schoon
Verzoend word in zyn lieve Zoon,
En t'zaamen inqualeeren,
Na 't grondeloos begeeren.

14.

Toen d'eerste levens wortel viel,
Verhief zich 't eeuwig vloeijen,
Van 's Vaders tooren in de ziel,
Met zyn gestrenge gloeijen;
Daar over quam des Zoons natuur,
Als dauw des levens in dit vuur,
Tot koeling en verzoene,
Op dat den stok weêr groene.

15.

Hierom wierd eerst het waardig woord,
Door 't Vaderlyke herte,
Van 't heilzaam vrouwen-zaad gehoord,
Tot heeling dezer smerte;
Tot eindeling Gods liefde quam,
En 't mensch'lyk leven aan zich nam,
Na lichaam, en na ziele,
Die uit haar stand verviele.

16.

In dezen wierd des Vaders macht,
En 's Zoons zachtmoedig wellen,

Verzoend en weêr in een gebragt,
Dat is, Gods Beeld herſtellen.
Zo komt het menſchelyke zaad,
In Jezus, in zyn eerſte ſtaat,
De menſchheid is verheven
Tot God, in 't eeuwig leven.

17.

Gelyk het gift van d'eerſte ſtam,
Van tak, tot tak gedrongen,
In 't zaad van alle menſchen quam,
Daar 't niemant is ontſprongen.
Zo vloeid dees nieuw geplante boom,
Met voedſel van een balſem-ſtroom,
In al die hem begeeren,
En haar uit hem erneeren.

18.

Het gantſe menſchelyk geſlacht,
Dat is uit eenen bloede,
Van d'eerſte wortel voort gebragt,
Die ſcheide zich van 't goede;
Zo als den boom is, is zyn vrucht,
Doordrongen met de valſe zucht;
Het recht der eerſtgebooren,
Heeft d'erſenis verlooren.

19.

In Chriſtus is het weêr herſteld,
Wat Adam heeft verlooren,
Dat 's nu den wortel die daar geld,
Om uit te zyn herbooren;

De

De ſpruitjes die in hem beſtaan,
Die trekken eeuwig voedſel aan,
Haar vrucht zal niet bederven,
Maar eeuwig heil be-erven.

20.

Gezelſchap van myn levens reis,
Laat ons, in dit aanſchouwen,
Als Ranken, wel bedacht en wys,
Ons aan dien wynſtok houwen;
En trekken van zyn heilig bloed,
Een Hemels voedſel in 't gemoed,
Zo zal het ons gedyen,
Tot eindeloos verblyen.

Noch van 't Lyden Chriſtus.

STEM: Laat krygen en ſchanden. Of, Ik hoorde dees dagen Een maagdeken klaagen.

1.

Wie hangt 'er zo deerlyk, geteiſtert, geſchonden,
oosverwig, vol ſtriemen en wonden,
ot ſmaatheid en ſchande, aan 't kruis-hout verheven,
Vat heeft hy, wat heeft hy misdreven?

2.

Dat is 'er het Slacht-lam, zo heilig gebooren,
ot breeking, en leſſing van tooren:
yn misdaad is liefde, uitvloeijen en geeven,
Dat koſt hem, dat koſt hem zyn leven.

3.

oſt dat hem zyn leven, die ſchoonſte van allen,
loe is hy in 't lyden vervallen?
)f is het uit liefde, en heilige minne;
Vat zal hy daar mede dan winnen?

4. Wat

4.

Wat anders als 't leven der eeuwige zielen,
Die droevig in zonden vervielen,
Op dat hy die ſchulden verzoene en boete:
Zo druipen zyn handen en voeten.

5.

Ach Jezus, beminde, hoogwaarde, en ſchoone,
Wie zal u, wie zal u beloonen?
Uw' weldaad die gaat ons vermogen te boven;
Wy willen u pryzen en looven.

Noch van 't zelve.

Zamenſpraak tuſſen de geloovige Ziel, en Chriſtu

TOON: Ai ſchoonſte Nimph aanziet enz.

De gel: Ziele.

1.

Myn lief, ik moet van heeter minne weenen,
Hoe zyt gy zo bezweet,
En waarom zien uw' kleederen als eenen,
Die in de Wyn-pers treed;
Als van een berg de waterbeeken ſtroomen,
Myn lief, myn alderſchoonſte Heer;
Zo vloeid dat bloedig purper neêr,
Tot in uw zoomen.

Chriſtus. 2.

Daarom ô Bruid, zyn over al myn leden,
Myn kleederen zo rood,
Dat ik de pers alleene heb getreeden,
't Is 't bloed dat ik vergoot
Uit min, om uw' verſmachte hert te drenken,
Myn Duif, myn alderliefſte Bruid!
Staat op en gaat u zelven uit,
Ik zal 't u ſchenken.

De gel: Ziele. 3.
Ach! bloed gy zo om mynent wil, myn ſchoone,
Vol liefde, vol geduld;
Hoe zoud' ik dit in eeuwigheid beloonen,
Hoe diep raak ik in ſchuld:
Waar hebt gy my onwaarde toe verheven,
Ik ben van uwer minne krank.
Nu laaft my met dien zoeten drank,
Myn lief, myn leven.

Noch van 't zelve.

STEMME: Van Alewyn.

1.
Als nu het zalig uurtje was vervuld,
Ten einde van de ſchaduwende ſtande:
Dat Jezus, het Lam Gods, voor aller menſchen ſchuld,
Zouw ſterven, tot een waare offerhande.

2.
Toen was men op 't rechte Paas-lam genood,
Waar door de menſche eindeloos zouw leeven:
Men at'er 't gezegende hemelſe brood,
Dat God de Vader aan ons heeft gegeeven.

3.
Men deelden een Beker van heilige wyn,
Die uit de waare wynſtok was gevlooten,
Dat moeſt ons een drinken ter zaligheid zyn,
Een bloed dat voor de wereld wierd vergooten.

4.
Gelyk als een Schaapje ter ſlachting moet gaan,
En ſtom is voor de geene die het ſcheeren,
Zo heeft ook het Lam Gods zyn mond niet opgedaan,
Geduld en lydzaamheid was zyn verweeren.

5. Na

5.

Na bloedzweet, na Roeſtraam, na Doornekroon;
Na ſpot, en ſmaad, na kruisdragt en ſchande,
Zo hing hy zo bloedig aan 't Kruiſe ten toon,
Zie daar het eind van alle offerhande.

6.

Ach! bloedroode Jezus, aan 't bittere kruis,
Zo deerelyk om onzer aller zonden,
Op dat gy 't verloorene bragt wederom t'huis;
Dat koſten u die ſtriemen en die wonden.

7.

D'Ouden, die aten het Manna der woeſtyn,
Maar het Manna dat de honger zouw geneezen;
Dat moeſt die geſlachte zoete Jezus zyn.
In vlees en bloed van God'lyk hemels wezen.

8.

Hoogwaardigen Altaar, hoogwaardige ſpys,
Hoogwaardige Heere die ons noode,
Maakt gy ons een honger, en rechte mond na eis;
Op dat uw' Hemels lichaam ons vergoode.

Noch van 't zelve.

TOON: Uit liefde komt groot lyden.
Of: Ik ging op eenen Morgen, enz.

1.

Daar is een Bron ontſprongen,
Van Liefde uit Gods Troon:
Uit 's Vaders hert gedrongen,
Gegooten door den Zoon:
Hy weld', en ſtraald, en vloeid, zo ſchoon
Den geeſt vaart uit de hoogte,
Om 't dorſtig hert te noôn.

2. Kon

2.

Komt al tot my ô Menſchen,
Komt al die dorſtig zyn,
Ik ben na 's Geeſtes wenſen,
Een leevende Fontein,
Komt al tot my en drinkt om niet,
Dit is het eeuwig leven,
Dat uit myn wonden vliet.

3.

Ik ben voor uwe zonden,
Als water uitgeſtort,
En als een Druif bevonden:
Die uitgevrongen word:
Dit is de loon van al myn ſmert,
Dat gy maar komt genieten,
Dat u geſchonken werd.

4.

Wie van my heeft gedronken,
Die dorſt altyd na myn,
Myn Vader heeft geſchonken,
Zyn alderbeſte Wyn.
Wie die verzuimd blyft in de dood;
En miſt het eeuwig leven,
Die ſchaad' is al te groot,

5.

Nu wilt niet langer beiden,
ô Ziel treed aan, treed aan,
Eer d'aangenaame tyden,
Des levens ons ontgaan,
Geloofd zy God in eeuwigheid,
Die zulken Bron des levens,
De ziele heeft bereid.

Genees-Middel.

Alzo lief heeft God de wereld gehad , dat hy zyn eeni geborene Zoone gegeeven heeft. Joan. III: 16.

TOON: ô Nacht, jaloerse nacht.

1.

Het Zieltje dat was krank, en neigde zich tot sterven
Waar was tot haarder hulp, die groote Medicyn,
Om voor te komen 't lang, ja eeuwige verderven ?
Dat moest de diepste liefd' uit 's Vaders herte zyn.

2.

Op dat het zieltje toch in eeuwigheid zouw leeven,
Wierd deze Medicyn zo wonderlyk bereid,
Om 't angstelyke vuur des levens in te geeven,
Tot een genezings kracht, voor alle eeuwigheid.

3.

Het grootste wonder quam uit d'eeuwigheid te vooren
God, en de Menschheid wierd in Eenheid openbaar
Dat was *Immanuel*, den mensch tot heil gebooren ;
Noch ging het wonder voort, tot dat het vaardig waa

4.

In armoed, kleinheid, slecht, gelastert, en beloogen,
Belaagd, geplaagd, vervolgd, gebragt in angst en nooc
Gehaat, versmaad, bespot, gegeesselt en bespooge
Gepynigd, en gekneld, gekruisigd en gedood.

5.

Hoogwaardig Medicyn, in eeuwigheid gepreezen !
Wat deed den Vader al, om zyn verlooren kind,
Van hoofd, tot teen verzeerd, met balsem te geneze
Hoe heeft dien grooten God het wormpje zo beminc

6. Gaa

6.

aap kranke vuur-Ziel, gaap, laat u niet langer nooden,
Neemt deze Medicyn, van liefde toebereid,
w zeer vervallen ſtand, zo mild'lyk aangebooden,
Op dat gy word herſteld in alle eeuwigheid.

7.

ie 't luſt die komt en neemt, de deur van heil ſtaat open.
Wat vraagd de Bruid noch lang na 's Bruigoms rood gewaad?
at hemels purper was het Goud om u te koopen,
Behalven dit, was uw ellendigheid geen raad.

8.

leb lief, verloſte Ziel, heb lief, die u beminde,
Hy is de ſchoonſte, ja van alle die daar zyn,
egraaft uw ſchat in hem, gy zultze eeuwig vinden;
Ach Jezus! Bruidegom, en Zielen-medicyn!

9.

Vat zyn 't voor plaatſen, die als morgen-ſterren blinken?
ô Bruidegom des heils! ons weeten telt 'er vyf?
Zyn liefde-teekens, die ons onheil deeden zinken,
Vyf wonden van het kruis, aan 't overheilig lyf.

10.

Die ſtaan tot een triomf, om eeuwig op te haalen,
Een ſtof, van prys en lof, voor 't heilig aangezicht,
Terwyl uw Majeſteit, met gloed en glans van ſtraalen,
Het hert tot vreugd verwekt, in God dat liefden licht.

XVIII.

Die opgeſtaan is, zal ons ook doen opſtaan.

IL

Daar na zeide hy tot Thomas, breng uwen vinger hie[r], en zie myne handen, en breng uwe hand, en ſteektze in my[ne] zyde, en zyt niet ongeloovig, maar geloovig. Joan: XX: 2[7].

Want indien wy met [hem] geſtorven zyn, zo zullen w[y] ook met [hem] leeven. 2 Timotheus II: 11.

D

De vertooning Christi aan de Apostel Thomas.

TOON: ô Grootheid van Gods Liefd' enz.

1.

Na dat het woord des heils, (den mensch tot hulp besprooken,
oen 't edel God'lyk beeld door d'afval lag verbroken,)
Zyn bloeidsel open sloot tot dien gewenste vrucht,
Daar 't heilig leven, nu zo lang na had verzucht,

En 't Vaderlyke Woord uit God tot ons gekomen,
e menschheid na de ziel en 't vlees had aangenomen,
Was Jezus Christus, (God in 't vlees geopenbaard)
Ons tot een Heiland van een tweederleye aard.

Als deze op 't Kruis-altaar zyn bloed nu had vergooten,
n d'eeuw'ge vrede met de mensch en God beslooten,
Daar zich het sterflyke in 't onsterflyke overgaf,
Bragt hy de menschheid weêr onsterflyk uit het graf.

. Die blyde boodschap was te zwaar voor 't teer geloove,
)it ging de hoop van troost met zyn gewigt te boven.
ô Thomas, 't was nochtans geen geestelyken schyn,
Al scheen 't getuigenis u niet genoeg te zyn,

5. Van zo een 't zaamen-ſtem der deugdelyke monden,
Voor dat gy 't zelver had zo openbaar bevonden.
Maar toen beſloot gy ook dat heerlyk ſchoon beſlot,
Met eenen vollen mond; Myn Heere en myn God.

6. Waar over wy ons noch verheugen en verblyden,
En 't zelve, nevens u, met hert en mond belyden.
Na een getal van meer als zeſtien honderd jaar,
Sint onzen Levens-vorſt in 't vlees op aarden waar.

7. Wy, die gelyk als gy niet voelden, noch niet zagen,
Zo bloeid in ons de hoop, van ryk'lyk wech te draagen,
Dien zoeten honing uit zyn vriendelyke mond,
Daar hy 't gelooven, 't geen 't aanſchouwen niet vond,

8. Voor zalig uitſpreekt. En terwyl wy na hem zucten,
Verwachten wy den Oogſt van eindelooze vruchten,
Na 't heilzaam einde van den Winter dezer tyd,
In 't groeizaam Zomer-veld der vruchtbaare eeuwigheid:

9. Die ſchoone vruchten, van een wezentlyk aanſchowen,
't Geen zyn bezitters zal met vreugden onderhouwen.
Daar 't menſch'lyk wezen hoog verheerlykt in Gods Ryk,
Zyn wonden toont, in glans de Morgenſter gelyk,

10. Cr

ↄ. Om van het dankbaar hert den lofzang uit te nooden,
'oe God zyn liefde aan de menſchheid heeft gebooden.
ô Boom des Levens! in het menſch'lyk levens-land,
Van d'Alderhoogſte tot een hoog geluk geplant!

:. Uit d'innerlykſte kern van 't herte Gods geſprooten:
ie uwen wortel hebt voor eeuwig vaſt geſchooten;
Wy wilde takken van den ouden Adams ſtam:
(Wiens eerſte levensgrond tot een verderving kwam,

. En aan het goede deel, ter vruchtbaarheid verdorden)
ɜreiſen uit genade in u ge-ent te worden;
Op dat wy van uw' ſap, door innerlyke zucht,
Ons voedſel haalen, tot een groenigheid en vrucht.

. En eeuw'ge ſpruitjes zyn van uw oneindig leven,
n 't verſe water, om de goede vrucht te geeven,
Die d'Alderhoogſte in zyn welbehaagen ſmaakt,
En alles weder in zyn welgeſchiktheid raakt.

. Gekruiſte Chriſtus! van de dood, en 't graf verreezen,
y willen mede als zy van uw' Diſcip'len weezen,
Die blyde boodſchap, die haar eertyds is gedaan,
Die trekken wy ons ook, door uw genade aan.

Van Gods wysheid in het herte.

TOON: Filis myn tweede ziel.
Of, ô Droevig ongeval.

1.

't Geen ik niet wist te zyn
In Hemel of op aard,
Dat is in myn,
Door God geopenbaard:
Nu kan myn blyde geest het al versmaên,
De Schoolgeleerdheid vind het niet,
Schoon zy zo gaauw met duizend oogen ziet
't is een geheim, 't is een verborgentheid,
Die in de liefde Gods begraven leid.

2.

Nu zyn wy wel gereed,
T'ontfangen van Gods Wil,
Het lief en 't leed,
Gelaaten ende stil:
Dien diep verholen schat is ons een schild,
Een schild die 's werelds macht versmaad,
En al 't geweld der hellen wederstaat.
ô Zalig schild, van God my toebetrouwd,
Gelukkig die zich achter u onthoud.

3.

Een grondeloos berouw
Van 't kwaad, door ons gedaan,
Oprecht en trouw
De wereld te versmaên,

Gehor-

Gehoorzaam zyn na maate onzer kracht,
In alles wat de Godheid leerd,
En door zyn Zoon met recht van ons begeerd:
Dat is de weg die ons daar heenen leid,
Om eens te vinden dees verborgentheid.

De Machneet.

Toon: Als een uitgeſtorte Balſem.

1.

Gy wond're kracht van 't Noorden,
Die het Naaldje naar u haald,
Dat men niet te ſlecht verdwaald,
Daar het Schip niet t'huis en hoorden,
Gy wyſt op des menſchen hert,
Dat zo van God getrokken werd.

2.

Och hoe word 'er uitgekeeken!
Naar u toe, ô eeuwig goed!
Want gy hebt aan ons gemoed,
Zo met uwe kracht geſtreeken,
Dat het zich geduurig ſtrekt
Na 't hemels Noorden, dat zo trekt.

DE GENADE GODS OVER HOLLAND

Grietje Klaas, zynde een eerbaare en zeer deugd
zaame Weduw, woonachtig tot Zaandam, op '
Kattegat, aan de Weftzyde, heeft in het jaar 1672
(als 't Oorlogsvuur fel ontftak) een fchoon gezich
gezien, in maniere als volgt: Bekommerd zynde i
haar gemoed over den droevigen toeftand deeze
Landen, hoe 't daar mede noch zouw gaan (welk
bezwaardheid twee dagen van te vooren haar al
opgedrongen was) zo is zy op den 14. April, zynd
Donderdags voor Paafchen, met dit bezwaard ge
moed, te bed gaan leggen, des avonds ontrent te
half tienen, fteunende met haar elboog op de bed
plank, en de hand onder haar hoofd, zynde de lu
ken voor haare glazen toegedaan; in deeze geftalt
zynde, zo kwam daar een groot licht in de kamer
waar in zich vertoonde een Engel, in de gedaant
van een zeer fchoonen Jongeling, ftaande ontren
8 of 10 voeten van de Bedftede af, tegen haar over
en zyn hoofd een weinig over de rechter zyde he
lende, zag hy haar uitneemend liefelyk aan, waa
door haar hert zo verheugd wierd, dat zy zeide
wel te vreeden te zyn, dat zy in den hemel gee
meerder vreugd zouw genieten. Zyn kleed wa
wit en lang, tot aan de voeten toe. Zyn perfoon wa
uitneemend, van fchoone groote, ontrent, zo a
ee

een gemeen man met zyne hand in de hoogte kan bereiken; de leden, of knokkels zyner Vleugelen kwamen met zyn hoofd gelyk, en de uiterſte einden of vederen naar beneden; zy ſtonden niet uitgeſpreid om te vliegen, maar dicht by zyn lyf neder. Op zyn hoofd ſcheen hy te hebben als een der ledere mutsjes; doch ook wit; en aan de zyden van 't hoofd kort gekruld hair. Zyne armen uitgeſpreid zynde, boog hy die in 't rond naar elkander toe. Door het buigen, of lid van zynen ſlinker arm ſtak een lange veder, komende met het onderſte einde onder door den arm uit, en met den pluim in de hoogte tot boven zyn hoofd: dezelve Veder was ook wit, alleen aan het bovenſte einde iets graauwachtig. En uit het lid zyner rechter arm kwam een takjen een elleboog lang, zynde kaſtanje bruin van koleur, hebbende kleine uitſpruitſeltjes van een vinger lang, welke aan de uiterſte einden begonnen groen te werden. Als hy nu zyne armen aldus in 't rond te zaamen boog, zo wierd 'er duidelyk en klaar geſprooken: (doch op welk een wyze, of 't met een uiterlyke ſtem, of inwendig in de ziel was, dat wiſt zy niet duidelyk te onderſcheiden:) *Zo zal God Holland bewaaren.* Toen dacht zy: daar leggen wy binnen, dan zyn wy wel bewaard. Dit uitneemend ſchoone gezicht duurde naar haar getuigenis, dichter aan 't half uur, als aan 't kwartier uurs. De gedaante des Engels was, in 't aanzien, van boven tot beneden als nieuw zilver. Wederom wierd 'er ten tweedemaal geſprooken. *De Engel des Heeren legert zich rondom de geene die hem*

 vreezen.

vreezen. Toen dacht zy: Dat ſtaat in den XXXIV Pſalm. Toen is dit gezicht wederom verdweenen; en *Grietje Klaas* wilde dit by zich verborgen houden, waar over zy een grooten angſt in haar gemoed had, tot dat zy 't iemant openbaarde, waar door zy wierd verlicht, naderhand heeft zy 't alle menſchen, ter eere Gods, vry uit verteld, zonder daar door te genieten of te beoogen eenig tydelyk profyt. Dit is geſchied en bekend geweeſt by veele, ja ik mogt wel zeggen by honderden van menſchen, eer dat men wiſt hoe de zaak uit zoude vallen, ja het liet zich, gelyk ider een bekend is, naderhand wel gants contrarie aanzien. Of nu de barmhertige God Holland niet op een zonderlinge wyze, buiten alle menſchelyke hulp, als in zyn Vaderlyke armen bewaard heeft, dat ſtellen wy aan het oordeel van alle redelyke menſchen. Wy hebben dit by haar leven, uit haar eigen mond gehoord. En deeze overſtaande verbeelding is de Kamer, waar haar dit gezigt verſcheenen is, afgetekent.

Noch droom, noch dronkenſchap heeft dit gemoed bedroogen,
Dat met gezond verſtand en helder waakende oogen
In 't licht, (gebrooken uit den Paradyſen dag,)
Een ſchoone Jongeling in witte kleed'ren zag,
Wiens lieflyk aanzien haar het hert zo zeer verheugde,
Dat haar vernoegde Geeſt en wenſt geen meerder vreugde
In 't eeuwig leven, zo zy 't erft van Godes hand.
Wat was de boodſchap van dien Hemelſen Gezant?
Hoe God, die goede God, zo lieflyk in 't ontfarmen,
't Gedreigde Holland zouw bewaaren in zyne armen.
Wat Godlyk is dringt door, ten ſpyt van 't helſe zaad,
De zuiv're waarheid is bezegeld met der daad.

Een

XIX.

Een waardige Boode.

De Engel des HEEREN *legert zich rondom de geene die hem vreezen, en ruktze uit.* Psalm XXXIV: 8.

Zynze niet alle gedienstige Geesten, die tot dienst uitgezonden worden om der geene wille die de zaligheid beërven zullen? Hebreen I: 14.

Wy

Wy hoorden wel in deeze wonderdagen,
Toen Nederland, gegeefeld door Gods ſlagen,
Ter dood verbleekt, het moedig hert ontzonk,
Als 't blanke zwaard haar dicht in d'oogen blonk,
Wat eenen held (door Lofgezang verheeven)
Te water, of te lande had bedreeven.
Maar al wat God, zo heerlyk heeft gedaan,
Hoe groot, hoe ſchoon, men roert het weinig aan.
Door wind, door ſtroom, door nevel, en door regen,
Hield zyne hand 't geweld des vyands tegen.
Waar was den arm des krygsmans, of 't beleid?
Waar was de moed? of ordening ten ſtryd?
De hoop was uit; des vyands ſtroom aan 't groeijen,
Scheen 't al, en al te zullen overvloeijen.
En had het God door wond'ren niet gedaan,
Die ſterke ſtorm had dryvend doorgegaan.
Dit moet elk menſch (ten waar een onbeſcheiden)
Uit zyne borſt, met vollen mond belyden.
Zo luſt ons dit te zetten in den dag,
Dat al wie wil, met aandacht ſchouwen mag;
Hoe God met recht, in toornigheid ontſtooken
Uit zynen grim met iever had geſprooken:
Ik wil dien *Boom, dien vruchteloozen ſtam,
Daar jaar op jaar geen goede vrucht van kwam,
Hoe mild ik hém begaafde met myn zegen,
Met zonne-ſchyn, en aangenaamen regen,
Van zynen kruin, tot in zyn diepſten grond
Uitroeijen, dat men vraagt, waar dat hy ſtont.
Toen ſprak de liefde, als zynde 's Vaders Zoone,
Laat ons den Boom noch deze reis verſchoonen,
En meſten hem met goedertierentheid,
Of hy ten laaſt, na een verloopen tyd,
Noch vruchtbaar wierd. Dit heeft Gods grim verſlonden,
Gelyk altoos zyn liefde is ſterk bevonden.

Dees

* *De Nederlanden.*

Dees raadſlag moeſt den menſche zyn bekend,
De liefde, en de diepe zachtmoed zend
Een groot Gezant, in zilver witte kleeden,
Waar toond zich die? in 'een der groote Steden,
In 't Prinslyk hof, of doet hy zich ook voor
Aan een geleerd en hoog beroemd Doctoor?
Och neen! maar zo, gelyk wy altyd hooren,
Dat Godes wil het kleine heeft verkooren,
(Recht anders als de grootſe wereld merkt,
Is God in al wat zyne wysheid werkt)
Slechts in een dorp, aan een vergeeten zyde,
In 't laag Gebouw, (de grootsheid mag 't benyden)
Ziet eene Vrouw, vergeeten, maar oprecht,
In 't Godd'lyk licht dien goddelyken knecht,
Zo aangenaam van eene ſchoone groote
Uitneemend, als een Palmboom opgeſchooten,
Van hoofd tot teen in 't zilver, blank als ſneeuw.
Nu knerſt en brult de Duivel als een leeuw,
En uit het hert der grove ongodiſten
Zal hy dit werk des Heeren noch betwiſten:
Hoe wel 't zoo vaſt bezegeld met der daad
Als diamant voor zyne pylen ſtaat.
Doch aan zyn volk is 't al, en al verlooren,
Zy looch'nen plomp met eenen blind gebooren,
Die zichtbaar ſtaat in held'ren zonneſchyn,
Dat geene Zon, noch dageraad zouw zyn.
Doch deze zaak, zo groot in onze dagen,
Zal menig hert verkwikken en behaagen,
Dat dorſt naar God, als een gejaagde hind,
Die, moê en mat, een ſpringend water vind.
Die Engel, ter beloftenis verſcheenen,
Is wederom voor haar gezicht verdweenen.
Gelooft zy God, die ons zo vriend'lyk toont,
Hoe hy naby, en om ons heene woont.

HET

HET GODDELYK
WONDER,

Geſchied tot Amſteldam, in het Jaar 1676. tuſſen den 13. en 16. dag van de Maand October, aan *Jeske Klaas*, (Huisvrouw van *Rinke Abbis*, Vlotſchuitevoerder) geboren tot Harlingen, in Vrieſland; doch is nu 32 jaaren woonachtig geweeſt tot Amſteldam, nu oud zynde 49 jaaren: dewelke veertien jaaren Lam geweeſt zynde, aan beide haar beenen van de heupen af, waar van het eene geheel doof en gevoelloos was, zo dat het met geen dingen konde bezeert worden, en daar ook geen Nagel aan en wies, zodaanig dat zy niet konde als kruipen op der aarden, en in een wagentje gereeden worden, of als een kind op den arm gedraagen, nu door de genade Gods, ten toon der gantſe Wereld, wederom is herſteld, op dusdaanige wyze, gelyk wy 't getrouwelyk hebben opgeſchreeven uit haar eigen mond:

Dus luiden haare woorden:

Het was tuſſen den 13. en den 14. zynde Dingsdag en Woensdag, van October, ter middernacht, dat ik de klok hoorden een uur ſlaan, en de Ratelwacht ook zo hoorden roepen; ik keerden my op myn rechter zyde, en leide beide myne handen boven op he

:t dek, aldus bevatten my weder de ſlaap: toen wierd by myn rechter arm boven de hand gegreepen, waar ın ik opwaakten, en niet recht wiſte wat het was: ›en wierd ik ten tweedemaal, aan die zelfde plaats ıet een koude hand aangevat, waar van ik zeer verhrikten, doch ik en ſprak niet, want ik was onteld: maar als ik ten derdemaal wierd aangegreepen, ›en ſprak ik aldus: Wel lieven Heer! wat of hier aan ıyn arm komt. Hier op kreeg ik antwoord met duielyke woorden: Schrik niet; ik kome uit den Naame ıes Vaders, des Zoons, ende des Heiligen Geeſtes: w droefheid daar gy lange jaaren in geweeſt bend, zal phouden, van wegen uw gang, die zal u weder geeeven worden van God den Heer. Toen rees ik op, n ging over end zitten in myn bed, leide myne hanen t'zaamen en ſprak: lieven Heer! zoude ik arme ondige menſch zo gelukkig weezen, dat ik myn gang ouw weder krygen? waar op ik tot antwoord kreeg: et zal u geworden; maar houd het verborgen tot naer beſcheid. Toen ſprak ik overluid, (zo dat het de ›ovenwoonende Buurvrouw heeft gehoord) ô lieven Heer! had ik toch licht, dat ik zien mogt, wat my ıier wedervaart: (ondertuſſen myn man by zyn arm ıeemende, om dat hy opwaaken zoude, doch hy en vierd niet wakker.) Toen kreeg ik weder tot antvoord: het licht zal u van God gegeeven worden, ıw oogen zullen geopent worden. Met kwam 'er een ıelder licht door de gantſe kamer, en ik over myn echter ſchouder neêr ziende, zag gants klaar en duidelyk, gelyk de eene menſch den anderen ziet, een ongeling, omtrent zo groot als een kind van tien jaaren, my zeer vriendelyk aanziende, hy hadde geel gekrult hair, kort, gelyk de Swartjes, en een wit kleedjen aan, dat hing hem tot aan de bloote voetjes, hier over had hy een boven-kleedje met platte plooijen, ook wit. Hy keerden hem zachtelyk omme, en trad twee treeden

treeden voort, en met de derde treed, als hy zy rechter voetje neder zette, verdween hy met het licht. Toen ſprak ik: ô Heer! mag ik uw Hemels licht niet meer genieten, als voor zo een korten tyd, en ik la weder neder, blyvende in 't gebed tot God naar myn krank vermogen. Toen ik in het licht zag, en hebb ik noch het kindje niet geſprooken; maar ik en dacht in dien tyd op myn man, nochte op eenige aardſe dingen. Kort hier na ſchoot 'er uit myn rechter heupe als een ſtraal van laauw water tot in myn groote toon, alwaar ik leven in gevoelende, op rees, dezelve met myn hand aangrypende, en zeggende: ô Heer! geeft gy my nu weder gevoelen, daar ik het zo lange jaaren niet gehad heb? En als het nu dag wierd, en myn Man uitgegaan was, kroop ik van myn bedde, en de wyl ik verandering in myn toon gevoelde, wilde ik eens probeeren, of ik niet zoude kunnen ſtaan, my met beide handen aan de Bedſtede vaſt houdende, om my op te lichten, maar ik viel, en konde niet meer ſtaan als voor heenen. Dus kroop ik voort, en wa dien dag en den volgende daar aan gants weemoedig, konnende niet eeten, maar bragt den tyd meeſt door met weenen, tot verwondering van myn Man, en mee anderen die my naar de oorzaak vraagden, doch ik en gaf niemant te kennen wat ik gevoeld, gehoord en gezien hadde. Als het nu op den tweeden dag, zynde Donderdag, den 15. van October, avond geworden was, ontrent zes uuren, zo zat ik in de keuken by den haard, om wat Vis te kooken, principaal om myn Mans oude Moeder, die ziek lag, wat te verkwikken met een zuure doop, en myn man my de ſchuimſpaan gegeeven hebbende, ging uit de keuken naar vooren toe. Met kwam daar een ſterk geruis in beide myne ooren, en dat ging my door 't gantſe lyf in alle myne leden, zeggende: uw gang is u van God gegeeven, en verkondigd het geene dat u wedervaaren is, en gaat uw Man

Man in het gemoet, (doch niet met een uiterlyke stemme.) Toen ftond ik daadelyk op met deze woorden: ô Almachtige, goede Hemelfe Vader, en ging de Keuken uit naar de Voordeur toe, meenende, dat myn Man over de deur lag; maar hy was in het zeidkamertje gegaan: en als ik weêr om keerden, zag hy my voorby het glas gaan, en verwonderd zynde, dacht: hoe mag 'er een Vrouw in huis komen, daar de deur toe is? en als ik in de deur van de zeidkamer kwam, ontmoeten ik myn Man: zeggende, myn lieve Man, God heeft my myn gang weder gegeeven, wy zullen 'zaamen weêr gaan, dat wy byna in geen veertien jaren gedaan hebben. Maar hy zeer verfchrikt zynde, als voor een Geeft, week achter uit, en zeide: gy bend het niet. Zo lange tot dat ik myne handen om zyn hals floeg, dewelke daar als om beklemden. Ondertuffen kwam myn Dochter met het licht (die in 't hoekjen van den haart gezeten had, toen ik opftond, maar zy dit wonder ziende, was verftomt, niet weetende wat dit beduiden.) Toen zeide myn Man tegen haar: zoud 'et uw Moeder wel zyn? waar op zy antwoorde: ja Vader, dat heeft immers fchyn en blyk, dat het myn Moeder is. Eindelyk zyn hand zeer befchroomd uitsteekende, zeide: indien dat gy het dan bend, zo geef ik u myn hand in Gods naam.

Dit is van den Heere, aan de geringe en vergeetene geschied, als zy in diepe bedrukkinge zaten, welks omftandig verhaal de zaak noch veel beveftigd. Wien 't om de eere Gods zo veel waardig is, die kan het uit haar eigen mond, zo lang als God haar 't leeven laat, gaan hooren, daar zy woonachtig is, op 't Prinsen Eiland, tot Amfteldam, in welke behuizing deeze volgende verbeelding, na 't leven is geteekent.

1.

Een Bode brengt uit Godes kracht,
Een blyde boodſchap in der nacht.
De Vrouw ontvonkt in haar begeeren:
God opend haar een klaar gezicht:

2.

Daar ſtaat de Bode, ſchoon in 't licht,
Een bloempjen uit het Hof des Heeren:
Zyn woord, uit Goddelyke laſt,
Gaat, zonder eenig wanken, vaſt.

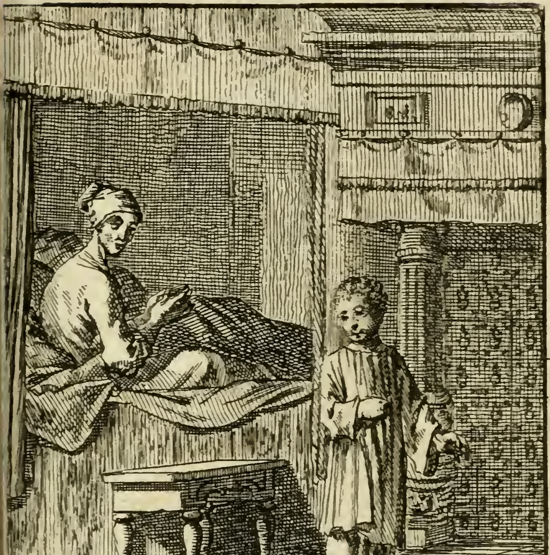
3.

Twee dagen zyn daar noch verloopen:
Toen vaart Gods kracht door 't lichaam heen,
En recht haar weder op de been,
Die veertien jaaren had gekroopen.

Schoon Lucifer, een Vorſt der liſt,
Uit nyd, en ſpyt, hier tegen twiſt,
En wil 't verdraaijen, en verbuigen,
De zaak dringd door met zyn getuigen.

XX.

't Is noch de zelve Macht.

Want alzo zeid de hooge en verhevene, die in de eeuwig-
id woond, en diens naame heilig is: Ik woone [in] de
ogte, en [in] 't heilige, en by dien die eenes verbryzel-
i en nederigen geestes is, op dat ik leevendig maake den
est der nederigen, en op dat ik leevendig maake het herte
r verbryzelden. Jezaias LVII: 15.

Op het Goddelyk Wonder, geschied aan *Jeske Klaas.*

TOON: Uit liefde komt groot lyden.
Of: Ik ging op eenen Morgen, enz.

1.

Wy zingen God ter eeren,
Van vreugd een vrolyk Lied,
Wyl dat 'er van den Heere,
Een wonder is geschied,
ô Goedheids Bron, die altyd vlied
In uwe Kreatuuren,
Uw macht verminderd niet.

2.

Wy vinden 't waar ô Koning!
Met eeuwig licht omstraald,
Dat gy uit uwe wooning
In laage Hutjes daald,
En gaat het Konings hof voorby,
Den wyzen en geleerden,
Hoe achtbaar dat hy zy.

3.

ô Jezus goede Heere!
ô Hoogste Majesteit!
Laat ons doch van u leere,

D

Dat gy ootmoedig zyt,
Het Dal ontfangt des waters meeſt,
Zo vloeid in 't nedrig herte,
Uw en uws Vaders geeſt.

4.

'T Verworpen en verſmeeten
Het dwaaze en 't onwaard,
't Verachten en 't vergeeten,
't Onedelen op aard,
Dat geld by God dien grooten Heer,
Dat heeft hy uitverkooren,
In liefde t'zyner Eer.

5.

Nu luiſterd al te zaamen,
Wy zingen u wat ſchoons,
Een Bode uit den Naame,
Des Vaders en des Zoons,
Des Heil'gen Geeſtes hoog in kracht,
Kwam in 't vergeeten hoekje,
In 't duiſter van de nacht.

6.

Terwyl den Hoog-geëerden,
Waar aan men zich vergaapt,
Den Koning en Geleerden,
Op zachte Pluimen ſlaapt,
In 't hooge breed en ſchoon gebouw,

Spreekt Gods gezonden Engel,
Met een vergeeten Vrouw.

7.

Wat waaren zyne woorden,
Wat was het dat hy bragt?
Een boodſchap die zy hoorde,
Maar niet en had verwacht,
Een blyde boodſchap van den Heer,
Dat God haar zouw geneezen,
Zyn grooten naam ter Eer.

8.

Nu was 't dat in de Vrouwe,
Met recht begeert ontſtak,
Dat zy hem mogt aanſchouwe,
Die haar dees woorden ſprak;
Toen brak Gods licht de duiſt're nacht,
En ſcheen aan allen zyde,
Met zonderlinge kracht.

9.

Daar ſtond die ſchoone Bode,
In 't midden van Gods licht,
Een Heilig kind van Gode,
Zo vriend'lyk van gezicht,
Zyn kleed was ſneeuw, zyn hair was goud.
Gelukkig moet hy heeten,
Die zulk een Bood' aanſchouwd.

10. He

10.

Het Zoontje keerde weder
Tot God in 't eeuwig licht,
Van waar het kwam hier neder,
Zyn boodſchap was verricht,
De Vrouwe bleef gelykze plag,
En wachten op den Heere,
Tot aan den tweeden dag.

11.

Den tweeden dag was heenen,
Met weenen door gebragt,
De Zon had uitgeſcheenen,
En liet ons weer den nacht:
Daar zat de Vrouwe by den haart,
Nu hoord hoe ons de Heere,
Zyn krachten openbaard.

12.

Toen liet de Geeſt zich hooren,
ô Goedheid ongemeen,
En voer in beid' haar ooren,
Door 't gantſe lichaam heen,
En zeid' haar dat ze op zouw ſtaan,
En haaren Man ontmoeten,
Gelyk ze heeft gedaan.

13.

Wat zouw den Huiswaard meenen,
Die buiten alle hoop,
Zyn Vrouw ziet op haar beenen,
Die veertien jaaren kroop,
Die ſtrak noch kruipend is geweeſt,
Hy ſchrikt en wykt te rugge,
Hy ſchroomd als voor een Geeſt.

14.

Ik dank u Heer zo hooge,
Dat gy zo krachtig blikt
Den Satan in zyn oogen,
Die voor dit licht verſchrikt,
Hy knarſt van ſpyt en bruld met macht,
En wenſt het wel te ſmooren,
In zynen naaren nacht.

15.

Dat zult gy Heer niet lyden,
Uw ryke zal beſtaan,
Den Satan mag 't beſtryden,
Zyn macht zal onder gaan,
Uw licht breekt door in deeze nacht,
En toond de grootſe Wereld,
Dat gy 't verachten acht.

16.

Gy wilt onſchuldig weezen,
In 't uiterſte gericht,
Daarom ô God gepreezen,
Ontſteekt gy licht by licht,
Dat geenig menſche onſchuld heeft,
Die u niet heeft gevonden,
Noch naar uw wil geleeft.

17.

Uw goedheid zy gepreezen,
Geheiligd zy uw Naam,
Ach! wilt ook zo geneezen,
Ons Zielen al te zaam,
Dat zy voor u rechtſchapen gaan,
Op dat wy namaals mogen,
In 't eeuwig licht beſtaan.

18.

ô Jezus hoog gebooren,
Des Vaders hert en licht,
Komt in ons hert verſtooren,
Dat Babel heeft geſticht,
Verbreekt de ſcheidsmuur die ons ſcheid,
Op dat wy t'zaam vereënen,
In alle Eeuwigheid.

Van 't menſch'lyk Hert.

STEM: Pſalm 2.

1.

Gelyk een ſteen van d'aarde opgeheven,
Zo hard, zo rouw, zo bars, zo ſtreng en wreed,
Zo koud, zo wrang, zo dood en zonder leeven,
Niet lyden wil dat men hem leenig kneed;

2.

Zo is het ook met 's menſchen hert gelegen,
Zo houd het zich in 's Heeren waarde hand,
En laat zich niet verbuigen noch beweegen,
Maar toond zich bars en rouw aan alle kant.

3.

Het herte Gods is vriend'lyk en vol minne,
En 's menſchen hert is wreed en ſtuurs en ſtraf,
Het laat zich niet met zachtheid overwinnen,
Maar ſchud het al op zyn verſteendheid af.

4.

En of'er ſchoon een ſtroom word afgegooten,
Van alles goeds uit Godes mildigheid,
Noch houd het zich als eenen rots verſlooten!
Daar 't vloeyend vocht ſlechts over heenen glyd:

5.

Zo blyft het woeſt en wild als een woeſtyne,
Daar waſt noch gras noch bloem, noch lof noch kruid,
Daar weld noch bron noch eenige fonteine,
Maar 't droogt'er al van heete ſchraalheid uit.

6. Dat

6.

Dat landſchap haagt de booze en bitt're geeſten,
Want elk bemind en liefd zyns aards gelyk,
Het is 'er vol van alle wilde beeſten,
Die hebben daar haar jacht, haar drift en wyk.

7.

Ellendig ryk, ellendig hert des menſchen,
Wat dreigd u, (ach!) een ſchrikkelyke val!
Als 't werelds licht u niet meer ſchynd na wenſen,
Dan word uw geeſt een eeuwig duiſter dal.

8.

Het licht en kan u eeuwig niet ontſteeken,
De zoete wel des waters is verdroogd,
Het eeuwig goed is in der tyd verkeeken,
Men heeft de borſt des levens niet gezoogd.

9.

Ontlaat, ô hert! van uwe hardigheden,
De wrange aard' verſluite u niet zo vaſt,
Op dat de hand des Heeren u verkneede,
En dat de bloem des levens uit u waſt.

10.

Laat u Gods macht verbryz'len en verbreeken,
De Godheid woond in een verbrooken hert:
Daar kan zich 't licht des leevens ſchoon ontſteeken,
Dat alle kwaad in goed veranderd werd.

XXI.

't Moet eindelyk doch zyn.

I L

En hy antwoordende zeide tot hem, Heere, laat hem ook [*noch*] *dit jaar, tot dat ik om hem gegraaven en mest gelegt zal hebben: en indien hy vrucht zal voortbrengen,* [*laat hem staan:*] *maar indien niet, zo zult gy hem namaals uithouwen.* Lukas XIII: 8, 9.

Daar na vond hem Jezus in den Tempel, en zeide tot hem, Zie, gy zyt gezond geworden: en zondigt niet meer, op dat u niet wat ergers geschiede. Joannes V: 14.

Aan

Aan iemant, uit het boetvaardige krank-bed opgekomen.

Aan d' oever van des levens dorre ſtrand,
By 't bruiſſen van de doodelyke baaren;
Daar 't leven ſcheept, na 't eind'loos eeuwig land,
Bevond gy u onlangs om af te vaaren.
Maar 's Heeren hand, greep uwe doodshand aan,
En heeft u van het kantjen opgeheven,
Op dat gy weêr van daar te rug zoud gaan,
Gezegend met een nieuw verkreegen leven.
Nu ſtaat gy hier, en treed geduurig weêr,
Van dag tot dag, door 't ſpoeden van de tyden;
Van 's levens berg, tot dezen oever neer,
Daar eind'ling doch het leven ſtaat te ſcheiden.
ô Groote zaak! zo waardiglyk bedacht,
Zo wigtig, om geſtadig t' overweegen!
Zo noodig, om met ernſt te zyn betracht,
Men overleg en proef u doch ter deegen.
Op dat den ernſt niet zachtelyk verdwyn,
In d'opgang van gezonde levens krachten,
Gelyk een miſt door kracht der zonne-ſchyn;
In dit of dat tot voorwerp der gedachten.
Gedenk, hoe dat in 't uurtje van die nood,
Doen d'evenaar zo hing als in 't gewigte;
Tot overſlag ten leeven of ten dood,
De liefde Gods zo waard was in 't gezichte.
Hoe dat de zucht, zo zeer tot Jezus liep,

Als 't eenig heil, om vaſt'lyk aan te kleeven;
Hoe dat de geeſt om zyn verdienſte riep,
Tot hoop van deel in 't Zalig eeuwig leven.
Gedenk, hoe dat het herte voor zich nam,
(By toeval van herſtelde levensdagen)
Zich t'off'ren in des Heeren liefde-vlam,
En hem alleen met yver na te jaagen.
Nu houd hier ſtand, en ſchiet uw' wortel diep
In dezen grond, met zinnen en gedachten,
Blyf op den weg daar uw' begeerte liep
In tyd van nood, en zwakke levens krachten.
Die waardig was, in d'angſtelyke uur,
Moet waardig zyn, ook in de welſtands dage,
Op dat de geeſt, ontſtooken in dat vuur,
De laauwe ſleur van 't herten-huis verjaage.
Noch dit, noch dat, moet 's leevens voorwerp zyn,
Maar Jezus, die hoogwaarden, uitverkooren,
Op dat de miſt der ydelheid verdwyn
Voor zyne glans, van eeuwigheid gebooren.
ô Jezus! ſchat en paarle van 't gemoed,
Wat zynze wys, die u voor 't haare koopen,
En worden ryk van 't eind'loos eeuwig goed,
Dat door 't geval des tyds niet kan verloopen.
Zo laat het ons dan doch van herten zyn,
Niet half, maar heel, niet nu en dan met vlaagen.
Eens luchtig heen, en dan in aandacht klein,
Maar van de wacht des herten nooit ontſlaagen.
En of wy ſchoon na 't lichaam zyn herſteld,
Wy leggen doch ons leeven lang op ſterven;
Daar 's altyd nood, van wegen 't hels geweld,

Dat

Dat wringt en dringt om 't leven te verderven.
Wy leggen krank, al is het lichaam fris,
De vlugge tyd, sleept ons met spoed na 't ende,
Zo dat de zucht tot God staag noodig is:
Ter goeder tyd, zo wel, als in elende.
Die eenmaal was aan laager wal verzeild,
En schipbreuk scheen te zullen moeten lyden,
Doet wyslyk, dat hy uit ziet, merkt en peild,
Om dezen hoek voor andermaal te myden.
Wel aan, God sterk ons in den goeden zin,
Op dat men hem, (als 't schoonste aller dingen)
Gelyk een lief, met hert en ziel bemin,
Want God en mensch zyn rechte lievelingen.
De hoogste sta u dan met zegen by
Tot groeizaamheid, dat dit uw tweede leven,
Een groenen boom aan 't verse water zy,
Om goede vrucht den Hovenier te geeven.

Vriendelyke aanspraak tot een wankelende ziel.

ô Broeder! broeder! ô zo lang gekende vriend,
En medgezel op 't spoor, na 't Vaderland gelegen;
Daar 't ons voor alle ding op 't alderbeste diend,
Wy zyn op onzen weg alreê ter halver wegen,
En eer wy 't denken zal haar gang ten einde zyn:
Wat is 't? hoe zal het zyn? woud gy ons nu verlaaten
In 't vreemde land en dees verwilderde woestyn?
Helaas! waar wil dit heen? ô jammer boven maaten!

In-

In 't Ooft van hoop verreift een eeuw'ge dageraad,
  Woud gy uw aangezicht nu na het weften keeren,
Daar eindeling de zon voor eeuwig onder gaat,
  En 't eindelooze vuur den worm niet kan verteeren?
Wy ftappen voort. Maar ach! wat heeft u zo verleid?
  Of is 't die lieve Bruid, van buiten fchoon omhangen,
(Het werelts vlees en bloed,) die vriend'lyk lokt en vleid,
  Terwyl haar fchoon fieraad bedekt een valfe flange?
ô Gruwel, wech bedrog, gaat onze deur voorby,
  Zo iemant grild en fchrikt voor nachtgefpuis en fchimmen,
Dit is een oog bedwelm een rechte fpookery;
  Daar 't loos bedrog het kwaad in fchyn van goed doet glimmen:
Geeft iemant onbedacht uit luft aan haar de hand,
  Zo leid zy hem met vreugd in 't zinnelooze doolen,
Door groene beemden van 't welluftig werelds land,
  En langs een weg beftrooit met roozen en fiolen.
Maar aan diens einde woond de monftereuze dood.
  Daar breekt zy af, en gaat haar fpeelgezel verlaaten,
Haar vriendfchap is gedaan, de vreugd verkeert in nood,
  Al wat het oog bevat, kan d'arme ziel niet baaten.
God is een trouwer vriend; wech alle ydelheid;
  Wech kaf en ftro, en flyk, en wind en beuzelingen,
Die maar een droom en fchim, en fnelle fchaduw zyt
  Voor 't edele gemoed, te weinig en geringe.
Kyk om, kyk om, 't is tyd, geef ons de rechter hand;
Wec

Wech ſpookery; uw net en garen moet verſcheuren,
Dees Pelgrim hoord by ons in 't eeuwig Vaderland,
Uw kwaade aanſlag moet aan deze niet gebeuren.
Hoe zo? Wat anders; als verachting van uw' ſtaat?
Hy weet den weg des heils, zyn oogen waaren open.
Gelukkig die ze ziet, en voor zich heenen gaat.
Wat draagd zyn borſt een ſchat, van 't overſchoone hoopen!
Nu wakker, wel gemoed met yver, ſlag, en ſtoot.
Laat los, laat los, ô vlees, met uw verkeerde luſten,
Wy moeten weêr na 't Ooſt, de zaak is ons te groot,
't Is beter in den ſtryd, als zacht in valſe ruſten.
ô Broeder, broeder, ô verheft een nieuwen moed,
Gelyk een Adelaar met uitgebreide vleugels,
En klimt van d'aarde op, naar God het eeuwig goed,
Breekt los, breekt moedig los, de nieuw gevlochte teugels.
Zo hoopen wy eerlang naar een geringe tyd,
In 't Heilig Heiligdom, gekleed in 't zuiver witte,
Met Abraham, en voorts al 't heir der zaligheid,
In 't licht der Majeſteit voor eeuwig aan te zitten.

XXII.

Van hier tot beter.

Maar wy hebben goeden moed, en hebben meer behaagen om uit het lichaam uit te woonen, en by den Heere in te woonen. 2 Korinthen V: 8.

Zeg den Rechtvaardigen, dat het [hem] welgaan zal: dat zy de vrucht hunner werken zullen eeten. Jez: III: 10.

Op

Op het Affterven.

TOON: Uit liefde komt groot lyden.
Of, Ik ging op eenen morgen.

1.

Laat los, en ſtaak het treuren,
Wanneer de vroome ſcheid,
Die 't ruilen mag gebeuren,
Uit tyd in eeuwigheid:
Al is de weg zo naar als nacht,
Zy gaan door goude deuren,
Daar vrede op haar wacht.

2.

Al moeten wy haar derven,
Hier in dit jammerdal,
Wy gunnen haar het erven;
Van God, dat groote Al.
Gelukkig moet dat zieltje zyn,
Dat heilzaam mag verwerven,
Het waare goed voor ſchyn.

3.

't Uitwendig zichtbaar leven,
Gaat als een bloem voorby,
Waar is de fleur gebleeven?
Geſchooven aan een zy:
Maar ſtaat zyn wortel in Gods hert;
Zo zal 't een bloempje geeven,
Dat nooit verſtoord en werd.

4.

Zy zyn behouden binnen,
En ruſten in Gods hand,

Die ſtaag met hert en zinnen,
Be-oogden 't Vaderland:
Wy zyn noch op de wilde zee:
Doch hoopen ook te winnen,
De Vaderlandſe Ree.

5.

Laat vaaren die wel vaaren,
En laat'er voor ons heen,
Veel by malkaêr vergaaren,
Of 't hier verlooren ſcheen:
Zy zyn in God zo wel bewaard,
Zyn goed is ook het haare,
Wech drek en ſlyk van d'aard.

6.

Laat and're maar ontfangen,
Die ſchoone ruime lucht,
Daar 't zieltje met verlangen,
Zo veel na heeft gezucht:
Op dat de losgebrooke geeſt,
Verryk met lofgezangen,
Het eeuwig Bruilofts-feeſt.

7.

Wy zullen haar wel vinden,
Zo wy in 't goed' beſtaan,
Die wy om 't goed' beminden,
En voor ons heenen gaan:
Wy volgen ook eerlang dit ſpoor,
Van zo veel lieve vrinden,
Die ons al traden voor.

8. Da

8.

Dan willen wy den Heere,
Verheffen 't lofgezang:
Zyn groote naam ter eere,
Ach! eeuwig is zo lang:
En dat in een volmaakte vreugd,
Ach! menfchen woud gy leeren,
Het heil van waare deugd.

9.

Deugd komt 'er dan te baaten,
Wanneer men fterven zal:
Als 't leven word verlaaten,
Van 't gantfe zichtbaar al:
Heeft dan het hert de deugd vergaart,
Het zal hem eeuwig baaten,
En eind'loos zyn bewaard.

10.

Wat gelden d'aardfe dingen,
Als 't op een fcheiden gaat,
Als dat zy 't herte dringen,
En baaren droevig kwaad:
Die wys is, gaard zyn fchat in God,
Zo kan 't hem niet ontfpringen,
Door 't een of 't ander lot.

11.

Wel aan, wy willen 't waagen,
Op al wat God beloofd:
Of wy 't met oogen zagen,
Al fchynd men hier beroofd

Van dit, van dat, van dus, of zo,
Als 't hem maar mag behaagen,
Die ons zyn liefde boô.

12.

Wat zouden wy hier bouwen
In 't wilde vreemde land,
Of trachten te behouwen,
't Moet alles aan een kant:
Wy zyn hier vreemd met ons gemoed,
En hoopen in 't betrouwen,
Op God het hoogfte goed.

13.

Hier is geen ruft te vinden,
Voor hem die 't aardfe haat,
En niet gelyk de blinden,
Zich met den draf verzaad,
Maar hongerd na den wyn en 't brood,
Daar Jezus de beminde,
De ziel op heeft genood.

14.

Ach! Jezus hoog verheven,
Verzadigt ons gemoed,
Op dat wy geeft'lyk leeven,
Door 't Hemels vlees en bloed:
Dat uw' genaad' ons heeft bereid,
Dat wilt ons altyd geeven,
Van nu in eeuwigheid.

Op

Op het Zalig Af-ſterven
VAN
KATHARINA GLIMMER.

TOON: Hoe dus bedroefd Leeuwerk.

1.

ô Waarde Ziels-vriendin,
Op onze pelgrims-ſtraaten,
Verknoopt in eenen zin,
Hoe hebt gy ons verlaaten?
Daar wy te zaamen zaten,
En door geloof en hoop
Van eenen tafel aten,
In deezen levensloop.

2.

Gelyk een duive vlucht,
Zo zyt gy ons ontvloogen,
Snel door de dunne lucht,
Daar wy ſtaan na te oogen;
Doch boven ons vermogen
Te ſpooren uwen gang,
Terwyl wy treurig droogen
Den dauw van onzen wang.

3.

't Is uw belang wel goed,
Dat gy ons hebt begeeven;

Maar wy, in vlees en bloed,
En dit elendig leven,
Langs wee en ach gedreeven,
Wy blyven in den druk;
Hoewel in hoop verheven
Tot uw bereikt geluk.

4.

Dit is de honing noch,
Om 't zuure te verzoeten,
Dat wy uw vriendſchap doch
Weêr hoopen te ontmoeten,
Met liefelyk begroeten,
In beter land als dit,
Daar wy als wormen wroeten,
Noch ver van 't recht bezit.

5.

O! duifje vlieg dan heen;
Uw vleug'len, die wy zagen,
Van liefden met haar tween,
Tot God en 's Vriends behaagen,
Die zullen u wel draagen
Ter plaatſe daar gy hoort,
In 't hof der zaal'ge maagen,
Dien liefelyken oord.

6.

Dien liefelyken oord,
Daar wy zo veel van ſpraken,
Door zyn geluk bekoord,
Als zynde onze zaaken,
Die diep het herte raaken,

Va

Van 't wigtige belang,
Het doel van ons vermaaken,
En onzer vreugdenzang.

7.

Ruſt dan in 't vaderland,
Daar wy u vinden zullen
In een volmaakten ſtand,
Bekroond met 's levens hulle,
Daar 't heil nooit zal ontſullen:
Dat dan het deel uws lots
U onderwyl vervulle
Met eene ziel vol Gods.

8.

Dat dan de ſchoone vrucht
Van alle zegeningen,
Die uit de liefdens lucht
Van alle akkers gingen,
Die van uw zaad ontfingen,
Uw woorden tot een ſchat
Van koſtelyker dingen,
Als ons verſtand bevat.

9.

Wyl gy den wyzen raad
Van Jezus uw beminden
(Niet om des lichaams baat,
Maar 't zielenheil te vinden)
Kwaamt op uw hert te binden,
Als zyne diſcip'lin,
Zal zich voor u ontwinden
Dat duizendvoud gewin.

10.

Die neêrgedrukte maat,
Vervuld tot overloopen,
Die uit Gods gunst ontstaat,
Een vrucht der zucht en hoope,
Moet ryk'lyk nederloopen
In uwen zaal'gen schoot,
Voor 't heil des Heeren open,
Als zyne gunstgenoot.

11.

Hoe wel waart gy bedacht,
Om naar den raad te hooren,
Door wysheid voortgebragt
Van d'eenige gebooren,
Des Vaders uitverkooren,
Het woord der zaligheid,
Dat klinkt aan alle ooren,
En om 't gehooren vleit!

12.

Hoe wel waart gy beraên,
Dat geen onachtzaamheden
Dat woord voorby liet gaan,
Om aardsgezinde reden,
En dingen hier beneden,
Die, als een schoone bloem,
Eerlang in 't hof vertreeden,
Verliezen haaren roem!

13.

Hoe wyz'lyk was uw keur
Voorzichtig uitverkooren,

Om

Om door de enge deur
't Smal wegje na te ſpooren,
Op dat u wierd gebooren,
't Oneindig wyd en breed,
Met al zyn toebehooren,
Dat geen gedachten weet!

14.

Al blonkt gy niet in 't oog
Van 't wereldlyk behaagen,
Dat duizenden bedroog,
Die op dat glinſt'ren zagen,
In 't licht van 't hemels dagen
Zal uw bedekt ſieraad
Den lof der eere draagen,
Die gy hier hebt verſmaad.

15.

Verſmaad door wys beleid,
Als ziende haar onwaarde
En groote idelheid,
Een ſtof en damp der aarde;
Wyl 't licht uw oog verklaarde,
Zo dat gy helder zaagt,
Hoe 't kind van 's Konings waarde,
't Sieraad inwendig draagt.

16.

Daar Jezus uwe Zon,
Verreezen uit de kimmen,
't Bedekſel overwon,
Daar zult gy heerlyk GLIMMEN,
En vrolyk opwaarts klimmen

In 't wezentlyk beſtaan.
Van deeze aardſe ſchimmen,
Die als een rook vergaan.

17.

Glim dan, ô klaare vonk,
Uit hemels vuur gebooren,
Die hier verborgen blonk,
Weeſt bloot in d'eng'le-kooren,
En breng uw glans te vooren
In 't aldoorvloeijend licht,
En laat uw lofzang hooren
Voor 't heilig aangezicht.

18.

Ziet onze vriendſchaps band,
(Na wy elkander vonden
Op reis naar 't vaderland)
In eenigheid gebonden,
Die is noch niet ontwonden
Door 't weggaan uit der tyd,
Maar ſtaat op vaſte gronden
Tot in der eeuwigheid.

19.

't Is waar, gy komt niet weêr
Tot ons in 't dal der zuchten:
Maar wy berg op en neêr,
Om 't eeuwig leed t'ontvluchten
Met kommer en met duchten,
Wy komen eens tot u,
En eeten van de vruchten
Der vriendſchap weêr op nuw.

20.

Een vriendſchap, die volmaakt
In eeuwigheid zal bloeijen,
Die nooit aan 't zinken raakt,
Maar eindeloos zal vloeijen,
En liefelyk beſproeijen
Een iders dorſtig hert,
Op dat de blydſchap groeije,
En nimmer minder werd.

21.

't Schynt ons terwyl wel lang
Daar op te moeten wachten,
Maar voor uw overgang
In 't ſpooren der gedachten,
Als wy uw ſtaat betrachten,
In 't ryk, daar duizend Jaar
Is als een dag te achten,
Is 't lang niet openbaar.

22.

Wy wenſen onderwyl
ô Hemelſe Vriendinne,
Uw ziele vol van heil,
Ja vol van Jezus minne,
Ook buiten als van binnen,
Tot dat wy t'zyner tyd
Uw vriendſchap weder winnen
Tot in der eeuwigheid.

Gebooren den 6 April, 1660. en geſtorven den 2 Juni, 1699. in Amſteldam.

Op het Overlyden van

CASPARUS LUIKEN,

Gebooren 1672. *en gestorven* 1708.

TOON: Uit liefde komt groot lyden.

1.

Ik had een Lam verlooren;
  In 't wilde wereld's woud,
Dat by my was gebooren
  En my was toe betrouwd;
  Een pand veel edeler als goud;
Zeer lief en uitverkooren,
  Van veel, en menigvoud.

2.

Dat dwaalde menig Jaaren,
  (Dat ik het niet en vand)
In prykel en gevaaren
  Van deze en geene kant,
  Door wreede klaauw en felle tand;
Die geen onnooz'le spaaren
  In 't wilde woeste land:

3.

Dat baarde my veel duchten,
  En (door meedoogenheid)
Veel klachten en veel zuchten,

Veel

Veel rouw en herten lyd,
Op Berg en Dal, door 't land der Tyd,
Beluſt na goê geruchten,
Waar door zich 't leed verblyd.

4.

Noch wouw de teed're hoope,
(Die altyd mede ging,)
My niet geheel ontloopen,
De zaak was niet gering.
Men laat niet licht een waardig ding,
Al moet men 't zuur bekoopen,
Wyl dat 'er veel aan hing.

5.

Doch eind'ling kwam 't my tegen,
Op 't ſpoor van waare deugd,
Na 't Veld des Heils gelegen,
Dies was ik zeer verheugd:
Zo krygt verdordheid weder Jeugd,
Door dauw en verſe regen,
Dat blydſchap maakt en heugd.

6.

(Zo wierd wel eer gevonden,
Die lieve Jongeling,
(Van 't wilde beeſt verſlonden)
Na waan, die 't hert beving:)
Maar toen het ſnoer ten einde ging,
Wierd deze knoop ontbonden,
Dat vreugd voor droefheid ſting.)

7. Ik

7.

Ik nam myn Schaapje mede,
Het ging aan myne zy,
Op weg ten Hemel treede,
Wy waaren beide bly,
En gingen voort in Gods geley;
Na 't land van vreugde en vrede,
Het Doel van Hem, en My.

8.

Maar d'Allertrouwste Herder,
Die eisten 't van myn hand,
En bragt het zo veel verder
In 't Eeuwig Vaderland;
Daar graast het aan de waterkant;
En leid in 't kruid gedooken,
Bevryd voor klaauw en tand.

9.

Als 't nu ging op een scheide,
Eer Hy het van my nam,
(Op dat ik my verblyde)
Zo bleeden 't als een Lam,
Dat toevlucht tot zyn oorsprong nam,
Dat 's God, voor alle tyde,
En Mensch, uit Davids stam.

10.

ô Schaapje! myn beminde,
Rust dan in vrede en vreugd,
Ik hoop u weêr te vinden,

Daa

Daar vriendschap zich verjeugd,
By 't smaaken van de vrucht der deugd,
Met alle oude vrinden,
Waar van 't gedenken heugd.

11.

Gy zyt wel uit myn oogen,
Doch als een waarde schat,
Besloten by den hoogen,
Wiens hand u heeft omvat,
In d' allervaste en schoonste Stad,
Die nooit iet werd ontoogen,
Van alles wat hy had.

12.

Een Schat kan 't hert verblyde,
Schoon 't oog hem niet en ziet,
Al leid hy aan een zyde,
Hy 's daarom niet te niet,
Maar meer bewaard, als blood en breid
Voor oogen die 't benyden,
Daar elk zyn pyl op schiet.

13.

Ter rechter tyd en steede,
Dan werd zy wel ontbloot,
En deeld haar vruchten mede
Aan hem, die haar besloot.
De Schat in God is overgroot,
En duurd in eeuwigheden,
Voor zyne Deelgenoot.

14.

Die dan in Godes handen
Haar ſchatten hebben ſtaan,
Die hebben waarde panden,
Het zal haar nooit ontgaan;
Maar haare waardigheid waſt aan,
En niemand werd te ſchande
Die 't Gode heeft gedaan.

BESLUIT.

Gelyk de Zwaan, die ſtom was, van te vooren,
Ontrent zyn dood, een zoet gezang laat hooren,
Zo zong, myn Vriend, eer zich zyn einde ſloot,
Als met gejuich, voor d'ingang van de dood.
Meer, als voor heen; op hooger toon verheven.
En 't was, aldus: Eeuwig met God te leeven.
Herhaalende dit ſchoon, tot driemaal toe.
En wierd in lang, zyn bly gezang niet moe:
Noch anderſins, het welgemoedigd ſpreeke,
Van God, en 't goede, op dat zyn welſtand bleeke.
Betuigende, hoe dat zyn hert bezat,
Een goed gemoed, die koſtelykſte ſchat.
God geeve ons, dat wy, die hem beminden,
In 't Hemelryk, hem weder mogen vinden,
Langs 't ſmalle pad, van vroomigheid en deugd,
En met hem zyn, in Eeuwigheid verheugd.

Op

Op het Overlyden van HESTER vander MOER; Jonge Dochter.

TOON: Houw op die geil gedicht.

1.

ô Zaal'ge HESTER! die zo ſpoedig overkwam,
Die groote Reis, die gy gelukkig voor u nam,
In 't jeugdig hert (den ſchoot der ydelheid ontheven)
Aan Jezus Chriſtus, uw beminde, had gegeeven.

2.

Al waard gy dwaas'lyk, in het oog der ydelheid,
Hoe hebt gy uw belang, zo wys'lyk aangeleid!
Dat is eerſt wysheid; die het beſte weet te kiezen,
En met ſtandvaſtigheid, het minder wil verliezen.

3.

En dat is 't beſte; voor een welbedacht gemoed,
Een groot, oneindig, voor een klein verganklyk goed.
Was nu uw Tyd doorleeft, in weelde en vreugde dagen,
't Was al voorby, en wech, behalven 't na-beklaagen.

4.

Had gy nu ydelheid (als and're doen) gezaaid;
Hier is 't nu aan den Oogſt, dan had men wind gemaaid.

ô Zaal'ge HESTER, die veel and're na laat kyken,
Een gulde ſpoor, waar langs, de wyze Geeſt ging ſtryken;

5.

Door deze ſchaduw, in de wezentlyke grond,
Daar al wat lieflyk is, uit voortkwam en ontſtond:
Die eeuwige wortel, daar de bloempjes dezer dingen
Die wy met oogen zien, oorſpronk'lyk uit ontſpringen.

6.

Het keurig zaam'len taſt het bloempje liever mis,
En neemt de wortel, die voor 't oog verborgen is;
Zo heeft hy de oorzaak, daar de ſpruitjes ſteeds uitgroeijen,
God is de Welbron daar het alles uit komt vloeijen.

7.

Zo dat de zaal'ge ziel een ruimer wereld vind,
Die deze wereld ver in ſchoonheid overwind,
ô Zaal'ge wereld! daar het licht van alle lichte,
Dat zelver God is, ſchynt in 't lachende aangezichte!

8.

Een reine hemel en een Paradyſe aard,
Daar 't werkend Wezen Gods geduurig wond'ren baard,
Tot vreugd der geenen die haar eeuwigheid bewoone,
Tot over 't hoofd gezet in 't lieflyke en in 't ſchoone.

9. Wy

9.

Wy arme Pelgrims, die hier noch op aarden gaan,
Verheffen ons gemoed, als HESTER heeft gedaan,
Die deze wereld als een ſchoone bloem van bladen,
(Die met de wind verſtuift,) verachten en verſmaaden.

10.

Zy koos de laagſte ſtoel in 't huis van haar geſlacht,
En ſchoof ootmoedig wech het aanzien en de pracht,
Zy wenſte niet in 't huis van guld-ſieraad te ſterven:
Het geen haar ook gewierd, en toe kwam tot een erve.

11.

Want op het Boere Dorp, daar zy de vroomen zocht,
Wierd, onder 't Rieten Dak, dien wens aan haar volbrogt.
Als nu, dezelve hand, die haar had wech genomen,
Ook tot haar Broeder, en haar Zuſter was gekomen,

12.

In korte dagen, na haar overgang van hier,
Toen wierd de nedrigheid, van deze kleine dier;
In 't oog van aanzien, want men wenſten om haar erve,
En wouw zeer garen met de onnooz'le HESTER ſterven.

13.

Een klaar bewys voor elk, dat vroome nedrigheid,
De rechte weg is, die na 't land der Vrede leid.
En dat geen goed noch moed, het leven kunnen baaten,
In 't laatſte uurtjen, als men alles moet verlaaten.

Op de Dood, in 't algemeen.

TOON: Jeruzalem ô ſchoone Stad.

1.

Kom voor 't Tooneel des Sterfbeds ſtaan,
En ziet, met aandacht, voor uw oogen,
De KLEINE WERELD eens vergaan,
Met al zyn dryven en vermogen.

2.

Al was 't belange noch zo hoog,
't Beſlag, 't beſchik, 't bedryf, en woelen,
Van hand, van voet, van oor en oog,
Van ſneedigheid, en wys'lyk doelen:

3.

't Valt alles wech, en word te niet,
Daar blyft niets over, van het wezen,
Het geen ons vlees'lyk oog beziet,
En dat de wereld heeft gepreezen.

4.

Alleen de onſterflyke grond,
De wortel der verborgentheden,

Waa

Waar op die kleine Wereld ſtond,
Met alle zyn omſtandigheden:

5.

Die blyft voor ons verhoolen ſtaan:
De Ziele, uit Godes mond gezonden,
Want die kan eeuwig niet vergaan,
Maar blyft met de eeuwigheid verbonden:

6.

't Zy in de Duiſternis of 't Licht,
Na dat zy in 't vergank'lyk leven,
Haar koers en oogwit heeft gericht,
En haare luſt heeft in begeeven.

7.

Daarom waak op, en maak geen ſtaat,
Geen toeverlaat, en geen betrouwen,
Op 't geen dat eindelyk vergaat,
En niemants Wille-keur kan houwen.

8.

Geen ſtaat, of ſtand vind hier een wyk,
De Beed'laar kan het niet ontloopen,
En met des Konings gantſe Ryk,
In deze ſlag niet af te koopen.

9.

Men trekke dan zich zelven in,
Van de uitgedeeldheid, in dit leven,
En zette een vaste en diepen zin,
Op 't geen dit leven heeft gegeeven.

10.

Als dan de GROOTE WERELD sterft,
(Gelyk hy op zyn tyd zal sterven,)
Dan zal het Deel dat nu verderft,
De Opstanding uit het graf verwerven.

11.

En weder 't Huis der Zielen zyn,
Om eeuwiglyk niet weêr te scheiden,
Gezuiverd als een Kristallyn,
En alle onzuiverheid ter zyden.

12.

Maar anders komt het uit de kuil,
Op dat de ziel het weêr bewoone,
Een huis van naarheid en van vuil
Dat niemant weder kan verschoone.

13.

Daarom maak nu een ieder ſtaat,
Dat hy, door welbedachte zinne,
En 't volgen van de beſte Raad,
Het beſte deel voor eeuwig winne.

14.

ô Beſte Deel! wat zyt gy groot!
En alderwaardigſt, om te erven!
ô Slechtſte deel, wat zyt gy ſnood,
Dat wy, om 't beſte moeten derven!

15.

Waar is dan ſchaade voor de Menſch?
Als wy de onvaſtheid laaten dryven,
Die doch niet blyft, na niemants wens.
Maar 't Hemels erf zal eeuwig blyven.

Twee-zang tuſſen verlangende en geſtorvene zielen.

TOON. Hoe werkje niet Leeuwerk.

Menſch.

1.

Wat is het leven ook!
Waar zyn nu onze vrinden?
Vergaan gelyk een rook,
Die wy niet meer en vinden:
Hoe zeer zy ons bevielen,
Dat voeld het vlees met pyn:
Ach afgeſtorven zielen!
Hoe mag 't nu met u zyn?

2.

Antwoord.

Veel beter als het plag,
Wy zien uit klaarder oogen
In eenen ſchoonen dag,
All' onluſt is vervloogen.
Hoe zal men 't u verbeelden?
Wy hebben wat ons luſt,
Wy ſmelten in de weelden
Van eene zoete ruſt.

Menſch

3.

Mensch.

Gy ruſt in 't hoogſte goed,
Maar wy noch hier gevangen
In 't aardſe vlees en bloed,
Wy zuchten uit verlangen,
Om u daar eens te vinden
In 't ſchaduwlooze licht,
Wy zien hier noch als blinden
Met ſchemerend gezicht.

4.

Antwoord.

Wy wenſten dat gy waard,
Daar wy ons nu bevinden,
Verheerlykt en verklaard,
Veel nader ons beminde:
Die ons met zynen bloede
Zo dierbaar heeft gekocht,
Die ons zo lang behoede,
En hier in vrede brogt.

De.

De Hemel-vreugd der Heiligen.

TOON: Gezwinde Bode.

1.

Wat zalder al voor vreugde zyn,
In het zalig ryk,
In 't heilig licht van Gods aanſchyn,
Niewers zyns gelyk!
Ach! zo ſchoon,
Dat een tong,
Deze toon,
Nooit en zong,
Naar eis,
Daar is eeuwige lof en prys;
Daar is eeuwige vreugd,
Daar is eeuwige jeugd,
Wiens bloeijen nooit en daald,
Maar oneindig voedſel haald.

2.

De grondelooze eeuwigheid,
Alles vol van God,
En glans van zyne Majeſteit,
Zonder paal of ſlot,
Is een Zee,
Van geneugt,
Brengend mee,
Alle vreugd,

En

En heil,
Zonder maat, zonder grond, of pyl,
Daar de zaal'ge ziel,
Zo gelukkig in viel,
En aan blydſchap onbetemt,
In volmaakte weelde zwemt.

3.

De Vader, eind'loos uitgebreid,
Baard, zo hoog en ſchoon,
Van eeuwigheid, in eeuwigheid,
Zyn beminde Zoon,
Zynde 't licht,
En het zoet,
In 't gezicht,
En gemoed,
Van haar,
Wien dit heil is openbaar:
Ach! dat heilige kind,
Zo geliefd en bemind,
Vervult een ieders geeſt,
Met het eeuwig bruilofts-feeſt.

4.

De Godheid die zo vriend'lyk ſpeeld,
Met zyn Kreatuur,
Die hem den lof en dank toe kweeld,
Uit het liefde-vuur,
Geeſt en baard,

Wonderheen,
Na zyn aard,
Ongemeen,
Tot vreugd,
Van de geeſt die zich hoog verheugd:
Ach! wat komt daar al voort.
Ach! wat of m'er al hoord,
En ziet, en ruikt, en ſmaakt.
Daar het hert zich in vermaakt.

5.

Zo 't hier op aarden kleurd, en geurd,
Zynd' in 't jammerdaal,
Wat wonder of 'er dan gebeurd,
In des Hemels praal!
Door de macht,
Van den Heer,
Voortgebragt,
T'zyner eer,
En prys,
In het zalige Paradys:
Wat voor bloem, wat voor kruid,
Wat voor boom, wat voor fruit,
Dat moet het wezen zyn,
Tegen deze aardſe ſchyn.

6.

Al 't goed dat deze wereld vat,
In haar gantſe kring,

Is

Is maar een ſchets en beeld van dat,
Weinig en gering,
Daar is 't al,
Zonder vlek,
Zonder val,
Of gebrek,
Volmaakt,
Dat is 't heil daar 't gemoed na haakt;
Wat men hoord, wat men ziet,
Wat men voeld of geniet,
't Is al volkomen goed,
Uit die eeuwige liefde-vloed.

7.

Daar reiſt een heilig lof-gezang
Uit het zalig koor,
Dat gaat in eeuwigheid zyn gang,
Voor het eeuwig oor;
Van Gods ſchoon,
Ongevreeſt,
Van Gods Zoon,
Van Gods Geeſt,
En van
Wat die zalige treffen an:
Van Gods heiligheid,
Van Gods Majeſteit,
En van den hoogen trap,
Der ver-eenigde Broederſchap.

8.

Ach! hoogverheven lof-geluid,
Daar men poos, by poos,
De eer des hoogſten breidet uit,
Eeuwig en altoos!
Ach! hoe of
Daar het hert,
In dien lof,
Smeltend werd,
Voor God,
In al 't lieffelyk zoet genot!
Ach! die ſtroom van al 't zoet!
Ach! die Bron van al 't goed,
Die eeuwig weld en vloeid,
Is van weldoen nooit vermoeid.

9.

Hoe lieflyk of dat wezen zy,
Daar die groote ſchaar,
T'zaam woond in eene Maatſchappy,
Vreedig by malkaâr!
Ach hoe zoet,
En hoe bly,
Van gemoed,
Moeten zy,
Daar zyn,
Hebbend' alle Gods goed gemein:

Ach!

Ach! wat groot vermaak,
Is haar zaamen-ſpraak,
Van al 't oneindig goed,
Dat haar eeuwiglyk ontmoet.

10.

ô Heilig zalig vreden-land,
Dat zo veilig leid,
Nooit van een vyand aangerand,
In der eeuwigheid,
Zalig hy,
Die in u,
Woonder zy,
Nimmer ſchuw,
Voor iet,
Want het onheil en reikt daar niet:
Ja met groot recht geacht,
Een gelukkig geſlacht,
Dat in dat Heil-land woond,
Met geſtadige vreugd gekroond.

11.

Vergaderd u geen ſchat op aard,
Sprak die wyze mond,
Hy had een beter ſchat bewaard,
Die de ziele vond,
Na zy zonk,
Door de dood,

En haar vonk,
Wierd ontbloot,
Van d'As,
Daar zy hier in het vlees in was;
Toen ze wierd doorgloeid,
Toen ze wierd doorvloeid,
Met water en met vuur,
Van des Triniteyts natuur.

12.

Toen haaren honger wierd verzaad,
En haar dorſt gelaafd,
Door 't Een dat boven alles gaat,
Hoe 't ook is begaafd,
By al 't geen,
Wat 'er vlied,
Uit dat Een,
Of geſchied,
Tot vreugd,
Voor dat zalige kind der deugd:
Dat 's de ſchat die 'er lag,
Die het oog niet en zag,
Nu is zy openbaar,
In het eeuwige licht zo klaar.

13.

Hoe zal die zoete Jezus naam,
Zweeven op haar toon,

Voor 't zalig hert zo aangenaam,
Lieffelyk en schoon,
Zynde 't Lam,
Dat geslacht,
Zalig kwam,
Men zyn macht,
Van goed,
En haar kocht met zyn eigen bloed:
Ach! hier is ryke stof,
Tot een groote lof,
In alle eeuwigheid,
Voor zyn aanzicht uitgebreid.

14.

De Herder die zyn Schaapje zocht,
En gelukkig vand,
Die heeft het zalig t'huis gebrogt,
In 't beloofde land,
Daar 't nu weid,
Ongestuit,
Vredig leid,
In het kruid,
En groen,
Van het eeuwige bloei-saizoen:
Zonder eens om te zien,
Wat 'er ook mogt geschiên,
Den Wolf heeft daar geen nest,
In dat vredig heil-gewest.

15.

ô Zaal'ge Schaapjes in de Beemd,
Van al 't hemels zoet,
Dat nooit verdord noch einde neemt,
Wat 's uw herder goed,
Die u vleid,
Die u ſtreeld,
Die u leid,
Dat gy ſpeeld,
In 't gras,
Van het ſchoon paradys gewas:
In een bloemryke ſtreek,
En u drenkt uit de beek,
Die uit Gods wezen vlied,
Tot een lieff'lyk zoet geniet.

16.

Gezegent zy die ſchoone bruid,
In haar hoog geniet,
Wiens naam, wanneer men die beduid,
Gods Gemeente hiet:
Koningin,
Schoon gehuld,
Met Gods min,
Gants vervuld,
Zo ryk,
By geen eenig hoog ding gelyk:
Dat is recht getrouwd,

Daar

Daar men bruiloft houd,
Niet voor een korte tyd,
Maar in alle eeuwigheid.

17.

Ach! bruiloftsfeest wat zyt gy schoon,
Daar de blyde ziel!
Verhuw'lykt met Gods lieve Zoon,
In die weelde viel,
Hoog genot,
Daar 't gemoed,
Eet van God,
En zyn goed,
Altyd,
Van 't begin tot in eeuwigheid:
Ach! wat blyder dag,
Die nooit einde mag,
Voor al de Maatschappy,
Van de gantse hemelrey.

De groote Keur.

TOON: Als 't begint.

I.

Lings is 't mooi, maar Rechts is 't beter:
'T Eerſte is na; en 't tweede is verd.
Elk zy hier, een wyze meeter,
Dat het beſt verkooren werd.

2.

Derven moet gy, een van beiden,
Die zyn weg na 't Ooſten zet,
Moet, voor vaſt, van 't Weſte ſcheiden,
Dit gevolg leid geen belet.

3.

Maar wie zal hier wys'lyk hieten?
Die het naaſte goed verkieſt,
En zich 't wachten laat verdrieten,
Dat de vreugd geen tyd verlieſt:

4.

Of, een, die, (door 't overweegen)
Met een onverſaagd gemoed,

Treed

Treed na het verfte afgelegen,
Wyl hy 't fchat voor grooter goed?

5.

Zich ter welvaart te beftuuren,
Is een wyzelyken aard,
Maar het Wel dat langft zal duuren,
Is de uitverkiezing waard.

6.

Stap maar voort, gy wel bedachten,
Die de weelde, voor de hand,
Om een fchoonder heil verachten,
In een vergelegen land.

7.

Laat ze lachen, uwent wegen,
Dat gy 't Wel de rug toe keerd,
Hoop, is u een groote zegen,
Daar gy onderweeg van teerd.

8.

't Is wel wys'lyk overwoogen,
Eeuwig Heil, voor tyd'lyk goed!
Beter dwaas voor fcheele oogen,
Als ge-eerd, met fchuim van zoet.

9.

Smeltend ſchuim zyn alle dingen,
Die men in de wereld teld:
Toond een van haar lievelingen,
Dien 't genoegen niet ontſmelt.

10.

Maar het doel van 't ziende herte,
Is een vaſt beſtendig Heil:
Schoon, al leid het in de verte,
Hoop bereikt het met zyn pyl.

11.

Lings is 't mooi; maar afgemeeten,
By het Rechtſe onderſcheid,
Is het kwalyk mooi te heeten,
Wegens zyn onwaardigheid.

12.

Rechts is 't heerlyk boven maaten!
ô Alwaardig, eeuwig Rechts,
Wee! ô wee! die u verlaaten
Om een bovenmaaten ſlechts.

Van 't laatste Oordeel.

De groote Scheid-Dag, die de gantse Kreatuur,
Van goed en kwaad vermengt, zal veegen door het vuur,
Dien dag van wonder zal ten laatste eens zyn gekomen,
Tot schrik der boozen, en tot troost van alle vroomen.
Dan geeft het goud der deugd, zyn glans en luister wel.
Terwyl de ondeugd smelt, en afvloeid in de hel.
Heft uwe hoofden op, die zich na Jezus strekken,
Wanneer de booze, in 't stof, haar aangezicht bedekken,
ô Dag der dagen! die 't begin in 't einde sluit!
Nu is den loop des Tyds, met haar bedryven uit!
En de Eeuwe-deuren gaan met haaren ingang open;
Dan is het al te laat om Oly te gaan koopen.
Maar die gereed is, werd een aangenaame gast,
De Poort des Hemels sluit, en blyft voor eeuwig vast.
ô Wee! ô ach! waar heen? waar heen? gy uitgesloten,
Gy onbekende, gy verweez'ne, en verstooten!
Verliest uw lust het huis en hof van dezen Tyd,
Daar blyft niet over, als de helse Eeuwigheid.
Spyt, boven spyt, van deze onnoemelyke schade,
Door schandelyk verzuim, der noodende genade.
Waar is de lust, zo hoog van onverstand geacht?
Verdweenen! en waar heeft zy haaren knecht gebragt?
Stof is de eer en staat met al haar welbehaagen;
Roest is de Rykdom; rook, de vreugde en weelde dagen!

Helaas! hoe onverwacht valt dezen grooten ſtrik
Op 't vrye leven, tot een hoopelooze ſchrik:
Daar 't geen van allen kan ontworſt'len nog ontwringen:
Dat is den grooten ſtrik, die niemant kan ontſpringen.
Dat had de ydelheid, die trouwe Raad veracht,
En zorgeloosheid voed, zo zwaarlyk niet bedacht.
Maar gy ô kind'ren Gods, wie zal genoegzaam roemen,
Uw ſtaat van Zaligheid! wie zal uw welſtand noemen!
Gy die met traanen en met zuchten hebt gezaaid,
En nu de vruchten van uw wyze landbouw maaid!
Gy die het heil des Tyds, verſmaad hebt en verſmeeten,
Op dat het Eeuwig heil dus van u wierd bezeten.
Nu is de tyd van ſtryd en worſteling voorby,
Daar 't vol geniet der Hoope u tegenwoordig zy.
Verheft uw Lofgezang, en pryſt den Heer der Heeren,
Gy zyt beveſtigd, en geen leed zal u meer deeren.
God is uw Vader, en uw Broederen zyn veel.
Wie teld uw Rykdom, want elk is u een Juweel.
ô Menſch! ô Menſch! ſtaat ſtil: verzameld uwe krachten,
Op 't pund van dezen Dag: Vergaderd uw gedachten
Tot wys'lyk overleg; Legt op dit doelwit aan,
Op dat gy treft en wind; blyft voor die Spiegel ſtaan.
Het is het waardigſte en het noodigſte aller dingen,
Van alle zaaken, die u dagelyks omringen.
ô Menſch! ô menſch! weeſt wys, draagt doodelyken haat,
Op 't grouwzaam onheil, dat genaamt word: AL TE LAAT.

XXIII.

XXIII.

ô Grooten dag!

II

Verwondert u daar niet over: want de uure komt, in welke alle, die in de graven zyn, zyne ſtem zullen hooren. En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opſtanding des levens: en die het kwaade gedaan hebben, tot de opſtanding der verdoemenis. Joannes V: 28, 29.

Ten

Ten TWEEDEN.

Zo komt dan 't einde eens, van al 't zichtbaar' wezen, ach!
Dien lang gewenſchten, en dien lang gevreeſden Dag!
Gelyk het ver-verſchiet in dommeling gelegen,
Voor 't naad'rend' oog eerlang zyn wezen heeft gekreegen,
Daar zich de twyffeling in klaarheid open doet,
Zo komt het eind' van 't AL, de gaande tyd te moed.
Elk menſch beleid zyn dood; maar 't eindeling gebeuren,
Is veeltyds ver-verſchiet, te flaauw om na te ſpeuren;
Doch wyl hy in de tyd geduurig voort moet gaan,
Zo komt het ver naby, en voor het aanzicht ſtaan:
Dit leid geen twyffeling, van wegens 't vaſt ervaaren,
Door zoo veel eeuwen, tot een lange reeks van jaaren.
ô Jongſten Dag! zo ver, zo ver in 't blaauw verſchiet,
Dat menig duizend oog u naauw'lyks kend of ziet!
Gelyk elks ſterfdag komt, en veeltyds eer hy 't meinde,
Zo komt gy ook en maakt het algemeene einde
. Gelyk een ſterven, en de dood van 't zienlyk AL,
Dat door het vuur vergaan en niet meer weezen zal,
De groote Meeſter ſcheid het reine van 't onreine,
Op dat elk aan zyn plaats daar 't wezen moet verſcheine.
ô Dag der dagen! ô gants wonderbaare Dag!
Die 't al ontbloot, wat diep en in 't verborgen lag!

Zo komt den loozen ſtrik, gants onvoorziens gevallen,
Op 't zorgeloos gepluimte en overdekt hun allen.
ô Werelds woeldery, een Zee van bezigheid,
Zo valt u over 't hoofd het einde aller tyd.
Hoe wil dien grooten ſchrik het ſpel zo ſchielyk breeken,
En 't lachende aangezicht des wereldoms verbleeken!
Daar leid het al! houw op; ſta ſtil; en legd ter neêr;
Al wat gewigtig was, word licht en weegt niet meer.
't Is al en al gedaan, gewonnen, en verlooren,
De proef komt op de baan, wie 't beſte heeft verkoren.
De Koning geeve nu den Bedelaar de hand:
Elk even ryk; de Kroon en Scepter leid in 't zand.
Nu komt het hoogſte recht, ten einde aller tyden
Om 't groot veelvoudig AL, te ſchiften en te ſcheiden.
Het gantſe werk des tyds, moet in den grooten brand,
Op dat het zuiv're goud verblyve in 's Meeſters hand:
't Onreine wezen, dat by 't reine was gezeten,
Word in een duiſter dal voor eeuwig wech geſmeeten.
Die ſprak: het worde; en het wezen was terſtond,
Roept alle leven, uit den zichteloozen grond:
Daar ſtaat het lichaam weêr, al ſcheen 't tot niet met allen;
Noch ſtof noch vezel kan den grooten hand ontvallen.
Het zielſe leven trekt het huis des tyds weêr aan,
Om deze laatſte maal voor 't hoogſte recht te ſtaan.

Geze-

Gezegend hy, die zich met ernſt in 't goede wende,
Op dat hem God in 't licht van zyne liefde kende.
ô Wee den geene, die by God niet is bekend,
En als een vreemd'ling, ver in ballingſchap wech belend.
God woond in 't heiligdom, daar nooit onreinheid naakte,
En kend zyn vrienden, die haar vriendſchap met hem maakte.
Die in zyn vreemd'lingſchap, des levens Vader zocht,
En 't hert als een juweel, in zyn bewaaring brogt,
Die kend hy: Zalig volk, die eer voor dwaaze gingen,
Nu zyt gy wys voor 't oog van alle hemelingen:
Bezwangert met dien prys en koſtelyken ſchat
Des nieuwen Beelds na God, in 't oude aarden vat.
Zo kund gy door het vuur des grooten proefs paſſeeren,
't Welk maar het dekſel van uw ſchoonheid zal verteeren,
En laaten d'Engel-Menſch uit alle hinder gaan,
Om als doorluchtig goud in 't eeuwig licht te ſtaan.
ô Schoone Tempel! daar den Vader en den Zoone,
En Heil'gen Geeſt, als God, in 's menſchen hert zal woonen!
Waar is een pracht en praal die by die ſchoonheid blykt,
En niet als kaarslicht voor de Zonneſchyn bezwykt?
Dat was dien rykdom, en 't ſieraad, dat zy betrachten

Die

Die 's Werelds wyzen, voor een ſoort van dwaazen achten;
En ziet nu zyn ze by de kind'ren Gods geteld,
Wat is het heerlyk met dat heilig volk geſteld!
Maar ach! die met zyn hert niet in het goed verkeerde,
Op dat hem God in 't licht der liefde kennen leerde,
En als een vreemd'ling voor geſlooten deur moet ſtaan,
Waar zal hy anders als by zyn bekenden gaan?
In 't ryk der duiſternis, daar hy zich kenlyk maakte,
Om dat zyn leven na de vrucht der hellen haakte.
ô Wee! om weinig luſt, die uit den afgrond ſchuimd,
Zo grooten heerlykheid van eeuwig heil verzuimd!
Dan zal het menſch'lyk beeld, in 't groote vuur verdwynen,
En 't beeld des duivels, dat verborgen was, verſchynen.
ô Grouwel! daar de ziel een Engel Gods mogt zyn,
Word zy een draak, of ſlang vol wrevel en fenyn.
ô Menſch! die anderſins, uw zinnen weet te dwingen,
Na 's Werelds wysheid, tot beleid van aardſe dingen,
En alles overlegd, voorzichtig weegt en wikt,
En tot uw' welſtand met veel moeite vlyt en ſchikt:
Waarom zo onbedacht, in d'allergrootſte zaaken,
Van wel of kwalyk vaart, die eind'ling ſtaat te naaken?
Staat eenmaal vaſt, en ſtopt het geeſtelyk gehoor,
Voor 's werelds ſuizen, ſteld de zaak uw leven voor,

En

En overweegt met ernſt, op dat het eens beklyve,
En als een zegel, in het was uws herten blyve.
ô Jongſten Dag die 't al en alles zet in 't vuur,
Den dorsvloer veegt en voerd het kooren in de ſchuur,
Hoe zal dat zichtbaar AL, dat groote werk des Heeren,
In uw ontſtooken gloed verſmelten en verteeren,
Op dat maar blyve dien onzienelyken grond,
Daar deze Wereld als een bloempjen uit ontſtond:
De grond'looze eeuwigheid met geen begin noch ende,
In 't licht tot vreugde, en in 't duiſter tot elende,
Hoe werpt uw' aankomſt al het wereldſe beloop,
In zyn krioelig zo ter neêr en overhoop!

Ten DERDEN.

TOON: Maar toen dat Haantje kraaide.

1.
Verheugd u alle gy vroomen,
En vreeſt die god'loos zyt:
Want eens zal over u komen,
Het einde van alle tyd.

2.
Een valſtrik voor alle kwaade,
Die niemant ontkomen zal:
Een toekomſte van genade,
Den vroomen in 't Traanen-dal.

3. Dan

3.

Dan zullen de volken huilen,
Dan zullen die ſchaamrood zyn,
Haar nergens kunnen verſchuilen,
Voor 't alb-ziende aanſchyn.

4.

Dan zullen die geen, die branden,
En dorſten na 't eeuw'ge goed
Verheffen Hoofden, en Handen,
Met vrolykheid van gemoed.

5.

Dan zal zich het wonder ontſluiten
Dat lange verzegeld was:
Dan zullen de dooden uitſpruiten,
Op aarden, als kruid en gras.

6.

Dan zullen alle die waaren,
Van hoogen, en laagen ſtand:
Voor duizend, en duizend jaaren,
Weêr komen, als voor de hand.

7.

Dan zal eerſt ter baane komen,
't Hoogwigtige onderſcheid:
Dat tuſſen den ſtaat der vroomen,
En 't goddeloos weezen leid.

8.

Dan zullen de traanen en zuchten,
De kommer, en alle leed;

Voor haar waardye doen vluchten
  Al wat men hoogwaardig heet.

9.

Dan zullen de aardſe luſten,
  En weelden, hoe groot en duur:
Daar 't leven op ſteunde en ruſten,
  Verſmelten als was voor 't vuur.

10.

Al 't ſchoone dat wierd gepreezen,
  Al 't lieve dat wierd bemind:
Wat zal het dan anders weezen,
  Als ſtuivende kaf voor wind?

11.

Daar tegen zal 't zaad der deugde,
  Vertoonen zyn eed'le vrucht:
Tot voedſel van eeuw'ge vreugde,
  Wyl zuchten en treuren vlucht.

12.

Dan zal de Richter verſchynen,
  Met kracht en heerlykheid:
En duizende van de zyne,
  ô! Machtige Majeſteit!

13.

ô Menſchen wilt overweegen,
  (Want ider komt daar preſent)
Hoe veel u doch is gelegen,
  Waar voor gy dan word erkent.

14. Dan

14.
Dan zal zich de menigte ſcheiden,
Een ider na zynen ſtand:
Ter rechter en linker zyde,
Van 's rechters hoogwaarde hand.

15.
Wilt immers dien ſtand betrachten,
Van zulk een uiterſten ſtond:
't Hoopend, en vreezend verwachten,
Des Oordeels, uit 's Rechters mond.

16.
Dan zullen de Maajers komen,
En ſcheiden het onkruid af:
Van 't waardige koorn der vroomen,
Ten vuure, als ſtroo en kaf.

17.
Dan zullen de dwaaze Maagden,
In haaren verzuimden ſtaat,
Waar mede zy God mishaagden,
Nu eind'ling komen te laat.

18.
Dan zullen zy vrucht'loos hoopen,
Voor eenen geſlooten deur:
Doch niemant en doet haar open,
Haar poogen gaat al te leur.

19.
Wat waaken zal z' overkomen,
Die al haar hoogwaarde tyd,

Verſleeten met yd'le droomen,
En raakten zo 't wezen kwyt.

20.

Had gy u dit doel verheven,
Voor 't oog van bedachtzaamheid:
Gy maakten u gantſe leven,
U Zelven hier toe bereid.

21.

Verwerp dan van uwe oogen,
't Geen u dit uitzien belet,
Zo jammerlyk houd bedroogen,
En 't wyslyk vlieden bezet.

22.

Want waarom zoud gy beklaagen,
Uw' goude verloor'ne tyd,
Van zoo veel jaaren en dagen,
Tot knaagen en bitt're ſpyt?

23.

Gelyk een brandenden oven,
Zo komt'er dien vuur'gen dag,
Na 't woord van 't oude belooven,
Tot blydſchap, tot wee en ach!

24.

ô Waardigheid nooit volpreezen,
ô Jammer en groot elend;
Wat zal 't een onderſcheid weezen,
Van 's levens tweevoudig end.

25.

Wie kan den Donder verdraagen;
Gaat wech in het eeuw'ge vuur?
ô Menſch weeſt in tyds verſlaagen,
Voor 't naaken van dezer uur!

26.

Maar zalige Hoop der vroomen,
Van wegens het lieflyk woord:
Dat u zal nooden te komen
In 's Hemels ontſloten poort.

27.

ô Menſch! wilt u doch verbeelden,
't Uiteinde van alle ding:
Wat helpt u een weinig weelden,
Na dat zy als Rook verging.

28.

Dan zal zich 't HEEL-AL verwerren,
Verbreeken en heel vergaan:
Den Hemel met al zyn ſterren,
Met t'zaamen zyn Zon, en Maan.

29.

De aarde met al haar wezen,
En alle vergank'lyk goed,
Waar inne den menſch voor dezen,
Gewurmt had en gewroet.

30.

Wat blyft 'er dan, na dees tyden,
Als alles verſmolten is,
Een eeuwigheid van twee zyden,
Van licht en duiſternis.

31.

Dan bloeid het knaagen, en klaagen,
Der geener die onbedacht,
Het goede had, in zyn dagen,
En 't eeuwige heeft veracht.

32

Zyn zonne heeft uitgeſcheenen,
Zyn Maan is ondergegaan,
Zyn Hemelryk is verdweenen,
't Is alles met hem gedaan.

33.

Dan zullen de vroomen betreeden,
Dat zalige Paradys:
Een Luſthof van vreugde en vrede,
En ſchoonheid, van lof en prys.

34.

Dan zullen zy t'zaamen deelen,
In 's Vaders oneindige goed:
Dan zullen zy kweelen en ſpeelen,
Oneindig uit God gevoed.

BLADWYZER DER GEZANGEN.

A.

B.

D.

E.

F.

G.

REGISTER

Van de Voizen dezer Zedelyke en Stichtelyke Gezangen.

Maar

E I N D E.

LOF EN OORDEEL

VAN DE

WERKEN

DER

BARMHERTIGHEID,

DOOR

JAN LUIKEN.

Lof en Oordeel van de Werken der Barmhertigheid.

De gierigheid, die luſt in 't ſtof der aarde raapt,
En in de wereldkiſt haar ſchat te zaamen ſchraapt,
Terwyl de tooren Gods haar vreeſlyk dreigt van boven,
Word van mildadigheid verſtooten en verſchooven,
Die ryk'lyk ſtort en meet, en als een water vloeit,
Zo dat haar palm en kroon der eeuw'ge zegen bloeit.
ô Wigtig onderſcheid! verworpen, of gepreezen!
Of in de vriendſchap Gods, of in zyn haat te weezen!
Wat helpt de eigenbaat het goed dat zy vergaart,
Het veel dat zy bezit, en 't al dat zy bewaart?
Al wiſt ze een gouden berg door vlyt by een te hoopen,
Wyl voor al 's werelds goed geen Hemel is te koopen:
En zy, door nooddwang van de dood, haar ſchat verlaat,
En arm ter zielen vaart, wie weet in welk een ſtaat!
Maar mededeelzaamheid, beſtuurd door klaarder zinnen,
Weet door verſchot van 't grof, een fyner ſtof te winnen,
Die (wylze geeſt'lyk is) zy in haar geeſt beſluit,
En voertze door de dood van deeze wereld uit:
Maar geld, en goed, en land, en zand, en huis, en hoven,
Zyn grof en veel te zwaar om meê te gaan naar boven.

Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke ſommige luſt hebbende zyn afgedwaald van 't geloof. 1 Tim: VI: 10.

En die in zegening zaait, zal ook in zegening maajen. 2 Kor: IX: 6, 7.

1

Te AMSTELDAM.
by KORNELIS VAN DER SYS.
Boekverkooper, in de Beursstraat.

Ik ben hongerig geweeſt, en gy hebt my te eeten gegeeven. *Matth*: XXV: 35.

Wat is het voordeel groot en ſchoon,
ô Menſch! dat gy aan Chriſtus leden,
Als was het zelf aan zyn perſoon,
Uw liefdedienſten kunt beſteeden?
Dat Hy, die 't al en alles heeft,
En 't voedſel geeft aan alle leven,
Uw onvermogen 't voorrecht geeft,
Dat gy zyn honger ſpys kunt geeven.
Indien het ſtont aan uw beſluit,
Waar gy den hoogſten meê zoud dienen,
Hoe vond gy worm het zelve uit?
Waar zoud gy zulk een ſtof ontlienen?
Noch zucht gy onder dezen laſt,
En ſchroomt dat zachte juk te draagen,
Zo heeft de gierigheid u vaſt
Aan 't ſnoer van idel welbehaagen.
ô Menſch! zie klaarder als voorheen,
En laat u niet meer vrucht'loos nooden,
Zeg tot uw Eeuwig Heil geen neen,
Maar neem wat u word aangebooden.

En zo gy uwe ziel opent voor den Hongerigen, en de bedrukte ziel verzadigt, dan zal uw licht in de duiſternis opgaan, en uwe donkerheid zal zyn als de middag. Jezaias LVIII: 10.

En ik zeg ulieden, Maakt u zelven vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon, op dat, wanneer u ontbreeken zal, zy u mogen ontfangen in de eeuwige tabernakelen. Luk: XVI: 9.

Ver-

Vervuld der armen nood,
Zo kneed gy zielen-brood.

I.L. 2

Zalig [zyn] de barmhertige : want hen zal barmhertigheid geschieden.

Geeft den geenen, die [iet] van u bid, en keert u niet af van den geenen, die van u leenen wil. Matth: V: 7, 42.

Ik ben dorstig geweest, en gy hebt my te drinken gegeeven. *Matth:* XXV: 35.

Den Oorsprong aller goede gaaven,
Die, als een leevende fontein,
De dorst van lyf en ziel moet laaven,
Eist van uw gunst gelaafd te zyn.
ô Mensch! waar zyn uw rype zinnen,
Zo uw begeerte niet en gloeid,
Om met een druppeltje te winnen
Een stroom des Heils die eeuwig vloeid!
ô Jezus! licht van 't zalig leven,
Wiens lust uit onzen beker drinkt,
Op dat gy ons een bron zoud geeven,
Die in het eeuwig leven springt,
Groot zyn uw hooge liefde-daaden,
Groot is de gunst die gy ons doet!
Wy bidden voorts dat uw genaden,
Ons voor de onzinnigheid behoed,
Van slof en schandelyk verzuimen,
Der meerder dingen om het minst.
Dat zorg voor 't vlees het herte ruime
Voor d'overmaat der zielen winst.

Alle [dingen] dan, die gy wilt dat u de menschen zouden doen, doet gy hen ook alzo: Want dat is de Wet en de Propheeten. Matth: VII: 12.

En zo wie een van deeze kleine te drinken geeft alleenlyk een beker koud [waters] in den naam eenes discipels, voorwaar, zeg ik u, hy zal zynen loon geensins verliezen. Matth: X: 42.

Ziet

Ziet dat uws naaſtens laafenis
Uw eigen ziels verkwikking is.

I.L. 3

Want zo wie ulieden eenen beker waters zal geeven te drinken in mynen Naam, om dat gy [diſcipelen] van Chriſtus zyt, voorwaar zeg ik u, hy zal zynen loon geenſins verliezen. Mark: IX: 41.

Ik was een Vreemdeling, en gy hebt my geherbergt: *Matth*: XXV: 35.

Die onverziens en onverwacht,
In zyn verblyf een Engel bragt,
Wat was dien uitkomst hoog te roemen!
Al wie daar hoorden van dat stuk,
Die wenste deel aan zulk geluk,
En zouw 't een groote zegen noemen.
Hoe is men dan zo loom en traag,
Hoe is de lust niet meerder graag,
Om in zyn wooning te vernachten
Een vreemdeling, wiens hooge staat
Den Engel ver te boven gáat,
Ja duizendmaal zo veel te achten!
Der Eng'len Koning; die op aard,
Zyn Majesteit niet openbaard,
Maar onder armoeds kleed verschoolen
In zyne vreemd'lingschap bevind,
Wie dat hem haat, of hem bemind,
Waar gunst, of ongunst zit verhoolen.
ô Mensch hebt hier op wys'lyk acht,
Op dat gy Christus zelfs vernacht.

Die u ontfangt, ontfangt my: en die my ontfangt, ontfangt hem, die my gezonden heeft. Die een Profeet ontfangt in den naam eenes Profeeten, zal den loon eenes Profeeten ontfangen: en die eenen rechtvaardigen ontfangt in den naam eenes rechtvaardigen, zal den loon eenes rechtvaardigen ontfangen. Matth: X: 40, 41.

Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid. Rom: XII: 13.

Een open deur en milde hand
Wenſt elk in zyne vreemd'lings ſtand.

J.L. 4

Dat de broederlyke liefde blyve. Vergeet de herbergzaamheid niet: want hier door hebben zommige onweetens Engelen geherbergd. Hebr: XIII: 1, 2.

[Ik was] naakt, en gy hebt my gekleed,
Matth: XXV: 36

Kleed Chriſtus in zyn naakte leden,
Op dat zyn goedertierenheid
Uw bloote ziel voor eeuwig kleede,
En gy voor ſchande zyt bevryd.
Of wilt gy 't liever al bewaaren,
Voor 't kwaad ſtuk vlees dat eindeling
Ontkleed en bloot in 't graf moet vaaren,
Als een onwaard afſchuw'lyk ding?
Terwyl de ziel daar van geweeken,
Zich van haar warmt', ſieraad, en zacht,
Haar lang en breede vind ontſteeken,
Ontbloot, ontedeld en veracht.
ô Neen! 't Is beter 't vlees ontnoomen,
Tot overkleeding van 't gemoed,
Op dat het u te pas mag komen,
Als zich de vierſchaar open doet.
Den Koning eiſt van uwe lappen,
't Is uw onwaarde groote eer,
Dies klimt maar op langs deeze trappen,
En zet u zelven zalig neer.

Indien'er nu een broeder of zuſter naakt zoude zyn, en gebrek zoude hebben van dagelyks voedſel: En iemant van u tot hen zoude zeggen: Gaat heenen in vrede, word warm, en word verzadigd: en gylieden zoud hen niet geeven de nooddruftigheden des lichaams, wat nuttigheid is dat? Alzo ook het geloof, indien het de werken niet heeft, is by zich zelven dood. Jak: II: 15, 16, 17.

Zo

Zo gy uw naasten mededeeld,
Word hy en gy gelyk geheeld.

J.L. 5

En hy antwoordende zeide tot hen, Die twee rokken heeft, deele hem mede, die geen heeft: en die spyze heeft, doe desgelyks. Luk: III: 11.

Ik ben krank geweest, en gy hebt my bezocht. *Matth*: XXV: 36.

In wien de lust zich heeft verheven,
Om lang gezond en wel te leeven,
Bezoek den grooten Medicyn,
In zyne arme kranke leden,
Die zynent wegen hier beneden,
Tot uwe zielsgeneezing zyn.
Zyn ziekte zal gezondheid maaken,
Aan zulke die tot hem genaaken,
Want hy die uw bezoek begeert,
Is de oorsprong aller Medicynen,
Zo dat het snoodste der fenynen,
Van zyne kracht werd overheert,
Gevalt het u, hem op te zoeken
In laage en vergeete hoeken,
Versmaad, verschooven en veracht,
Het zal uw ziel veel beter weezen,
Als by 't beminde en gepreezen,
Daar weelde eet en drinkt en lacht:
Want dat zal bitt're nasmaak laaten,
Maar 't eerste een zoet als honigraaten.

Welgelukzalig is hy, die zich verstandelyk draagt tegen eenen elendigen: de Heere zal hem bevryden ten dage des kwaads. De Heere zal hem bewaaren, en zal hem by 't leven behouden, hy zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. De Heere zal hem onderſteunen op het ziekbed; in zyne krankheid verandert hy zyn gantſe leger. Psalm XLI: 2, 3, 4.

Want een onbarmhertig oordeel [zal gaan] over degeene, die geen barmhertigheid gedaan heeft: en de barmhertigheid roemt tegen het oordeel. Jak: II: 13.

De krankheid word'er van verkwikt,
Als zich gezondheid tot hem ſchikt.

I L.

6

De zuivere en onbevlekte Godsdienſt voor God en den Vader is deeze, Weezen en Weduwen bezoeken in hunne verdrukkinge, [en] zich zelven onbeſmet bewaaren van de Wereld. Jak: I: 27.

Ik

Ik was in de gevangenisse, en gy zyt tot my gekomen. *Matth*: XXV: 36.

Die 't licht des levens heeft ontstooken,
In 't duister hol van zondens nacht,
En met zyn hooge liefdens kracht,
Der hellen banden heeft gebrooken,
Op dat de arme ziel weêr vry
Een Erfgenaam des Hemels zy:
Die heeft na uw bezoek verlangen,
Daar hy in zyn geringe knecht,
In boeje en banden vastgehecht,
By u, op aarden zit gevangen,
Waar door uw laagte werd vergunt,
Dat gy zyn staat bereiken kunt.
Dieswegen hebt gy groote reden
Om met een welbedacht gemoed,
Dat ziet op een onzienlyk goed,
Tot zulk een voordeel toe te treeden,
Waar door uw onvermoogen wind,
Te werden Christus tot een vrind,
Die zyne vrienden schoon zal geeven
Dat eeuwig ongevangen leven.

De Heere geeve het huis van Oneziforus barmhertigheid: want hy heeft my dikmaal verkwikt, en heeft zich myner keten niet geschaamd. Maar als hy te Romen gekomen was, heeft hy my zeer naarstelyk gezocht, en heeft [my] gevonden. De Heere geeve hem, dat hy barmhertigheid vinde by den Heere, in dien dag: en hoe veel hy [my] te Efezen gediend heeft, weet gy zeer wel. 2 Tim: I: 16, 17, 18.

Ge-

Getrouwe vriendſchap word ontbloot,
En toond zyn kracht in tyd van nood.

I.L. 7

Gedenkt der gevangenen, als of gy mede gevangen waart: [en] der geener die kwaalyk gebandeld worden, als of gy ook zelve in het lichaam [kwaalyk gehandeld] waart. Hebr. XIII: 3.

Op

Op 't Laatste Oordeel.

Ziet mens! gy die zo kleeft aan 't wereldlyk beslag,
Dat de arme Christus van u niets gebeuren mag;
Wanneer hy komt met magt, om 't Oordeel in te rechten,
En alle oneffenheid voor eeuwig af te slechten;
Waar is uw antwoord: als den Rechter u verwyt,
Het booze levensstuk van onbarmhertigheid?
Of zult gy zeggen: Heer! het geen ik kwam te gaaren,
Moest myn bezorgtheid voor myn kind'ren wel bewaren,
Voor de oude en zieken dag, of and're levensnood,
Zo dat 'er, goedste Heer, voor u niets overschoot!
Schaamt u van nu af aan; en vreest de donderslagen
Der harde uitspraak, die, voor eeuwig zal verjaagen
Het volk ter linkerhand. Schaamt u van nu af aan,
Eer u die schande met den slag zouw nederslaan:
En schikt u beter in 't belang van groote zaaken,
Op dat gy onder 't volk ter rechterhand moogt raaken,
Die om getrouwigheid in 's Konings dienst gedaan,
Uit moeiten en verdriet in de eeuw'ge vreugde gaan.
ô Mensch! ziet wat gy doet, in 't kiezen en in 't deelen,
Het zal een zaligheid en een verdoem'nis scheelen.

En de Koning zal antwoorden, en tot hen zeggen, Voorwaar zeg ik u, voor zo veel gy [dit] een van deeze myne minste broeders gedaan hebt, zo hebt gy [dat] my gedaan.

Dan zal hy hen antwoorden, en zeggen, Voorwaar zeg ik u, voor zo veel gy [dit] een van deeze minste niet gedaan hebt, zo hebt gy het my ook niet gedaan. En deeze zullen gaan in de eeuwige pyn: maar de rechtvaardige in dat eeuwige leven. Math: XXV: 40, 45, 46.

Want een onbarmhertig oordeel [zal gaan] over de geene, die geen barmhertigheid gedaan heeft: en de barmhertigheid roemt tegen het oordeel. Jak: II: 13.

Ik

Ik zal'er tegenwoordig zyn,
(ô Groot gewigt!) en elk met myn.

8

Komt gy gezegende myns vaders: Matth. 25. 34.	**Gaat weg van my gy vervloekte: v.^s 41.**

En alsdan zal in den hemel verschynen het teken van den Zoon des menschen: en dan zullen alle de geslachten der aarde weenen, en zullen den Zoon des menschen zien komende op de wolken des hemels, met groote kracht en heerlykheid. Matth: XXIV: 30.

NAAMEN der BOEKEN
van
JOANNES LUIKEN,

Die alle by KORNELIS vander SYS, gedrukt, en te bekomen zyn, op groot en gemeen papier.

SCHRIFTUURLYKE GESCHIEDENISSEN,
Vertoond in Drie honderd zeven en dertig Bybelse Figuuren.

BESCHOUWING DER WERELD,
Bestaande in honderd Figuuren.

BYKORF DES GEMOEDS,
Vervattende ruim Honderd Figuuren.

JEZUS EN DE ZIEL,
Bestaande in veertig Zinnebeelden.

LEERZAAM HUISRAAD,
Vertoond in Vyftig Figuuren.

MENSCHELYK BEDRYF,
Vertoonende Honderd Ambachten.

's MENSCHEN BEGIN, MIDDEN EN EINDE,
Bestaande in Een en vyftig Figuuren.

ONWAARDIGE WERELD,
Vertoond in Vyftig Zinnebeelden.

VONKEN DER LIEFDE JEZUS,
Behelzende Vyftig Zinnebeelden.

ZEDELYKE EN STICHTELYKE GEZANGEN,
Met de
WERKEN DER BARMHERTIGHEID,
Versiert met Een en dertig Figuuren.

Alle met Godlyke Spreuken, en zeer Stichtelyke Verzen, daar op passende, verrykt.

Als mede zyn GEESTELYKE BRIEVEN.